National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 3 1978

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 4 SESTDIENA, 1978. GADA 28. JANVĀRIS 28. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, JANUARY 28, 1978

Kārtera ārpolitikas impotence

ALEKŠANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

ASV prezidenta un brīvās pasaules vadoņa loma nekad nav bijusi pateicīga. Tā ir vēl nepateicīgāka, ja sarežģīto starptautisko problēmu un atbildības pilnā politiskā nasta jāuzņemas politiski provinciālam un diplomātijas laukā maz piedzīvojušam politiķim, kāds, diemžēl, savā pirmajā prezidentūras gadā izrādījās Džimijs Kārters. Mēs nedrīkstam novērtēt pārāk zemu faktu, ka savu tuvāko padomdevēju izvēlē Kārters nav bijis pārāk laimīgs. Tas sevišķi attiecas uz viņa padomnieku izvēli ASV ārpolitikas kursa radīšanā un īstenošanā. Nelaimīgā kārtā tagadējais ASV prezidents iedomājies, ka tieši ārpolitiskā laukā viņš ir kompetentāks nekā paša izraudzītie padomdevēji.

Kārtera neveiksmīgā un reizē pretrunīgā un divkosīgā starpnieka loma Vidējo austrumu problēmu atrisināšanā ir pašos pamatos satricinājusi Vašingtonas prestižu globālā apjomā. Mēs nepārspīlēsim, apgalvojot, ka Kārtera ārpolitika pašreiz ir nopietnas pārbaudes kulminācijas punktā. Ēģiptes prezidenta Sadata labi ievadītais dialogs ar Izraēlas premjēru Menachimu Beginu ir tikpat kā izjucis. Mēs nevaram vainot Sadatu pārliecīgā optimismā, tāpat nemēģināsim visu vainu uzvelt fanātiskajam cionistam, tagadējam Izraēlas premjēram Beginam. Vidējie austrumi ir stratēģiski svarīgi ASV un visai brīvajai pasaulei. Vai aizvadīto pāris nedēļu laikā Kārters būtu solījis Sadatam vienu un Beginam ko citu? Visas zīmes liecina, ka tas tā noticis. Kārtera ārlietu ministrs Vēnss izrādījās par gauži vāju izlietā ūdens sasmēlēju. Kad pēc neveiksmīgās Jeruzalemes un Kairo misijas Vēnss mēģināja nākt klajā ar amerikāņu formulu Kipras salas grieķu un turku problēmu izlīdzināšanai, Ankara nepārprotami pateica, lai Vašingtona atstāj Kipras problēmu mierā. Tanī pašā laikā Turcijas jaunā valdība atgādināja, ka pienācis pēdējais laiks Vašingtonai padomāt par turpmākām attieksmēm pret Turciju. Ja Turcija nonāktu Kremļa politiskā orbitā, militāri politiskās sekas būtu Vašingtonai un varbūt visai rietumu pasaulei liktenīgas. Kārters un arī, diemžēl, amerikāņu likumdevēji acīm redzot vēl nav spējuši pilnīgi novērtēt Turcijas stratēģisko nozīmi neizbēgamā lielvalstu konfrontācijā.

Ēģiptes un Izraēlas dialoga pārtrūkšanā Vašingtona nevarēs mazgāt rokas gudras neitrālitātes ūdenī. Gluži otrādi — tieši Vidējos austrumos atklājās Kārtera ārpolitikas tuvredzība. Šī dīvainā amerikāņu ārpolitika ietekmē Vašingtonas prestižu arī Eiropā, Tālajos austrumos, Afrikā, Dienvidamerikā un citur. Būtu lieki atgādināt, ka Kārtera cilvēka tiesību respektēšanas doktrīna nepilna gada laikā pārvērtusies par bezzobainu bubuli. Divējāda pieeja cilvēka tiesību respektēšanai ir bijis galvenais klupšanas akmens. Tas tomēr nav kavējis Kārteru abām rokām turēties pie paša palaisā „ziepju burbuļa". Kā lai izskaidro ar Maskavas saimniecisko un militāro palīdzību radītā priekštilta poziciju Kubas pēkšņo nonākšanu Vašingtonas ārpolitikas degpunktā? Kā lai izskaidro Kārtera pēkšņo detantes meklēšanu ar komūnistu Kubas diktātoru Kastro? Tas bija impulsīvs Kārtera ārpolitikas izpaudums, bet mēs nodarītu patiesībai pāri, to ignorēdami. Nav jāaizmirst, ka Kārtera uzticības vīrs Afrikas politiskos jautājumos, īpašais sūtnis Apvienotajās Nācijās Andrjū Jangs, savā laikā kubiešu komūnistu militārā desanta klātieni Angolā uzskatīja par „stabilizējošu faktoru" Melnā kontinenta politiskā nākotnē. Ko gan Jangs tagad teiks par kubiešu klātieni Somālijas un Abesīnijas konfliktā? Kas var pateikt, vai Abesīnijā Maskavas rīkojumā nav jau ieradušies divi, trīs vai pieci tūkstoši Kubas „izpalīgu"? Paša Kremļa militārā palīdzība izpaužas gaisa desantā, ar kuŗu katru dienu Adisabebas lidlaukā nosēžas vismaz pussimt Padomju savienības lidmašīnu. Vienkārša loģika liktu Vašingtonai nekavējoties palīdzēt Somālijai. Diemžēl, Kārters ar visiem saviem pieciem tuvākajiem ārpolitikas padomdevējiem vēl šodien nav pieņēmis izšķirīgu lēmumu. Vai notiks, ka amerikāņi būs liecinieki savu sabiedroto — Somālijas brīvības cīnītāju politiskās bērēs?

Harvardas universitātes profesors Stenlijs Hofmans, visas pasaules atzītā periodiskā izdevumā Foreign Affairs kādā kritikā uzsver, ka Kārters savā valdīšanas gada aizvadītajā posmā tieši ārpolitikā centies panākt pārāk daudz pārāk īsā laikā. Labi domāti plāni bieži vien nav bijuši pietiekami nopietni apsvērti un saskaņoti. Kārters neattaisnojamā kārtā nav ievērojis piedzīvojušu amerikāņu profesionālu diplomātu brīdinājumus. Nekas nav kavējis Kārteru doties nepārdomātās un improvizētās politiskās ekskursijās, kas ASV prestižam ir nodarījušas vairāk ļauna nekā laba.

ASV ārpolitikas neveiksmēs ievērojama nozīme ir Kārtera deklarētai cilvēka tiesību respektēšanas doktrīnai. Te nedrīkstētu būt nekāda novirze, nekāda konsekvences ignorēšana. Kas notiek dzīvē? Nesenajā Polijas apmeklējumā Kārters ignorēja patiesību, ka pašreizējais režīms Polijā balstās uz poļu tautai nepieņemamu nedemokratisku politisku iekārtu.

Kārtera valdīšanas sākumā pieteiktā stingrā nostāja pret Kremli, diemžēl, ir izplēnējusi. Tās pašas nožēlojamās detantes dēļ amerikāņu morālais atbalsts Pad. savienības izciliem disidentiem brīnumainā kārtā ir pazudis. Stratēģisko atomieroču līgumā Brežņevs sākumā noraidīja Kārtera labi domātos priekšlikumus. Tagad Kārtera uzticības vīrs Pauls Vranke SALT sarunās gandrīz bez kādiem iebildumiem akceptē ikkatru Brežņeva diktātu. Iespējams, ka šajā neveiksmīgajā amerikāņu ārpolitikā gala vārdu tomēr teiks senāts, kas divpadsmitā stundā atteiksies ratificēt projektēto SALT III nolīgumu. Tas pats attiecas arī uz Panamas kanāļa līgumu, par kuŗu šobrīd sajūsmā ir tikai Maskava. Varbūt ka Vašingtonas bīstamo klibošanu ārpolitiskā arēnā visraksturīgāk novērtējis lielā vācu laikraksta Hamburger Morgenblatt redaktors Konrāds Ālers: „Aizvadītā gada lielākais zaudētājs politiskā laukā bija Džimijs Kārters. Diemžēl, tā domā Vašingtonas sabiedrotie, viņu pretinieki un arī tā dēvētās Trešās pasaules valsts politiskie vadoņi. Cilvēka tiesības, atbruņošanās sarunas, Vidējo austrumu problēmas, globālās saimnieciskās krizes pietuvināšanās, tāpat arī amerikāņu vērtības noriets nepārprotami rāda, ka Kārtera vārdiem neseko gaidāmie pozitīvie rezultāti."

Kas gan ir tagadējās nesekmīgās amerikāņu ārpolitikas patiesie iemesli? Atgādināsim, ka ASV ārpolitika balstās uz Kārtera un viņa izraudzīto piecu šķietami kompetentāko padomdevēju ieteikumiem. Prezidenta galvenais padomdevējs globālajā apjomā formāli ir ārlietu ministrs Vēnss. Vēnss politiskajā arēnā parādījās prezidenta Džonsona laikā. Viņa uzdevumi aprobežojās ar juriskonsulta pienākumiem dažās parlamentārās apakškomisijās un vajagojās ar aizsardzības viceministra posteni, no kuŗa ciņš atteicās vājas veselības dēļ. Nemaz neapšaubot Vēnsa godīgumu, jākonstatē, ka tagadējam ārlietu ministram trūkst tālredzīga ārpolitiska stratēga talanta. To nevar teikt par prezidenta padomdevēju valsts drošības jautājumos Dr. Zbigņeva Brzežinski. Varbūt ka viņa pārāk akadēmiskā un tagadnes īstenībai tālu stāvošā vizija ir viņa politikas piedauzības akmens. Teiktais attiecas uz Brzežinska ieteikto morālo amerikāņu ārpolitiku, it sevišķi uz cilvēka tiesību respektēšanas ievērošanu tās kodolā.

(Turpinājums 20. lp.)

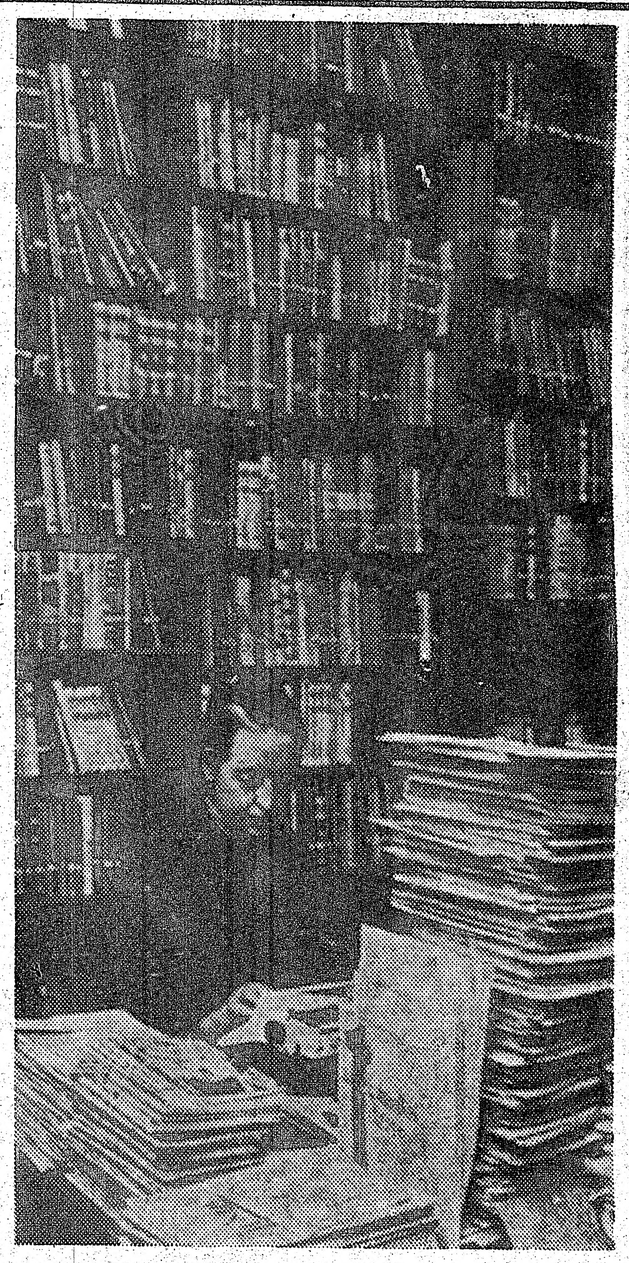

Draudzīgā aicinājuma dienā latviešu skolas brīvajā pasaulē atkal cer saņemt mācības līdzekļus, naudas pabalstus un grāmatas. Attēlā bagātīgie grāmatu plaukti Minsteres latviešu ģimnazijas bibliotēkā. Attēlā pārzine Rudzīte. Foto: T. Spoģis

Ķīnieši brīdina:
būs jauns pasaules karš

Visiem zināms, ka sarkanā Ķīna ir naidīga pret Pad. savienību. Ķīnieši sludina, ka Pad. savienība esot novirzījusies no marksisma un ļeņinisma tīrā sociālisma, ko sauc par komūnismu, tāds pastāvot tikai Mao Ķīnā.

Rietumnieku rokās nonācis kāds sarkanās Ķīnas ārlietu ministra Huanga Hua apkārtraksts ķīniešu komūnistu aktīvistiem, kuŗā maskavieši lādēti šādiem vārdiem: „Padomju revizionistiskais imperiālisms vēl vairāk kāro pēc varas nekā savā laikā cariskā Krievija, tas ir agresīvāks par agrāko fašistisko Vāciju. Tas vēlas iegūt ne tikai Ķīnu, bet valdīt arī Eiropā un savā azotē iebāzt visu pasauli. Mums šādai iespējai jāgatavojas un viņi jāiznīcina. Jauns pasaules karš var izcelties ik brīdi."

Kā zināms, arī agrāk bieži ir pieminēts ķīniešu un krievu karš, pat pareģots, ka krievi ar atombumbām sagraušot ķīniešu atomieroču būves u.t.t. Viss tas liek pārdomāt, vai minētais ķīniešu ārlietu ministra Huanga Hua uzsaukums nav tikai apzināti tēmēts rietumniekiem, lai tos mudinātu atraisīties no detantes ar Kremli un pievērsties Pekingai; varbūt ar to gribēts iemidzināt Vakareiropu, paužot domu — kamēr maskaviešu politika vērsta tikai pret Ķīnu, rietumzemēm no krieviem taču nav ko baidīties, tālab nebūtu jāšķiež līdzekļi Eiropas aizsardzībai. Taču jāpatur prātā, ka amerikāņu valstsvīri ir naīvi un lētticīgi, kamēr ķīniešu komūnisti ir varen gudri.

(vgs)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 28. JANVĀRIS, 4. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Latvijas brivibas jautājums pasaules forumā

Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners piesūtījis PBLA valdes locekļiem, Latvijas brīvības fonda pārvaldei un latviešu centrālo organizāciju vadītājiem Jaungada rakstu, tāpat latviešu presei:

1977. gada darbība ir rādījusi, ka latviešu brīvās pasaules saime pēc 32 trimdas gadiem ir joprojam mērķtiecīgi aktīva un labi organizēta, lai aizstāvētu latviešu tautas intereses un veicinātu tautas brīvības atgūšanu. Darbs brīvībai ir pirmkārt politiskas dabas. Taču politisku darbu var veikt, tikai balstoties uz stipru latviešu sabiedrību, kam darbības pamatu un nākotnes nodrošinājumu dod latviskās kultūras un izglītības aktivitātes un vietējo centru un organizāciju darbs. Mūsu sabiedrības stiprumu rāda debates par mūsu tautas situāciju, ar tās pozitīvām un negātīvām iezīmēm, interese par nākotnē darāmo un kritika par darba kvalitāti. Tas viss kopā uztur mūsu sabiedrību dzīvu un, cerams, uzlabos nākotnes darba efektīgumu. Vislielākā kļūda nākotnes darbā būtu baidīšanās no pārmaiņām, jaunas taktikas un neierastā. Katram, darot darbu latviešu tautas labā, jājautā sev, vai esmu devis visu, ko spēju, vai esmu meklējis un iesaistījis jaunus darba darītājus, varbūt nākošos vadītājus, vai esmu izbeidzis pasākumus, kas nav attaisnojušies, vai esmu ierosinājis un sācis jaunus vajadzīgus darbus. Darbā kvalitāti un devumu latviešu sabiedrībā nevar mērīt ar citām mērauklām, kā tas tiek darīts katrā maizes darbā un profesijā.

PBLA darbība Eiropas drošības konferencē beigusies sekmīgi. Mūsu taktika izvest šo akciju trijos gājienos izrādījās pareiza. Pirmā delegācija Belgradā ieradās nelabvēlīgā vietējā atmosfairā. Tās izraidīšana radīja publicitāti un protestus, ko varējām izmantot, lai iegūtu atbalstu rietumvalstu delegācijās un Dienvidslavu piekāpšanos. Otrās delegācijas uzturēšanās laikā šis panākums pierādījās gan rietumu valstu delegāciju respektā par PBLA darbību, gan principiālā jautājumā, ka delegāciju apciemojumi ir ne vien atļaujami, bet arī apsveicama daļa no visas konferences darbības. Trešā delegācija šajos apstākļos jau varēja gādāt, lai konferences sēdē tiktu deklarēts fakts par Baltijas valstu okupāciju kā nenokārtotu internacionālu jautājumu. Tas bija PBLA Belgradas akcijas mērķis, ko cerējām sasniegt. PBLA akcija Belgradā radīja precedentu, ka konferences rīkotāja valsts nevar aizliegt delegāciju apciemojumus. Balstoties uz šo precedentu, varam cerēt, ka līdzīgos apstākļos nākotnes konferencēs baltiešu delegāciju iesniegumi un vizītes nevarēs aizkavēt.

Par Baltijas valstu okupācijas jautājuma pacelšanu mums ir jāpateicas ASV senātoram Dolem, tāpat par atbalstu, ko deva ASV delegācijas vadītājs sūtnis Goldbergs. Panākums būtu bijis vēl lielāks, ja ASV delegāciju attiecīgā sesijā Baltijas jautājumā būtu ar uzrunām atbalstījuši vēl citu, mums draudzīgu valstu pārstāvji. Tas nozīmē, ka jāveic vēl liels darbs, kopjot sakarus un draudzības, kas rezultātā dotu tādu atbalstu un pieļautu tiešu sadarbību, kāda bija panākta ar senātoru Doli, šeit vēlreiz jāuzsver, ka senātora Doles runa nenāca spontāni, bet ilgas sagatavošanas un politiskas sadarbības rezultātā. Tas atļāva tiešu baltiešu ietekmi, kad senātors sagatavoja savu runu.

Varbūt daudziem būs pagājusi nepamanīta ASV delegāta, ārlietu ministrijas pārstāvja Roberta Frovika runa Belgradā 14. novembrī. Šī runa bija klasisks paraugs par tautu paš-

(Turpinājums 17. lp.)

Lasītāju vēstules

DIVAS KĻŪDAS

Godājamā redakcija! Lai nu kas nopelnījis Kultūras fonda apbalvojumu, bet K. Sidars to ir nopelnījis. Latvijā Amerikā ir vispareizākā valoda un ortografija latviešu „lielajā periodikā" šinī kontinentā. Romānam Debesis nav tālu noderētu stingrāka mērauklа. Nevar taču rakstīt: „Kur tu tik daudz dzērienus liksi?" Pēc „daudz, maz, vairāk, mazāk" jālieto ģenitīvs. Kur tu tik daudz dzērienu liksi (vai dzēriena) liksi? Jāgaida savs liktenis, nevis ‚jāgaida uz savu likteni'.

Varu iedomāties, kāds tas manuskripts izskatījies pirms labošanas.

Elza Simsone Takomā, ASV

SEPTIŅI VEIDI TRIMDAS NACIONĀLAI NODEVĪBAI

Jaunajā gadā modrīgi izsargāsimies no šīm septiņām tekām, kuŗās iemaldoties mēs lēti varam iestigt nacionālās trimdas nodevības purvā, kur noslīkst uzticība neatkarīgai Latvijai un brīvai latviešu tautai:

1. Esi vienaldzīgs pret visām trimdas patriotiskajām rosmēm! Apzināti atturies no līdzdalības visos tādos pasākumos, kas aicina arī tevi iesaistīties, kaut tikai ar parakstu, uz kāda iesnieguma, kas runā par cīņu pret komūnistu tiranniju tavā tēvzemē! — 2. Akceptē tavas tēvzemes pašreizējo politisko stāvokli kā negrozāmu reālitāti, ar ko jāsamierinās un kuŗa nekad nemainīsies. 3. Esi atsaucīgs pret tavā tēvzemē ievadītajiem brālīgās krievu tautas pasākumiem un jaunā laika izpratējiem, kas svešatnes latviešus cenšas iepriecināt ar rūpīgi kontrolēto tautisko kultūru. Nebaidies daudzināt, ka bez šiem sakariem latvisko kultūru svešatnē nebūs iespējams uzturēt. 4. Noniecini kā fantastus un kritizē kā mākoņstūmējus trimdas nacionālos darbiniekus, kas sapņo par kādreizējās Latvijas atjaunošanu. — 5. Atmasko tā saukto trimdas nacionālo ideoloģiju un paud atziņu, ka tādas „18. novembŗa Latvijas" nekad vairs nebūs un ka ideāla iekārta Latvijā būtu nacionālkomūnisms. — 6. Izvairies sāvās runās un rakstos apzīmēt savu tēvzemi par „okupēto Latviju", kad tā ir Padomju Latvija. — 7. Neklausies latviešu antiņos, kas saka, ka klusu ciešana par tēvzemes un tautas postu ir līdzīga apspiedēju atbalstīšanai un ka nelojālitāte trimdas nacionālpolitiskiem centieniem ir līdzīga nodevībai!

Vanagu Kārlis Indianapolē

INTERESANTS DARBS

Ar lielu interesi lasu Latvija Amerikā Gunša Salāta vienas vasaras stāstu, kas nu iet jau pāri pussimt turpinājumos. Sava apmēra dēļ tas gan drīzāk atgādina romānu, bet autors, acīm redzot, gribējis būt pieticīgs un izvēlējies šaurāku apzīmējumu. Jāatzīst, ka viņam ir neizsmeļama izdomu spēja tēlu un situāciju radīšanai. Veikli risinās sarunas, bagātīgs labdabīgs humors, raits stāstījums. Vietām netrūkst arī pikanteriju, bet tās veidotas smalkjūtīgi, tālāko atstājot paša lasītāja fantazijai. Atzīstama arī bagātīgā valoda un izkoptais stils. Fābula aktuāla un interesanta. Ievītas arī politiskas problēmas, bet tās nav uzbāzīgas, propagandiska rakstura, no kuŗa daudz autoru nav spējuši izvairīties. Autors lasītājam atstājis brīvu izvēli — notiesāt vai attaisnot, pašam paliekot malā kā neitrālam vērotājam. Tēlotā vide liekas pazīstama, be izzīmētajos cilvēkos katrs varēsim atrast arī kādu sava paša rakstura īpašību, ja vēlēsimies pret sevi būt patiesi. Mākslinieka zīmējumi darbu tikami atsvaidzina. Saistošais stāstījums viegli lasāms, traucējums ir tikai, ka nedēļas laikrakstā turpinājumi parādās ar lielām atstarpēm, tāpēc būtu vēlams, ka darbs vēlāk parādītos grāmatā.

Arvīds Pētersons, Ņujorkā

NEKĀ MISTISKA

Latviešu preses biedrības biedrs no Ņujorkas, gan neuzdodot vārdu, laikraksta Latvija Amerikā 26. novembŗa numurā lasītāju vēstulēs analizē PBLA kultūras fonda goda balvu piešķīrumus, īpaši pakavēdamies pie preses nozares. Būdams labi informēts — kā jau preses cilvēkam pienākas — LPB biedrs nosauc visus gadu gaitā preses nozarē apbalvotos. Bet nez kādā sakarā biedrs secina, ka ar balvu piešķiršanu preses darbiniekiem, kas nestrādā tieši laikrakstu iznākšanas vietā, esot radušies daži precedenti. Tāpēc rodoties jautājums, vai turpmāk balvas piešķirs arī pārējo latviešu laikrakstu redaktoriem un korespondentiem uz vietām.

PBLA kultūras fonda goda balvu, diplomu, Kr. Barona prēmiju un atzinības rakstu piešķiršanā, *vienalga, kuŗā no deviņām nozarēm, cik no savas neilgās pieredzes zinu, nav nekādas mistikas, noslēpumainības* (atskaitot, ka balvu izlemšana notiek slēgtā sēdē), nedz kollēģija, kas par tām lemj, rīkotos pēc kādiem precedentiem, nedz arī piešķīrumiem iepriekš izstrādāts kāds „plāns vai grafika".

Balvu piešķiršanu izlemjot, apskata visus ierosinājumus, ko iesniedz atiecīgā nozare; nozarei savukārt apbalvojumus ieteic vai nu tās vadītājs resp. KF valdes loceklis vai referenti, kuŗu nozarē ir 3—5. Ierosinājumi apbalvošanai var būt arī no profesionālām organizācijām vai grupām, preses nozares gadījumā arī no laikrakstu redaktoriem vai pat — no katra latvieša, kam goda balvām vai diplomiem ir kāds kandidāts. Arī LPB biedrs nākamā vai citu gadu apbalvojumiem var ieteikt savus kandidātus, bet vai KF valde, apbalvojumus piešķirot, rīkosies pēc kāda šķietama precedenta — par to jāšaubās. Apbalvos gan kā preses, tā citās nozarēs izcilākos no pieteiktajiem kandidātiem, negarantējot, ka izvēle apmierinās visus, kam šie jautājumi interesē.

Arvīds Bolšteins Milvokos, PBLA kultūras fonda valdes priekšsēdis.

SPIEGI UN NODEVĒJI

Cik „vienoti" mēs esam vistraģiskākos dzīves apstākļos, kad mums visvairāk vajadzētu kopā turēties, lai palasām Rūtiņas U. pārdzīvojumu stāstu — Vēl tā gribējās dzīvot. Tur 83. lp. lasām: „...poļi strādāja labās vietās un bija ļoti izpalīdzīgi savā starpā. Neļāva tautiešiem iet bojā, bet palīdzēja un turējās visi kopā. Kāda atšķirība starp viņiem un mums." 108. lp. lasām: „Bēdīgi, bija jāatzīst, ka latviešu starpā bija spiegi, kas šeit Sibirijā nodeva savus tautiešus čekas aģentu rokās spīdzināšanai.

...Un tomēr mūsu septiņi simti garie verdzības gadi sakropļojuši latviešu tautas dvēseli.

Valdemars Augusts Čikagā

Trīs dienas Plazas viesnīcā

IZRĀDES ATKĀRTOJUMS 22. JANVĀRĪ TORONTO

Nils Saimons nedaudz gadu laikā izvirzījies par vienu no populārākajiem komēdiju autoriem gan Ņujorkas Brodvejas teātros, televīzijas raidījumos, kā arī ar tulkojumiem citās valodās. Par autoru drāmas analitiķi saka: Ja N. Saimons varētu apvienot savu komēdiju rakstnieka talantu ar dziļāku pieeju psiholoģiskajā plāksnē, atmetot bieži vien ātri aizmirstamo joku iestarpināšanu, produktīvais komēdiju rakstnieks nodrošinātu savam vārdam garāku mūžu. N. Saimons 11 gados sarakstījis 8 lugas, 3 mūzikālas komēdijas un 7 vai 8 televīzijas producējumus. Tie visi īsāku vai garāku laiku pievērsuši skatītāju interesi. Teiktais par autora paviršo, reizēm sarkastisko, reizēm viegli aizmirstamo joku pieņemams tikai ar zināmu ierobežojumu. N. Saimons no viegla joka kādreiz lec traģikomikā, kas atstāj asaru pēdas, kaut arī nav gribējis rādīt, ka raud. Visos trijos epizodos komēdijā Trīs dienas Plazas viesnīcā varam saskatīt, kur autors pats bēdzis no asaru noslaucīšanas. Vērīgam skatītājam un tēlotājam tomēr slēptā asara nepalika nepamanīta.

DV teātris režisora Gunāra Vērenieka vadībā strādājis daudz, lai komēdijas teksts rītētu viegli, kustības, atbilstoši tēlotāju varēšanai, vadītas komēdijas gadā. Varētu gan iebilst pret neattaisnojamo skraidīšanu, kas neatbilst ne notikumam, ne raksturam; to pārāk nevajadzīgi dara Norma (Vija Vare), Karena (Maija Gaiķe), arī Sams (Ziedonis Upīte). Izrādes ritējumā redzams, ka mēģinājumi notikuši ar nevēlamām atstarpēm. Teātŗa nepazinēji pārāk bieži vaino apstākļus, ja kas nav veicies, bet izklaidēto amatieŗu pulciņi būtu daudz tālāk savā skatuves varēšanā, ja nebūtu šo „apstākļu". Ne režisors, ne tēlotāji var tikt uz katru mēģinājumu, un dažreiz atstarpes starp mēģinājumiem ir pat 2 — 3 nedēļas. Kā tas ietekmē komēdijas tēlotājus un visu uzvedumu, par to var spriest tikai teātŗa darba pazinējs.

DV ansambļa darba rezultāts šajā uzvedumā jāmin ar cieņu. Saimona komēdija nav viegli tēlojama, jo jau zemteksts, kas tikko jaušams kā traģisks piesitiens, ne vienā vien vietā rada spēli spēlē.

Pirmajā cēlienā Sams (Ziedonis Upīte) un Karena (Maija Gaiķe) visspilgtāk iemieso autora it kā garāmslīdošo sarkasmu; tas parādīts Karenas iecerētajā laulības jubilejas svinēšanā tajā pašā viesnīcas istabā, kur pavadīta pirmā laulāto ļaužu diennakts. Abi tēlotāji ir ar diezgan dažāda rakstura lomām pūrā. Abiem ar vairākām lomām veicies pavisam labi. Sekojot autora dotajiem tēliem un to „jokam vai nopietnībai", tie klibo tāpat kā Karena ar savu nenovelkamo kurpi, par ko pati saka, ka tai — taču viena kāja laikam īsāka. Tādās sīkās, kā garāmejošās replikās autors parāda, ka visus garos gadus abu laulība klibojusi ... Nekur spēlē nav iezīmēta vieta, ka Karena jau zinātu vīra sānceļus ar sekretāri. Tā jokodama met vīram pa galvu — papīra pūķīšus. Atzīšanās, ka viņai vīra gaitas jau zināmas, nāk negaidot. Īss un negaidīts, bez sentimenta nāk sievas ziņojums. Zināmā mērā pārsteigums ir režisora traktējums: Sama reakcija pret sievas ziņojumu. Viens iet pa komēdijas, otrs pa drāmas ceļu. Upīte ar mēteli uz rokas atstāja telpu ar patiesu drāmatisku izjūtu. Spirgts spēles nobeigums ar iederīgu žestu M. Gaiķei ir vienā vārdā, sarunā ar sulaini par šampanieša glāzēm: „Divas"! Autors neganti smej, zinādams, ka otrs šampanieša glāzes lietotājs būs iznesīgais sulainis (Valdis Turķis).

Otrs pāris visā ansamblī Plazas viesnīcas istabā ir ar vismazāko pieredzi uz skatuves— tie ir Anna Briede — Muriela, triju bērnu māte no mazpilsētas un viņas bijušais skolas biedrs, tagad „jauncepts" Holivūdas filmu producents Jesijs Kiplings, ko tēlo Imants Lapiņš. Viņš tikai trešo reizi ir uz skatuves redzamā lomā. Imants Lapiņš ir ar labiem skatuves dotumiem. Tas tēlojis tikai trīs pārāk atšķirīgas lomas. Redzot viņa iejušanos un vērojot katru soli, kas nemaldīgi runā tēlotājam par labu, jādomā, ko Imants Lapiņš mums vēl kādreiz spēs parādīt. Klausoties sašutuma pilnajā stāstā par viņa trim nelaimīgajām laulībām, jādomā, varbūt kādā drāmā Lapiņš pārsteigs ar savu iejutību tāpat kā tagad ar savu blazēto Holivūdas zvaigzni, kas dižojas naivās skolas biedrenes Murielas priekšā. Ļoti iederīga savā lomā ir provinciālā Muriela Annas Briedes tēlojumā. Prieks būtu redzēt to biežāk skatuvē, lai viņa iegūtu drošākas pārejas no vienas sajūtas otrā, no vienas toņa maiņas otrā. Citādi nekas gan netraucēs Annu Briedi izaugt par labu komēdijas aktrisi.

Trešo epizodu autors rakstījis pārāk stiepti: fražu atkārtošanās, nepamatota skraidīšana, ar ko it kā gribēts glābt stiepto cēlienu. Iespējams, ka daži svītrojumi tekstā nebūtu nākuši par ļaunu ne tēlotājiem, ne skatītājiem. Neveiksmes godam pārvarēja Valdis Mārtinsons, tēlodams Roju Hubleju. Neapmierināta vīra, neapmierināta tēva, visu naudu iz-

(Turpinājums 13. lp.)

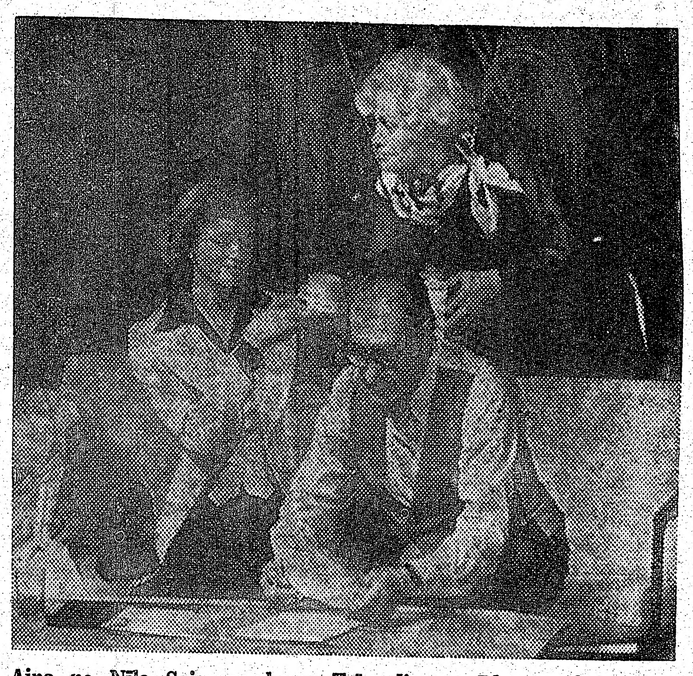

Aina no Nīla Saimona lugas Trīs dienas Plazas viesnīcā, kuŗu izrādīja DV teātris Kanadā. Attēlā Guntis Krūmiņš (pa kreisi) un Maija Gaiķe. Priekšā Ziedonis Upīte.

Foto: J. Ligers

Talantīgs jauns mākslinieks

ANDŖA ROŽUKALNA KONCERTS KLĪVLANDĒ

Patiesībā Rožukalns nav ērģelnieks, bet pianists — pavasarī beigs klavieŗu studijas Drake universitātē Demoinā, tomēr visu laiku parallēti klavierēm studējis arī ērģeļu spēli. Tagad — 22 gadu vecumā — nu esot grūti izšķirties, kuŗa mīlestība tā lielākā.

Jaunajam, spilgti talantīgajam māksliniekam ir bijusi grūta kalnā kāpšana, ja jāiztiek vienīgi ar stipendijām. Savu ceļu viņš tomēr izlauzis viens pats un nu nostājas mūsu priekšā kā viens no vistalantīgākajiem to vidū, ar kuŗiem man bijusi iespēja iepazīties. Esmu daudz atzinīgu vārdu teicis par Andu Zirnīti, tagad vēlētos līdzīgā veidā izcelt arī Andri Rožukalnu. Aizvadītajā vasarā abi viņi mūzicēja vienā koncertā Garezerā, un tur bija papilnam iemeslu par viņiem izpriecāties.

Šoreiz — 8. janvāri Klīvlandes koncertapvienības trešajā koncertā Rožukalnu klausījāmies nevis pie klavierēm, bet pie milzīgajām, lieliskajām četru manuālu ērģelēm zviedru Metodistu baznīcā, kuŗa tepat kaimiņos mūsu dievnamam. Šīs ir vislabākās ērģeles plašā apvidū. Kaut arī Andrim bija maz laika labāk iepazīties ar šo tik ļoti komplicēto instrumentu, tomēr koncertā viņš nodemonstrēja slavējamu techniku, bagātīgi izmantodams milzīgā instrūmenta neizskaitāmās kombināciju iespējas. Sevišķi iepriecināja fakts, ka blakus tam cittautu autoru repertuāram, ar ko jāstrādā konservātorijā, viņš bija iestudējis arī divus latviešu autorus: mūsu klīvlandieša komponista Dr. V. Ciemiņa laikmetīgi šķautnaino „Prelude un fuga" un J. Mediņa „Allegro apassionato." Visa koncerta programma ir techniski komplicēta, bet augstvērtīga mūzika. Rožukalns to veica ar slavējamu technisku veiksmi, iejūtu, bagātu izdomu reģistrēšanas nokrāsās, lielu dinamikas bagātību, negaidīti veiklu pedālizāciju, dažreiz spēlējot arī bez notīm.

Par viņa spēlēšanu mēģinājumā atzinīgus vārdus bija teicis arī šo ērģeļu „kungs" — koncertērģelnieks Christiansens, bet pēc koncerta cildināja arī komponists Ciemiņš, kas arī pats labprāt apsēžas uz ērģelu soliņa. No savas puses varu tikai atkārtot prof. Jāzepa Vītola zīmīgo teicienu, kuŗam bija izšķirīga nozīme: „Tam puikam ir aknas!"

Lai gan milzīgā sniega vētra paralizēja visu Klīvlandi, koncertā tomēr varonīgi bija ieradušies vairāk nekā 100 klausītāji. Viņi reaģēja pavisam neparasti: kad Rožukalns pēc Buprē simfonijas atstāja savu ērģeļu bunkuru, tad baznīcā izlauzās spontāni aplausi — ļoti gribētos Rožukalnu klausīties arī kādā klavieŗu koncertā.

Kopsummā — iepriecinošs koncerts, kas noteikti pierādīja, ka izaudzis jauns, loti talantīgs un jau techniski spēcīgs pianists — ērģelnieks. Lai nu koncertu rīkotāji, ja viņi vēlas pirmšķirīgu, talanta iezīmētu mūzicēšanu, patur prātā Andŗa Rožukalna vārdu!

J. Kalnietis

Vīru koŗa **Viesturs** gadskārtējais

KONCERTS

Diriģents — JĀNIS BARUŠS

sestdien, 11. februārī, pl. 19

Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W., Toronto

Pēc koncerta

saviesīga dzīve pie RUNČU mūzikas

Ieeja: kopbilete $ 9; tikai koncertam $4.50, tikai dejai $6.00. Jauniešiem līdz 18 g. ieeja koncertā brīva. Biletes iepriekš pārdod koristi. Galdiņi pasūtināmi pie A. Budžes kundzes, tel. 653-7605. Apmeklēt lūdz VIESTURIEŠI

BIBLIOGRAFIJA

Bīskaps Jāzeps Rancāns prof. Dr. H. Tichovska redakcijā, Astras apgāds, 1977. Bīskapa Jāzepa Rancāna fonda izdevums. Krājumā sakopota bīskapa rakstu izlase ar Fonda valdes priekšvārdiem, kuŗos teikts: „Fonda vadība apzinās, ka bīskapa J. Rancāna rakstu izlase, sakopota grāmatā, spilgti raksturo viņa centienus, darbību un mērķus baznīcas, valsts un savas tautas darbā, kam viņš veltījis visu savu dzīvi." Krājumam 290 lappuses.

Zeme un Tauta 18. nrs. ,Latviešu agronomu biedrības izdevums agr. J. Mierkalna redakcijā Linkolnā, ASV. Šis numurs veltīts Kārļa Ulmaņa simtgadei, ar daudziem attēliem tekstā par K. Ulmaņa dzīvi un darbu, it sevišķi autoritārās valdības laikā, 56 lp.

Mazputniņš 226. nrs. Mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē. Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums. Redakcijas padomē Inta Purva, Ēriks Preiss, Astra Roze un Biruta Rubesa; redakcijā — Sarma un Uldis Puriņi, Baiba Kaugara, Juris un Zuze Sili. Alberta Dūraiņa vāka zīmējums, Gunas Brammanes un Veltas Kalniņas iekārtojums. 36 lp.

Kaŗa invalids 22. nrs., Latviešu kaŗa invalidu apvienības izdevums. Galvenais redaktors V. Pomelnieks, redaktors ASV — R. Freimanis - Brīvnieks, Austrālijā — J. Zosārs; redakcijas kollēģijā L. Gutbergs, R. Ancāns un Gr. Fromholds. 212 lp.

Invalidu Vēstis, Latviešu kaŗa invalidu nama fonda biļetens, 9. nrs., LKIA Centrālās valdes izdevums, 32 lp.

Toronto Latviešu b-bas Apkārtraksts 40 nrs., izdots 600 eksemplāros. Biedrības priekšnieks Jānis Briedis. 16 lp.

Vēstnesis, Oļģerta Liepiņa izdevums Bostonā, 1. (50..) nrs., 1978. g. janvāris. Redakcijā vēl darbojas Osvalds Akmentiņš un Eduards Keišs (zīmējumi) un pielikums Apvāršņi, 1. (19. nrs.), kopā 8 lielas lappuses.

Brīvība 8. (281.) nrs., Latv. soc.-dem. strādnieku partijas mēnešraksts Zviedrijā. Redaktori Bruno Kalniņš un Jānis Ritums. 8 lp.

Ceļa Biedrs, 10. (220.) nrs. Latv. ev. lut. baznīcas Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16. lp.

Mežvidu Vēstis 9. nrs., Ingeborgas un Aleksandra Sīļa izdevums Rietumvācijā, 12 lp.

Lietuviu Dienos, 1977. g. decembris. Lietuviešu izdevums Kalifornijā.

Holland Herald, 12. nrs., holandiešu mēnešraksts angļu valodā, 66 lp.

Latviešus augstajos amatos nomaina krievi

LATVIJĀ VĒL PASTIPRINĀS DZĪVOKĻU MĀJU CELŠANU, LAI „BRĀLĪGAJIEM" BŪTU VAIRĀK VIETAS

Tūlīt pēc visas imperijas augstākās un tautību padomes sēdes Maskavā, kur pieņēma tā saucamās vissavienības 1978. g. saimniecisko plānu un budžetu, tāpat arī atsevišķo „republiku" budžetus, notiek republiku augstāko padomju sēdes.

Latvijas augstākās padomes sēde notika 22. un 23. decembrī. Sēdes gaitā pieņēma 1978. g. saimniecisko plānu, apstiprināja 1976. g. budžeta izpildi, pieņēma 1978. g. budžeta projektu, likumu par vēstures kultūras pieminekļu aizsardzību un izmantošanu, un pastiprināja augstākās padomes izdotos dekrētus. Augstākās padomes sēdi vadīja tās priekšsēde vecā komūniste Klibiķe.

Ar 1977. g. valsts saimniecības plāna izpildi un 1978. gada plānu deputātus iepazīstināja plānu komisijas priekšsēdis M. Ramāns, kas ir arī ministru prezidenta vietnieks. Ar 1977. g. panākumiem viņš nebija apmierināts, jo daudzi uzņēmumi, celtniecības organizācijas, kolchozi un padomju saimniecības nav izpildījušas paredzēto plānu. Viņš vainoja vairākas ministrijas, resorus un uzņēmumus, kas nav rūpējušies par darba ražības tempu pieaugumu. Lauksaimniecībā neizdevās ievākt paredzēto ražu. Iemesls tam nebija nelabvēlīgie laika apstākļi vien, bet arī nepietiekamā darba organizācija kolchozos un padomju saimniecībās, tāpēc tās atpalikušas ražošanā un produktu nodošanai valstij. Nav panākta stāvokļa uzlabošanās kapitālajā celtniecībā, un ministrija nav izpildījusi gada plānu.

Diezgan pieticīgi panākumi paredzēti arī 1978. g. saimniecības plānā, kur rūpniecības ražošanas pieaugumu Ramāns paredzējis par 3,9 proc., salīdzinot ar 1977. g. Plānu paredzēts celt ar darba ražības pieaugumu par 3,7 proc., salīdzinot ar 1977. g. No lielajiem projektiem paredzēts Rīgas otrās elektriskās spēkstacijas celšanas turpināšana un Ķeguma spēkstacijas pārbūvēšana. Rīgas kuģu remonta rūpnīcā lietošanai nodos peldošu doku, kas būšot lielākais visā Baltijā. Lauksaimniecības ražas paredzēts pacelt par 7,9 proc., tāpēc valsts lauksaimniecībā ieguldīs 270 miljonu rubļu, bet paši kolchozi un valsts saimniecības — 148 milj. rubļu.

Latvijā vēl arvien ir milzīgs dzīvokļu trūkums. 1978. g. paredzēts ievērojami pastiprināt dzīvojamo māju celšanu, pie kam 65 proc. līdzekļu došot valsts. Ar to dzīvojamā platība būšot nodrošināta 100.000 cilvēkiem (11 kv. m. platība katram). Tautas ienākuma pieaugums uz vienu iedzīvotāju paredzēts tikai 3 proc., mazāks nekā 1977. g.

Lai paredzētos plānus veiktu, tad visām ministrijām, resoriem, pilsētu un rajonu izpildkomitejām, organizācijām un uzņēmumiem svarīgs uzdevums novērst trūkumus atsevišķo nozaru darbā un plāna uzdevumu izpildē, beigās norādījis Ramāns.

Par 1976. g. budžeta izpildi ziņoja finanču ministrs R. Plaude. Deputāti budžetu apstiprināja, kā parasti — vienbalsīgi. Plaude nolasīja tūlīt arī 1978. g. valsts budžeta projektu, kuŗu iepriekšējā dienā pieņēma un apstiprināja komūnistu partijas centrālkomitejas sēdē. Projektā kā parasti divi budžeti: „Latvijas PSRS" 1978. g. budžets, kopieņēma 1.467.512.000 rubļu ieņēm. un 1.466.532.000 rubļu izdevumos, un republikas budžets 1.391.353.000 rubļu ieņēmumos un 1.390.373.000 rubļu izdevumos. Ar to Latvijai 1978. gadam apstiprināti trīs budžeti, jo pirmo pieņēma un apstiprināja visas imperijas augstākās padomes sēdē Maskavā 16. dec. 1.395.684.000 rubļu apmērā. Kuŗa robežās jāsaimnieko Latvijas biedriem, grūti zināt. Šķiet, ka paši deputāti maz ko saprot no šiem daudzajiem budžetiem un skaitļu džungļiem, jo tā saucamajās debatēs neviens deputāts valsts ieņēmumus un izdevumus nepieminēja. Piem., viens deputāts lielījās, cik labi viņam veicas jauno mājlopu kopšana. Cita deputāte uzskaitīja, cik viņas rajonā vēsturisko piemineklu.

Tā kā Latvijā visu nosaka un diriģē valsts no galvaspilsētas Rīgas līdz pat vismazākajam ciematam, tad augstākā padome pieņēma arī visu rajonu un pilsētu budžetus. Atsevišķus budžetus pieņēma Rīgai, Daugavpilij, Liepājai, Jelgavai, Ventspilij, Rīgas jūrmalai un Rēzeknei. Pārējo pilsētu budžeti ietilpināti rajonu budžetos. Patlaban Latvija sadalīta 26 rajonos.

Augstākā padome pieņēma arī vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības un izmantošanas likumu, kas patiesībā ir visas imperijas likuma tulkojums, jo gandrīz visi sākas: „saskaņā ar PSRS likumu"...

Pirms augstākās padomes sēdes 21. decembrī notika komūnistiskās partijas sanāksme jeb kā „Cīņa" raksta — plēnums. Tanī pieņēma Latvijas 1978. gada saimniecības plānu un arī budžetu, kuŗus otrā dienā augstākai padomei iesniedza pieņemšanai. Sanāksmē galvenais runātājs bija A. Voss, kas, kā zināms, ir visas imperijas komūnistu partijas centrālās komitejas loceklis. Viņš stāstīja, kas runāts Maskavā un ko teicis Leonīds Iljičs Brežņevs. Laikam gan nevienas citas „republikas" partijnieks neslavēja Brežņevu tā, kā Voss: „Nelokāms marksists leņinietis, nepārspēts mūsdienu politiskais darbinieks un valstsvīrs, visautoritārākais starptautiskā komūnisma un strādnieku kustības darbinieks, dedzīgs cīnītājs par mieru visā pasaulē."

Tā slavinājis savu kungu un pavēlnieku, A. Voss, palielījies ar panākumiem 1977. gadā, metās uzbrukumā un nodeva pavēles visiem biedriem un, kā tur saka, darba ļaudīm. Vairāk jāražo un labāk, jātaupa izejvielas un enerģija, vēl plašāk jāorganizē sociālistiskās sacensības. Vadītājiem jāuzņemas personīgā atbildība. Voss uzbruka tieši lielajiem biedriem un neveiksmēs vainoja tos. „Visa vaina patiešām ir tā, ka daži mūsu ražošanas komandieŗi — ministri, apvienību un uzņēmumu vadītāji — neuzņemas atbildību, katrs savā sektorā nevada cīņu par vi-

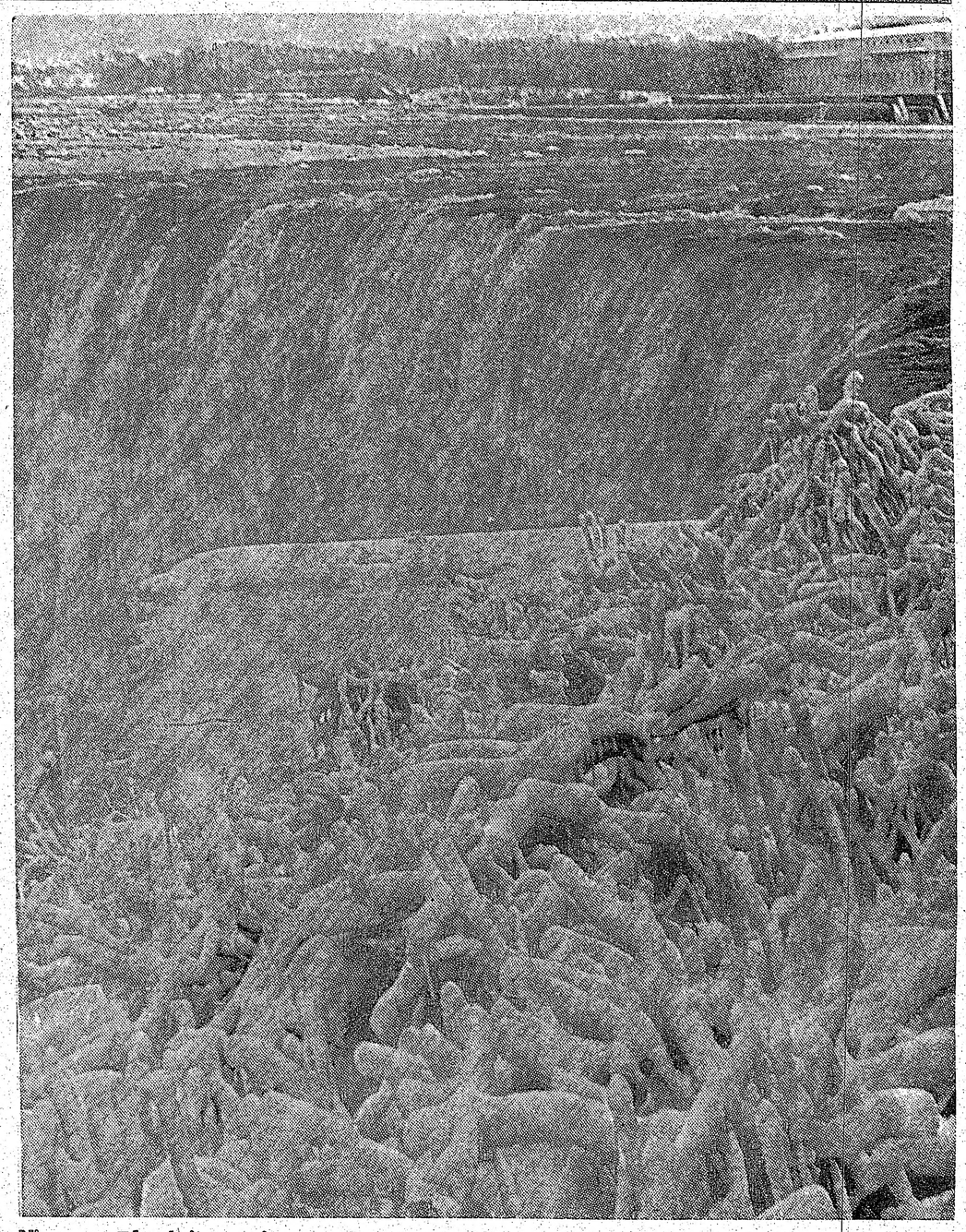

Niagara ūdenskritums ziemā Foto: J. Ligers

su ražošanas jaudu vislabāko izmantošanu," teica Voss.

Sēdi uzraudzīja no Maskavas atstūtītais biedrs V. Beļeckis.

Ministriem uzbruka arī valsts plānu komisijas priekšsēdis Ramāns savā ziņojumā augstākajai padomei. Tanī sakarībā Cīņas 1977. g. 25. decembŗa numurā parādījās dekrēts par K. Jēgera atcelšanu no būvmateriālu rūpniecības ministra pienākumiem. Viņa vietā iecelts krievs N. Dorofejevs. Šis dekrēts izdots jau 17. augustā; tik ilgi noklusēts par ministru maiņu. Tanī pašā dekrētā paziņots, ka 9. decembrī no amata atbrīvots galvenās materiālu pārvaldes priekšnieks V. Krons un viņa vietā iecelts atkal krievs J. Proškovičs. Tā Latvijā neilgā laikā divi latvieši zaudēja augstus amatus, viņu vietā iesēdināja krievus.

Pārmaiņas valdībā bija sagaidāmas, jo pērn mirušā finanču ministra krieva Tolmadževa vietā iecēla latvieti R. Praudi. Tagad ar viena krieva ienākšanu valdībā it kā panākts „līdzsvars". Par jauno ministru Dorofejevu tautā maz kas zināms. Augstākajā padomē viņš „ievēlēts" Jaunpiebalgas vēlēšanu apgabalā.

Pēteris Bauzis

ASV vairāk spiegu nekā tiem spēj izsekot

Šobrīd Vašingtonā esot vairāk profesionālo padomju spiegu nekā amerikāņu izlūkošanas iestāžu darbinieku, kas tos varētu novērot. Padomju aģenti ik dienas noklausoties un uzņemot lentēs pazīstamāko amerikāņu tālruņu sarunas. Lentes ar diplomātisko bagāžu aizceļojot uz krievzemi skaitļotāju analizei. ASV valdība labi zina, ka krievi nemitīgi izspiego amerikāņus, bet to sabiedrībai noklusē, tajā pašā laika saceļot brēku par "elektroniskām spiegošanām" pašu partiju starpā.

Pašreiz ASV uzturoties 898 personas no Maskavas pārvaldītajām zemēm, kuŗām esot diplomāta statuss — tās nevar arestēt, nedz sodīt. Starp tiem 65 proc. esot KGB, vai čekas militārās izlūkošanas nozares GRU aģenti. Bet tā kā padomju kuģu matrožiem arī esot tiesības brīvi "iepazīties ar Ameriku", tad neesot šaubu, starp tiem arī ir liels skaits čekas aģentu ar īpašiem uzdevumiem. Čekas spiegošanas galvenais uzdevums tagad ir iegūt visādas ziņas par ASV technoloģiju valsts aizsardzības jomās.

Par visu teikto interesantu rakstu savā janvāŗa numurā publicējis pasaulē pazīstamais, daudzās valodās iznākošais mēnešraksts Readers Digest. Tā autors, Maskavas čekas darbības lietpratējs Džons Barons, pazīstams kā nopietns un atzīts publicists. (vgs)

★ Vispopulārākais dzēriens (izņemot ūdeni) pasaulē ir tēja. Pirmajā vietā ar 224.612 tonnu ievedumu 1976. gadā bija angļi, tad amerikāņi ar 82.239 tonnām. ASV vairāk nekā puse no tējas dzērājiem lieto tēju paciņās.

★ Kā ziņo krasta apsardzība (Coast Guard), slīkšanas gadījumi esot mazinājušies. Ja vēl 1965. gadā uz 100.000 laivām bija 21,4 nāves gadījumi, tad 1975. gadā 16,6, bet 1976. gadā 13,8 nāves gadījumi.

Meklēju no Latvijas izsaukto dēlu

Ēriku Sniķeri.

Vecums 33 gadi, blonds, spēcīgs, labi tērpies, runā latviski. 1977. g. sagaidīšanas ballē Latviešu namā viņš iepazinās ar kādu blondu meiteni, pārcēlās uz Toronto un pazuda. Pagājis jau vairāk nekā gads, kopš par viņu nav nekas zināms. Būšu pateicīgs par katru informāciju.

V. Sniķers,
1410 Constance Dr., Oakville, Ont.
L6J 2T9, Canada. — Tel. 844-8520.

Latviešu valodas kursi jau desmito gadu

Nākamajā vasarā latviešu valodas kursi Rietummičigenas universitātē sāksies 10. jūlijā un beigsies 4. augustā, bet paidagoģijas seminārs ilgs no 10. līdz 21. jūlijam. Būs četri dažādi kursi.

Latviešu valodas pamatkurss domāts studentiem bez iepriekšējām latviešu valodas zināšanām vai ar minimālām zināšanām. Kursu mācīs ārkārtas (associate professor) profesors Dr. Jāzeps Lelis. Latviešu valodas „kompozicijas kurss" domāts studentiem ar priekšzināšanām latviešu rakstu valodā un iecerēts kā seminārs jauniešiem, kas vēlas rakstīt dzeju, prozu, reportāžu vai nodarboties ar tulkošanu. Šo kursu mācīs instruktore (part-time instructor) Lalita Muižniece.

Latviešu literātūras kursā ārkārtas profesors J. Lelis šogad mācīs klasisko latviešu literātūru. Viņš norāda, ka aptuveni apskatāmo laiku varētu sākt ar 1879. gadu, kad iznākuši Kaudzīšu Mērnieku laiki, bet beigt ar 1933. gadu, kad iznāca Virzas Straumēni un mira Anna Brigadere. Šis posms ietver daudzu ievērojamu latviešu literātu darbības laiku. No izcilākiem autoriem darbojušies vai uzauguši Poruks, Jaunsudrabiņš, Blaumanis, Brigadere, Rainis, Aspazija, Akurāters, Skalbe, Bārda, Ezeriņš, Plūdons, Virza. Kursā pieskarsies arī tautiskās atmodas un tautiskā pozitīvisma laikam, kas ievadīja un pabeidza šo laika posmu. Kursā runās arī par ietekmēm, kas nākušas no tuviem vai tālākiem Eiropas kaimiņiem.

Latviešu valodas mācīšanas metodes apskatīs paidagoģijas seminārā, kas pievērsīsies nozīmīgiem teorētiskiem un praktiskiem aspektiem, sakarā ar mācīšanu latviešu papildskolās vai vasaras vidusskolās. Te piedalīsies kā jaunie, tā vecie skolotāji ar pieredzi. Semināru arī šogad vadīs ārkārtas profesore Dr. Solveiga Miezīte.

Bez tiešajām studijām studenti varēs spēlēt volejbolu, koklēt, dziedāt, doties kanu laiviņu izbraukumos vai piedalīties pašu rīkotos internos vakaros.

Šovasar paies 10 gadi, kopš sākti latviešu valodas kursi Rietummičigenas universitātē pilnu vasaras semestri. To atzīmēs 5. un 6. augustā ar piemērotu programmu un balli, kas aizstās gadskārtējo nedēļas nogales semināru. Te aicinās visu iepriekšējo gadu studentus, ASV un Kanadas jaunatnes apvienību dalībniekus un pārējos interesentus.

Studenti varēs apmesties īrētās istabās, bet ierobežotā skaitā arī latviešu ģimenēs. Rietummičigenas universitāte stipendijas šiem kursiem neizsniegs, kā tas jau bijis iepriekšējos gados, bet tās varētu pieprasīt no latviešu organizācijām, kas līdz šim studentiem palīdzējušas ar pilnām vai daļējām stipendijām.

Piedalīšanās maksa Mičigenā dzīvojošiem studentiem ir 25,50 dol. par iesācēju kredita stundu (undergraduate) vai 33,50 dol. par graduēto studentu kredita stundu. Ārpus Mičigenas dzīvojošiem šīs maksas ir 57,50 un 73,50 par kredita stundu. Šīs pašas cenas ir arī studentiem, kas piedalās kā bezkredita kursu dalībnieki.

Rietummičigenas universitātes latviešu valodas studiju koordinātors ir Valdis Muižnieks Kalamazū. Vk

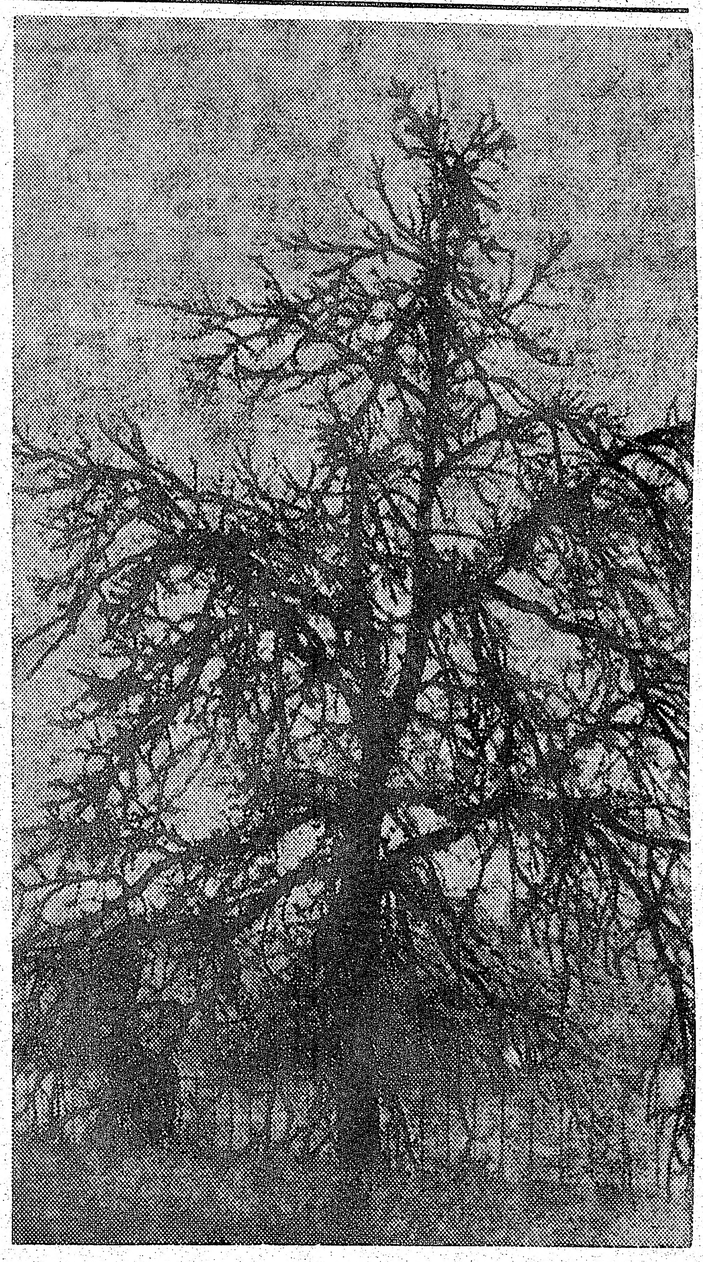

Ziemas vientulība Foto: E. Šulcs

Apvienība ar vislielāko biedru skaitu

Toronto latviešu pensionāru apvienība, kas šogad iesāk savu sesto darbības gadu, pašlaik apvieno tuvu pie 700 biedru. Apvienība ir pilntiesīga locekle Kanadas pensionāru centrālās organizācijās, kur sūta savus pārstāvjus un delegātus šo organizāciju apspriedēs un kongresos. Valsts un pašvaldības sociālās apgādes iestādes atzinušas apvienības darbību pie lietderīgu un sekmīgu.

Latviešu pensionāru apvienībā tagad ir liels skaits darbinieku, kas savus amatus nepārtraukti veikuši visus aizvadītos piecus gadus, gan ceturtdienu sanāksmēs, gan arī ārpus tām. Pensionāru organizāciju vadītājiem ir jāzina daudz likumu un instrukciju, lai kļūtu par vidiniekiem starp pensionāriem un valsts iestādēm. Tāpēc pensionāru organizāciju darbiniekiem tiek rīkoti īpaši kursi. Pirmais šāds kurss jau sāksies 14. februārī. Apvienība mudina esošos un topošos pensionārus piedalīties ceturtdienu saietos, kur vajadzības gadījumos var saņemt attiecīgos padomus pensijas un citās lietās.

Toronto pensionāru apvienībai ir jau vairāk biedru nekā kādai citai šejienes laicīgai organizācijai. Kā rāda biedrzines V. Aleksandras pārskats, pērn iestājušies 49, miruši 16. un uz šo gadu apvienībai bija 692 biedri. Apvienības valdei aizvadītā gadā notikušas 12 sēdes, divās piedalījusies arī „New Horizon" programmas pārstāve. Apvienība sūtījusi savus pārstāvjus uz Ontario provinces pensioāru apvienības un „Pensioners' Concerned" apspriedēm un kongresiem. Šādi pārstāvji bijuši A. Retigs, E. Retiga, K. Tannis un N. Austriņš.

Pensionāru dzīvokļu nama būves lietu kārtošanai nodibinātā būvkomiteja piedalījusies daudzās apspriedēs ar iestāžu vadītājiem, tāpat arī citos saietos. Apvienība pārn izdevusi 6411 dol., ieņēmusi 11.163 dol, ieskaitot no Lieltoronto pašvaldības saņemto 1500 dol. pabalsta. Visa gada apgrozījums bijis 36.138 dol., jo pie pagājušā ienākumiem vēl jāpieskaita 1977.g. atlikums 24.975 dol, no tiem rezerves fondā noguldīti 20.000 dol. Latviešu namam īres nauda samaksāta uz priekšu 872 dol., pavisam īres telpām paredzēti 2200 dol. gadā. Apvienības inventāra kopvērtība 2519 dol. Jaunais budžeta projekts paredzēts 10.000 dol. Izdevumos 2000 dol. iztrūkums, ko paredz segt no pašu ietaupījumiem.

Pēc sarīkojumu daļas vadītāja M. Prikuļa un palīdzes M. Kociņas pārskata, pērn sarīkoti 38 saieti Latviešu namā: 9 reizes ar parastajām interešu grupu nodarbībām, 7 reizes ar kultūrfilmu izrādēm, 9 reizes atzīmējot īpašas atceres vai notikumus un 13 reizes ar pašu vai viesu īpašiem priekšnesumiem — referātiem, uzvedumiem, dziesmām u.t.t. Pensionāru koris Dziesmu kamoliņš viesojies „True Dāvidson" veco ļaužu mītnē. Notikuši pieci izbraukumi caurmērā ar 43 dalībniekiem, par ko paši darbinieki samaksājuši 2850 dol.

Dāmu komiteja (priekšniece E. Retiga), kuŗai savas kases nav, saņem no valdes avansus un par tiem norēķinās. Damu komiteja rūpējusies par uzkodām ceturtdienu sanāksmēs klājusi galdus četros lielākos sarīkojumos, divas reizes gadā apmeklēti tautieši veco ļaužu mītnēs un iepriecināti ar sainīšiem. Dāmu rokdarbu grupa L. Buikus vadībā pulcējusies divas reizes mēnesī savās nodarbības.

Pensionāru nedēļa Ontario provincē šogad paredzēta no 15. - 23. jūnijam, bet Pasaules pensionāru diena 9. oktobrī. Ontario pensionāru organizāciju apvienības (USCO) gadskārtējais kongress notiks augustā Kingstonā.

Toronto latviešu pensionāru apvienību Jaunajā gadā sveicis Ontario provinces valdības veselības ministrs D. Timbrells, Ontario pašvaldības un sociālās apgādes ministrijas departamenta direktors Kravfords, Ontario prov. „New Horizon" programmas direktrise K. Daudola, LNAK valde un Londonas latviešu pensionāru apvienības valde. —ls—

Miris senātors Hamfrijs

ASV politiķis, ASV senātors un agrākais viceprezidents 66 g. vecais Huberts Horacijs Hamfrijs miris 13. janvārī, ilgu laiku cīnoties ar nāvi. Pirmoreiz 1976. gadā Hamfrijam operēja ļaundabīgu audzēju pūslī un 1977. g. to atrada iegurnī, kas nebija operējams. Hamfrijs bija ASV viceprezidents no 1964. — 1968. g. prezidenta Lindona Džonsona administrācijā. 1968. g. viņš kandidēja prezidenta vēlēšanās, kad uzvarēja republikānis Ričards Niksons. Hamfrijs dzimis 1911. g. 27. maijā Dienviddakotā, kur viņa tēvam piederējusi aptieka. Tēvs bijis vēlšu izcelsmes, bet māte norvēģiete. Hamfrijs studējis farmāciju un pēc grada iegūšanas iesācis politisko zinātņu un tautsaimniecības studijas. Oficiālā izvadīšana notika Vašingtonas Kapitolā, kur domā bija novietots Hamfrija šķirsts, apklāts ar ASV zvaigžņoto karogu. Izvadīšanā piedalījās tūkstošiem sērotāju. No aizgājēja atvadījās ASV prezidents Kārters, kā arī agrākie prezidenti Niksons un Fords. Hamfriju apbedīja viņa dzimtajā pilsētā Mineapolē.

Pakts, kas saista pie „draudzības"

Somijas prezidents 77 g. v. Urho Kekonens ievēlēts ar lielu pārsvaru ceturtam termiņam. Pirmoreiz viņš ievēlēts par prezidentu 1956. gadā. Savā vēlēšanas kampaņā Kekonens uzsvēris labu attieksmju uzturēšanu ar Pad. savienību, kam pamatā ir Somijas un Pad. savienības savstarpējais palīdzības pakts.

Kā cietumā iegūti ieroči

No Štutgartes, Rietumvācijā, ziņoja, ka divi rietumvācu advokāti Arnts Millers un Armīns Neverla piegādājuši ieslodzītiem terroristiem Andreasam Baderam un Janam Raspem cietumā ieročus, kuŗus viņi izlietojuši pašnāvībai savās cellēs. Baders un Raspe bija galvenie kreiso ekstrēmistu partizānu kustības vadītāji Rietumvācijā. Abi advokāti apcietināti un gaida tiesas izmeklēšanu apvainojumā par kriminālas organizācijas atbalstīšanu. Apmeklējot ieslodzītos, advokāti noslēpuši ieročus legālajos dokumentos, izdobjot attiecīga lieluma vietu. 35 g. v. Millers bija galvenais Bader - Meinhofas grupas „kurjers". Viņš apmeklēja ieslodzītos partizānus no 1975. — 1976. gadam 584 reizes. Arī 31 g. v. advokāts Neverla bijis svarīgs Bader-Meinhofa bandas loceklis. Viņa automašīnā atrasts plāns par vietu, kur rūpniecības vadītājs Hans Šleiers nolaupīts. Vēlāk nolaupīto atrada nogalinātu Francijas pierobežā.

Vai tikai, lai papildinātos?

Okupētās Latvijas Rīgas radiofons, lieloties par „zinātnisko izmaiņu", pastāstīja, ka Makgila universitātē Kanadā papildinoties Ādolfs Zambrāns un Toronto universitātē Teodors Ķirsis. Juris Zvirgzds ciemojas Kolorado universitātē Denverā, ASV, bet Oklahomas universitātē papildinoties Daugavpils paidagoģiskā institūta mācībspēks Amanda Podiņa.

★ Pētījumi rāda, ka 60 proc. iedzīvotāju iepērkas tikai vienā pārtikas veikalā, 30 proc. divos un 10 proc. — trijos veikalos

★ National Council on Crime and Delinquency ziņo, ka ASV no katriem 100.000 iedzīvotājiem 230 sēžot cietumos, kas ir visaugstākais procents pasaulē, kamēr viszemākais ir Holandē — 18 cietumnieki.

★ Auto braucēji lielāko tiesu neievēro dzeltenās ugunis: tikai 15 proc. no mašīnām apstājušās, kad bijušas 52 pēdas no ielas pārejas līnijas, 50 proc. no mašīnām apstājušās, kad bijušas 75 pēdu tālu un 5 procenti nav pat apstājušās, kad bijušas 135 pēdu attālumā no ielas pārejas līnijas. Liktos, ka caurmēra autobraucējs nemaz neizna dzeltenās uguns ilgumu, izsakās ātrceļu galvenā pārvalde.

Vatikāns un apspiestās tautas

LATVIEŠU TAUTAS MORĀLĀ KRIZE UN DZĪVĀ SPĒKA SAMAZINĀŠANĀS CĒLOŅI

Toronto Latviešu biedrības sarīkojumā mons. Dr. K. Ručs saistoša referāta Latviešu namā apskatīja Vatikāna iespaidu aiz dzelzs aizkara. Raksturojot tagadējo stāvokli Latvijā, referents minēja Baltijas pētniecības institūta Kēnigšteinā direktora Dr. A. Namsona pētījumus par latviešu tautas dzīvā spēka izmaiņām no 1961. — 1976. gadam, kas publicēts Acta Baltica pagājušā gada izdevumā vācu valodā. No šī pētījuma izriet, ka latviešu tautā pašlaik dzimstība ir daudz zemāka par mirstību. Mūsu tauta ir viena no tām pasaules tautām, kas visvairāk novecojusies un izmirst.

Patlaban Latvijā 35 proc. iedzīvotāju ir ar vienu bērnu, 26,4 proc. ar diviem bērniem, 17 proc. ar trim un vairāk, bet 21 proc. bez bērniem. Apm. 50 procenti no visiem laulātiem šķiras. Latvijā pašlaik ir vairs tikai 55 proc. latviešu, kuŗu skaits joprojām strauji sadilst. Viņu vietā mūsu zemē ieplūst sveši ļaudis. Pēc prof. Dunsdorfa pētījumiem trimdā stāvoklis nav daudz labāks. Parasti latviešu ģimeņu iziršanas un tautas izmiršanas iemeslus saskatām ne mūsos pašos, mūsu sirdsapziņā, dzīvesziņā un ideoloģijā, bet gan okupantos un citos ārējos apstākļos, kā, piem., krievu politikā, okupantu ievazātā pārmērīgā alkohola lietošanā pusaudžu laulībās un citos komūnistu režīma apstākļos.

Minētajos iemeslos daudz patiesības, secināja mons. Dr. K. Ručs, bet ne visa, varbūt arī ne vienmēr galvenā. Ja minētie ārējie tautas apspiešanas un izmērdēšanas iemesli būtu vienīgie, piem., kā lai izskaidro lietuviešu tautas vitālitāti? Ja Baltijas jūŗas krastos reiz zuduši latvieši un igauņi, lietuvieši nekad neizmirtu. Neminot latviešu tautas izturību mūsu vistumšākajos gadsimtos, mēs, kas esam dzimuši nabadzīgās latviešu ģimenēs, īpaši Latgalē, atceramies, cik lielā pieticībā esam auguši, kājām gājuši uz skolu, brīvdienās smagi strādājuši, lai sagādātu līdzekļus skolai.

Dzīvokļu trūkums? — Pirms aiziešanas karā, strādāju kā mācītājs Vidzemē pie katoļticīgajiem laukstrādniekiem, kuŗu vairums bija poļi un baltkrievi, — atminējās garīdznieks. — Vidzemes saimnieku lepnās mājas parasti bija bez bērniem, vai dažkārt ar vienu bērnu. Turpretim precētie laukstrādnieki dzīvoja mazās, dažkārt saspiestās piebūvēs, bet tur bija 3 — 5 un vairāk bērnu.

PRECĪBU NOLŪKĀ

vēlos iepazīties ar nopietni domājošu latviešu meiteni līdz 29 gadu vecumam. Esmu 21. g. vecs, 177 cm augumā, brūniem matiem, zaļām acīm. Lūdzu rakstīt angļu valodā, jo latviešu valodu labi nepārvaldu. Rakstīt šīs avīzes kantorim ar norādi **TOMS.**

Vēstures gaitā latviešu tautas izturības pamatā bijusi ģimene, kas dibināta uz kristīgās ticības un morāles pamatiem. Bargas varas latviešu ģimeni apspieda, verdzināja, izmantoja, bet nespēja tās apdraudēt savos dziļākajos pamatos. Ģimenes pamatā bija savstarpējā uzupurēšanās un uzticība, kas sakņojās kristīgajā ticībā un morālē. Laulības pārkāpšana, šķiršana, bērnu nepaklausība un paklīšana bija svešas un tālas lietas. Latvijā ateisms un materiālisms tagad neatlaidīgi pūlas noārdīt mūsu kristīgos pamatus. Lai glābtu latviešu tautu, nepieciešami atgriezties pie Dieva, jāatgriežas pie kristīgās ticības un morāles, dzīves ziņas un ideāliem un par visām lietām, latviešiem ir jāatgūst latviskā pašapziņa un pašcieņa.

Archibīskaps A. Lūsis pārskatā par luterticīgo baznīcu Latvijā konstatē, ka 1975. gadā tur bija 211 luterāņu draudzes un ap. 350.000 luterticīgo. Tai pašā laikā Latvijā bija 178 katoļu draudzes un tāpat ap. 350.000 katoļticīgo, kas atklāti iet baznīcā, bet kopā ar slepenajiem dievlūdzējiem — ap. 450.000 katoļticīgo. Turienes archibīskaps G. Turss ziņoja, ka 1966. gadā Latvijā bija 102 luterāņu mācītāji, bet pēc 10 gadiem arch. Matulis ziņoja, ka 1975. gadā Latvijā strādāja vairs tikai 80 mācītāju. Tai pašā laikā Latvijā 1976. gadā bija 160 katoļu priesteŗu. No tiem 134 strādāja Latvijā, 19 ārpus Latvijas, pārējās Pad. savienības "republikās": 7 bija darbam nespējīgi. Latvijā luterticīgo un katoļu ir ap 900.000, nepilns miljons. Kas ir šie pārējie iedzīvotāji? Kāda ideoloģija nomāc šāsdienas Latviju, kur kopējais iedzīvotāju skaits sniedzas pāri diviem miljoniem?

Katoļu baznīca Latvijā arvien vēl ir dzīva, aktīva, — konstatēja referents. Pirmajos pēckaŗa gados slēdza visas 80 katoļu filiālās baznīcas vai kapellas. Pēc tam vairs nav slēgta gandrīz neviena katoļu baznīca. Patlaban atvērtas un darbojas 178 baznīcas resp. 178 draudzes, jo draudzes samaksā nodokļus, lai gan tie ir ļoti smagi. Gandrīz visi katoļticīgie kristī savus bērnus, apm. 50 proc. ticīgo atklāti apmeklē Svēto mesu baznīca, iet pie dievgalda, laulājas.

Aglonas Dievmātes svētkos ik gadus saplūst ap 30.000 svētceļnieku, aizpagājušā gadā, svētdienā, — pat 40.000! No tiem ap 10.000 iet pie dievgalda. Ticīgie visu nakti pavada lūgšanās baznīcā, tās dārzā un laukumā. Patlaban visā pasaulē ir vairāk nekā 700 milj. katoļticīgo, kuŗus pārstāv un vada pāvests. ASV prezidenta Kārtera pārstāvis Vatikāna ziņoja Vašingtonai, ka miera labā Vatikāns var vairāk darīt nekā ASV. Vatikāna iespaids arī komūnistu pārvaldītās zemēs ļoti liels, īpaši Polijā, kur vairāk nekā 30 milj. ir pārliecināti katoļi. Austrumeiropā apspiesti ap 60 milj. katoļticīgo. Šo ticības un gara spēku Maskava nespēj salauzt. Vatikāna iespaids iesniedzas arī mūsu dzimtenē, sakari ar baznīcu Latvijā, ir arī Vatikāna sakari ar latviešu tautu. Vispirms tas izpaužas Vatikāna oficiālajos sakaros ar Latvijas baznīcas pārstāvjiem. Kopš 1964. gada Vatikānu katru gadu regulāri apmeklē Latvijas bīskapi. Bez tām garīgajām grāmatām, ko Vatikāns nosūtījis katoļu baznīcai Latvijā, turienes bīskapi dabūjuši atļauju iespiest rituāla grāmatiņas priesteŗu vajadzībam. Patlaban iznāk lūgšanu grāmata 25.000 eks. Minami arī Vatikāna raidījumi visās Austrumeiropas valodās, arī latviešu.

Beigu secinājumā mons. Dr. K. Ručs aicināja neaizmirst latviešu tautas pašreizējo likteni, bojā ejas, izmiršanas un ideoloģiskā sabrukuma briesmas un aicināja izvērst plašākus sakarus ar Vatikānu kā nacionālā, tā oikūmeniskā mērogā, lai stiprinātu ticību dzimtenē un saglābtu latviešu tautas garu un dzīvotgribu. Tāpat ar Vatikānu būtu nostiprināmi sakari arī mūsu nacionālajām organizācijām un pārstāvībām. Nododams Vatikānā liecību par 4. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Londonā, Ručs norādījis, ka ļoti nopietna problēma ir tā sauktie padomju "kultūras sakarnieki", kas pūlas trimdas latviešos radīt ideoloģisku nedrošību un šķelšanos. Šādas dialektikas nolūks ir sagraut latviešu kultūru savos kristīgajos pamatos kā tēvzemē, tā trimdā. (ls)

MAKŠĶERNIEKU IEVĒRĪBAI!

DV KV sporta daļas vad. J. Treijs pirmajā šāgada DV KV sēdē nolasīja Kanadas ūdens un ledus pētniecības biroja datus par ledus drošību, kas ievērojama arī mūsu makšķerniekiem.

2 collas biezs ledus drošs vienai personai, 3 collas — vairākām personām, 6,5 collas iztur 2 tonnas svaru, 8 collas — 2,5 tonnas, 10 collas 3,5 tonnas, 12 collas — 8 tonnas u.t.t.

Tāpat makšķerniekiem der ievērot zivju svara izvērtēšanas tabulu, kas attiecas uz DV KV sporta daļas izsludinātām sacensībām: Par katru noķerto asaŗa mārciņu — 8 punkti, maskija — 12 p., pikrelles — 20 p. foreles — 35 p., lielā vai mazā basa — 25 p. un līdakas — 16 punkti. Šī tabula attiecas tikai uz ziemas sezonu. et

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos un

DV grāmatnīcā

491 College St.

kā arī spiestuvē.

Latviešu un igauņu pārstāvis pie Sv. krēsla mons., Dr. K. Ručs audiencē pie pāvesta P aula VI Vatikānā.

Foto: Feliči

Dievam un tēvzemei nokalpoti 35 gadi

Toronto ilgāku laiku uzturējās latviešu un igauņu pārstāvis pie Sv. Krēsla Vatikānā mons. Dr. Kazimirs Ručs. Viņš Toronto Latviešu biedrības sarīkojumā Latviešu namā nolasīja referātu par tēmātu: Ticības spēkā mūsu nākotne. Mons. Dr. K. Ruča 35 gadu priesterības jubileju All Saints baznīcā ievadīta ar dievkalpojumu, kuŗu koncelebrēja otrs tālais viesis prof. Dr. St. Ladusāns no Brazilijas, prāv. St. Mozga no Londonas un vietējās kanadiešu draudzes prāv. M. Polito. Pēdējais iepazīstināja dievlūdzējus ar šī dievkalpojuma koncelebrētājiem. Richards Upenieks uz vijoles atskaņoja Guno Ave Maria ērģeļu pavadījumā.

Vēlāk prof. Augustīna Zaka vadītajā sanāksmē, kuŗā piedalījās ap 70 lūgto viesu, pēc Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars sen. M. Grizānas, uzrunas, sveicot mons. K. Ruču, kas arī ir dzintarietis, Jāzeps Svilāns izcēla Vatikāna viesa lielo nozīmi pie Sv. krēsla. Prof. Dr. S. Ladusāns varēja ziņot, ka Arģentīnā nākošā gadā notiks viņa ierosinātais kristīgo filozofu pasaules kongress. Viņš ir arī filozofu apvienības prezidents. Federāla parlamenta loceklis Dr. S. Kaidašs izcēla mons. Ruča misijas lielo nozīmi par latv. un visu citu apspiesto tautu brīvību, tāpat Igaunijas konsula pārstāvis jezuīts prof. Dr. Vello Salo. Latvijas konsuls Dr. E. Upenieks savukārt atzīmēja, ka jubilārs īstenībā cīnās arī par visas kristīgās civilizācijas pastāvēšanu, kas nozīmīgi arī tai ziņā, ka šis darbs īstenojas tiešā palīdzībā mūsu tautai dzimtenē. LNAK valdes priekšsēdis norādīja, ka mons. Ručs ir ne tikai *garīdznieks, bet reizē* arī diplomāts. LNAK valdes vārdā viņš pasniedza aploksni. PBLA vārdā sveica V. Upeslācis.

Latv. katoļu apvienības valdes priekšsēdis S. Gabrāns atcerējās savas kopējās skolas gaitas ar jubilāru Aglonas ģimnazijā un nodeva aploksni.

No katoļu draudzes sveicināja V. Miklašēvics, kas nodeva divas aploksnes, otru monsiņora Kazimira Ruča personiskām vajadzībām. No korporācijas Lacuania sveicināja seniors Vilis Miklašēvics ar naudas velti no sava konventa. Bīskapa Rancāna fonda valdes vārdā ar velti sveica prof. Dr. H. Tichovskis, tāpat ar velti katoļu dāmu pārstāve Marija Leja. Starp apsveicējiem bija arī B. Senkēviča, K. Boriss un J. Grodnis.

Savā pateicības runā mons. Dr. K. Ručs pakavējās savās kaŗa laika atmiņās, būdams kopā ar kaŗavīriem frontē kā kaŗa kapellāns. Viņš pieredzējis, ka turpat tuvumā kritis luterāņu mācītājs Jūlijs Straume, glābjot ievainotos no pirmajām frontes līnijām.

Vakaru kuplināja jaunie mūziķi — Irēna un Anna Svilāne, Karēna Zaka, Margareta, Richards un Beatrise Upenieki.

Mons. Dr. K. Ručs nodeva Jaungada vizīti Tor. bīskapiem, lai pēc tam dotos pie pāvesta delegāta Vašingtonā un apciemotu Amerikas latviešu katoļu apvienības jauno prezidentu Dr. Z. Zadvinski Grand Rapidos un citus latviešu centrus

Rd.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Birojs atvērts no pirmdienas—ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

T. L. Kred. sav.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8

Birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak. Tel 529-7939

T. L. Kred. sab.
LONDONAS NODAĻA
162 Huron St., London, Ont. N6A 2J4

Birojs atvērts trešd. no pl. 7—9 vak. Tel. 439-2569.

M A K S Ā

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot proc. katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.-.

8% par 3 g. termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.-.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% šodu pa izņemto summu.

9% par 3 g termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.- (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 g. termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.-.

8,5% par 3 g. termiņa noguld. ne magāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

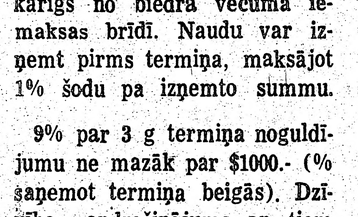

PIEMINEKĻI

497-3147, vakaros 445-[illegible]

Kvalitātes darbs un dropiešu mets

Īpašs uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2819 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

(33. turpinājums)

Visu to informācijas vajadzības apkalpoja Ļibovskoje Russkoje Slovo — Liepājas krievu vārds, kur jauneklis piestājās par līdzstrādnieku. Viņš apsvēra, ka taisnīgi būtu turēties kopā ar latviešiem, kuŗu valsti jau bija atzinusi Anglija, un ka īsti pēc sava prāta avīzi varēs veidot tikai tad, kad pats būs izdevējs.

Pēc dažādām dēkām un briesmām Ulmanim kā prezidentam laimējās atgriezties Rīgā, un uz turieni pārgāja arī Brāmss. Liepājā iepazītais Arturs Kroders izgādāja atļauju avīzi iespiest krievu valodā. Latvijas valdībai to nekad nevajadzēja nožēlot, jo Segodņa drīz vien sāka svarīgu jauno valstu propagandas darbu ne vien Baltijā, bet arī Rietumeiropā — emigrantu, kas lasīja krieviski, bija samērā daudz arī Vācijā un Francijā.

Tā kā pašu spiestuves atvēršanai nebija vajadzīgās naudas, Brāmss pieņēma par kompaņonu Dr. Poļaku, un tie sadarbojās ilgus gadus līdz mūsu valsts okupācijai. Spiestuvei vēlāk nodibināja īpašu akciju sabiedrību Riti ar direktoru Kopeloviču par Brāmsa partneri.

Segodņai ir liela nozīme Latvijas preses modernizēšanā, te pirmoreiz sāka lietot jauno ielauzumu — iedalījumu tekstam, kuŗam paraugs ir plakāts un kas sen jau bija nostiprinājies ārzemēs. Viela tika padarīta pievilcīgāka, izceļot personas, kas notikumu degpunktā, iztaujājot vairākus par to pašu tematu un tā tālāk. Segodņai bija plašs korespondentu tīkls dažādās valstīs, kas sniedza saturīgus, viegli lasāmus feļetonus, pa daļai tā sauktos „zemstrīpas rakstus" jeb „pagrabus" ziņu lappusēm apakšā. Daži Segodņas līdzstrādnieki vēl tagad darbojas avīzēs. Bijušais Parīzes korespondents Andrejs Sedichs (Cvībaks) patlaban ir Ņujorkas Novoje Russkoje Slovo redaktors. Anrī Grī (Hiršfelds), vecākais „ceļojošais" redaktors pazīstamajā tabloida formāta lapā The National Enquirer. No latviešiem par ziņu sniedzēju piedalījās boļševiku aizvestais lidotājs Rūdolfs Celms, tiesu reportieris N. Laivenieks un citi.

Literārkritiskus rakstus publicēja jau no cara Krievijas laikiem pazīstamie J. Aichenvalds un Pēteris Piļskis. Par redaktoriem bija izmeklēti vecāki, iestrādājušies spēki no agrākiem laikrakstiem, kā Kijevskaja Misļ (Ķijevas Doma). M. Hanfmans — atbildīgais redaktors, kas izskatījās pēc resna advokāta ar mazu bārdiņu, sacerēja prātīgus un tālredzīgus ievadus. Segodņa bija krasi antikomūnistisks laikraksts.

Vairāk monarchistu virzienā stūrēja otra Rīgas krievu lapa Russkoje Slovo (Krievu vārds), kas bija samērā maznozīmīga. Hanfmans mira un atdusas Rīgas kapos. Faktiskais vadītājs bija Michails Milruds, ar sārtu, gludu seju un acenēm, viņu deportēja.. Viņa palīgs, tāpat aizvests, bija B. Haritons, vecāks vīrs. Piļska liktenis nav zināms, viņa atraitne mirusi Latvijā, bet Milruda — Ņujorkā. Milruda dēls bija sācis strādāt Jaunākajās Ziņās un tagad mīt ASV.

Brāmsam bija laimīga roka., laikraksts iznāca visu laiku kārtīgi arī zem Bermonta lielgabalu apšaudes. Ar to tas nostiprinājās ne vien Rīgā, bet reizē arī Igaunijā un Lietuvā. Sagadīšanās dēļ tieši tad, kad 1924. gadā Tallinā notika komūnistu puča mēģinājums, sāka iznākt Segodņa vakara izdevums — Segodņa Večerom, kas tātad dabūja pirmās sensācionālās ziņas, ar ko jaunās lapas pastāvēšana bija uzreiz nodrošināta.

Kā jau manīga tauta, žīdu reportieri un intervētāji veikli iekļāvās latviešu sabiedrībā; daži bija diezgan pazīstami. Atceros, kad Dzirnavu ielā vēl pastāvēja Preses klubs un notika valdes vēlēšanas, pat kreisais A. Bergs rakstīja uz zīmītes saeimas referenta I. Teitelbauma vārdu. Mans tēvs kādreiz atveda no Rīgas jaunu cepuri ar firmas ierakstu iekšpusē, ko atceros: Machtus Suvorova ielā. Šim Machtam bija divi dēli — studenti un žurnālisti, Edgars un Herberts. Edgars bija bagātā Šechtera znots, kas uzcēla lielu, pelēku modernu māju Elizabetes ielā pretī Vienības laukuma apstādījumiem. Viņu lielinieki aizveda, brālis palika, bet nonāca vācu geto, no kurienes sazvanījās ar kādu latviešu darbinieku, kas paslepen paspēja tam nodot pārtikas vielas. Kā speciālistu — elektroinženieri E. Machtu nodarbināja Urālos, tagad gudrojot pārnākt dzīvot uz Rīgu.

Žīdu „pašvaldības" vadītājs Rīgas geto kādu laiku bija zv. adv. Michails Eljašovs, kas strādāja arī par Segodņa ielauzēju — technisko redaktoru.

Žīdu tautības atzītie vadoņi Latvijā bija tirgotājs Dubins (konservātīvais) un rabīns Morduchs Muroks (kreisais), mazāk pieminēja sociālistu Tronu. Krievu sabiedrības pārstāvis skaitījās zv. adv. Kelpše, pēc tautības polis. Kā krieviem, tā poļiem bija Latvijā vairāki atzīti mākslinieki, kultūrālās autonomijas ietvaros arī savi teātŗi. Vāciešiem bez teātŗa, kur parasti darbojās Vācijas spēki, bija sava operete Rīgā, uz ko labprāt gāja arī latvieši.

No mazas koka mājiņas Elizabetes ielā blakus Berga bazāram, Segodņa pārgāja uz jaunceltu namu (pēc architekta S. Antonova, Komercviesnīcas īpašnieka, meta) Dzirnavu ielā 57. Tas bija modernā stilā, arī mēbeles „ekspresionistiskas", un tur ar laiku iemetinājās vairāki cittautu izdevumi, ko turpat iespieda. Veseli trīs iznāca žīdu valodā: Frimorgn, Batog un Idische Bilder (nedēļas žurnāls). Bez tam Brāmss nodibināja apgādu Žižņ i Kuļtura (Dzīve un Kultūra), kas izdeva krievu klasiķu un modernistu populāras grāmatas. Kompaņons Poļaks vadības lietās parasti neiejaucās, tikai reizēm, kad bija labs prāts, pastāstīja pa žīdu jokam.

Tuvojās baigie gadi. Žīdi ar savām „trenētajām" nāsīm nojauta jau laikus, ka labi nebūs, tikai prezidents Ulmanis joprojām bija optimists. Kādu dienu pie viņa ieradās Brāmss un lūdza atļauju piešķirt ārzemju valūtu. Viņš gribot aizlidot uz Ameriku, lai „pārceltu" turp savas „Idische Bilder". — „Labi," atteicis prezidents. „Jūs saņemsit 2000 latu ceļam un ārzemju pasi uz īsu laiku. Bet ja laikus neatgriezīsities, tad es konfiscēšu jūsu mantu, nemaksājot ne pieci santīmi".

„Viņš savu solījumu turēja," raksta Brāmss. „Bet es esmu laimīgs, ka tiku ārā ar veselu ādu, kaut zaudēju visu mantu". Arī māti Brāmsam bija izdevies izvest, citus piederīgos vēlāk nomaitāja vācieši.

Ulmanis iecēla Valsts kancelejas direktora Rudzīša dzīvesbiedri Annu par akc. sab. Segodņa valdes priekšsēdi un piešķīra tai Triju Zvaigžņu ordeni.

Tikai trim rūpniekiem laimējās izkļūt no Latvijas laikā: Rīgas Auduma Hiršam, šokolādes fabrikantam Gēgingeram un Izdevējam un iespiedējam Brāmsam. Jēkabs Brāmss tagad mīt ASV galvaspilsētā Vašingtonā, kur tam pieder restorāns. Reizi gadā, 18. novembrī, viņš ciemojas Latvijas sūtniecībā. „Tur satieku draugus latviešus," saka Brāmss, „un malkoju labu šampanieti. Vai kādreiz vēl redzēšu Latviju, vai atgriezīšos Liepājā, kur esmu dzimis un kur iesāku savu karjēru kā avīznieks?"

Cerēsim...

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu kultūras dienas ievadīs ar Draudzīgā aicinājuma atceri un aicinājumu organizācijām, draudzēm, fondu vadītājiem, absolventiem un tautiešiem atbalstīt latviešu skolas ar ziedojumiem. Kultūras dienu atklāšana notiks 28. janvārī pl. 18 Latviešu namā ar īsu aktu pirms TLTA sestdienas ģimnazijas drāmas pulciņa Valdemāra Richtera komēdijas Nebēdnieki pirmizrādes, ko sagatavojis režisors H. Miķelsons, kopā ar ģimnazijas abitūrientu Juri Brammani. Izrādes atkārtojums 29. janvāri pl. 17 turpat. Lugā tēlo: Aija Auziņa, Zinta Briede, Ēriks Kleperis, Pauls Legzdiņš, Arnis Markitants, Ieva Ose, Zaiga Pērkone, Jānis Rudzītis, Jānis Tīkiņš, Dace Veinberga, Daina Vāgnere un Arnis Korolkēvičs.

● DV teātra Kanadā atkārtojuma izrādi Trīs dienas Plaza viesnīcā G. Vērenieka režijā 22. janvārī Bickford Park vidusskolas auditorijā noskatījās 250 apmeklētāju. Vēlāk paredzētas arī viesizrādes citos latviešu centros Kanadā un ASV.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pēcpusdiena 5. februārī pl. 12.30 pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojuma telpās ar māc. J. Cālīša referātu — Jēzus brīnumdarbi. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas gada sapulce 12. februārī pl. 12.30 pēc dievkalpojuma.

● Ticības jautājumu stundas atsāks ceturtdien, 2. februārī, pl. 19 Sv. Jāņa baznīcā māc. I. Gaides un J. Cālīša vadībā. Ar 16. februāri šos vakarus ievadīs ar Ciešanu laika kopdievkalpojumu visām ev. lut. latviešu draudzēm Toronto. Piedalīsies vietējie un mācītāji viesi.

● Sv. Andreja draudzes telpās ar 12. februāri paredzēts jauns pasākums jauniešiem, iesvētāmiem un iesvētītiem — pusdienas un pārrunas. Piedalīšanās brīva. Pirmajā saietā, svētdien, 12. februārī, pl. 12 pēc dievkalpojuma Maija Baruša apcerēs tematu: Dievs ir dzīvs. Nākošās pārrunas turpat 12. martā — Ko mācos no latviešiem, ko no kanadiešiem un 9. aprīlī — Par draugiem un mīlestību.

● Sidrabenes vasaras nometne jauniešiem un bērniem šovasar paredzēta no 9. jūlija līdz 20. augustam ar periodu arī latviski nerunājošiem bērniem. Kanadas un arī ASV latviešu nometņu vadītāju konference paredzēta no 1. — 3. septembrim Sidrabenē.

● Pulkveža Oskara Kalpaka un viņa karavīru piemiņas dievkalpojums Toronto korporāciju kopas izkārtojumā 5. martā pl. 18 Sv. Jāņa baznīcā.

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBAS KONGRESS

notiks svētdien, 12. februārī, pl. 11 Latviešu nama apakšējā zālē 491 College St., Toronto. Kongresā paredzēti valdes un sporta biedrību ziņojumi un nākotnes darbības plānošana. Viens no galvenajiem darbā kārtības punktiem būs priekšsēža un valdes vēlēšanas. LSAK cer, ka kongresā bez biedrību amatpersonām kuplā skaitā piedalīsies sportisti un sporta darbinieki. Sporta organizācijas aicinātas nominēt valdes priekšsēža, valdes locekļa un revidenta posteņu kandidātus. Nominēto amatpersonu saraksti savlaicīgi iesūtāmi valdes priekšsēža vietniekam Ž. Zentiņam, 21 Lillibet Road, Toronto, Ont. M8Z 3S5 (tel. 416-233-0960). Ž. Z.

Pēc nedēļas, 11. martā, kopas rīkotā Kalpaka balle Harbour Castle viesnīcā.

● Toronto solisti Ingeborga Birne-Veinberga (soprāns), Juris Cīruls (baritons) un Marta Makvikare (soprāns) Fanijas Levitānas klavierpavadījumā 21. janvārī koncertēja Detroitā, Draudzīgā aicinājuma atcerē, kuŗā runāja Latviešu apvienības Detroitā valdes priekšsēdis Sigurds Rudzītis un L. Vīksne. Koncerta atkārtojums Toronto svētdien, 19. februārī, pl. 17 Sv. Andreja baznīcas zālē. Koncerta programmā latv. komponistu Vītola, Dārziņa un Mediņa skaņdarbi un tautas dziesmu apdares.

● Studenšu korporāciju kopas tējas vakars 21. janvārī Tartū kolledžas telpās bija pulcinājis 225 apmeklētājus, kuŗus uzrunāja sarīkojuma vadītāja, kopas seniore Sibilla Korule (Gundega). Deju mūziku spēlēja Runči. Galvenie laimesti loterijā bija divas tautiskas krūzes, torte un šampanieša pudele. Sarīkojuma organizētājas bez kopas seniores vēl bija viceseniore Silvija Argjū (Dzintra), sekretāre Inta Makkogi (Imeria), audzinātāja Ilga Salnāja (Gundega), ekonome Maija Asare (Dzintra). Dziesmas vadīja Rasma Caune (Imeria). Tējas vakara atlikums ap 200 dol. par labu studenšu stipendijām Toronto universitātes latviešu valodas un literatūras kursos.

● Sadarbībā ar Latviešu kreditsabiedrību Toronto tiek organizēts koplidojums uz 6. Amerikas latviešu vispārējiem dziesmu svētkiem Bostonā no 30. jūnija līdz 4. jūlijam. Izlidošana no Toronto piektdien, 30. jūnijā, pl. 12.40, atgriešanās no Bostonas otrdien, 4. jūlijā, pl. 14.50. Lidojuma maksa 114,50 dol., ieskaitot visus nodokļus. Pieteikšanās vēlākais līdz 15. aprīlim. Līdz šim datumam, ja brauciena plāni mainās, iespējams iemaksāto naudu saņemt atpakaļ. Vietu skaits ierobežots, sakarā ar gaŗās nedēļas nogali Kanadā un ASV. Braucējus reģistrēs pietikšanās kārtībā. Pieteikumi kopā ar čeku uz „Ceļotājs' vārda sūtāmi: Latvian Credit Union Ltd., 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5. Tuvāka informācija pie G. Kārkliņa, tālr. 625-0500 (vakaros).

● Saulaines pārvalde rīko 17. februārī pl. 19.30 Saulaines vakariņas un jautro stundu Sv. Jāņa draudzes sarīkojuma telpās.

SV. KATRĪNAS

● Šejienes mednieku un makšķernieku klubs rīko eksternās asaru žibulēšanas sacensības uz ledus 5. februari, pl. 7 no rīta, Simco ezerā, Lesroy līcī (Braucot pa 11. ceļu ngriešanās uz 4. līnijas). Sacensībās piedalās arī Toronto un Hamiltonas latviešu klubi. O. K.

Pieprasāmas stipendijas

Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā valdes priekšsēdis Ž. Šmits aizrāda, ka latviešu jauniešiem, kas paredzējuši sagatavoties par mūsu koŗu diriģentiem, lūgumi biedrības stipendijām iesniedzami līdz 31. martam biedrības valdes sekretārei: Mrs. I. Bulmanis, 23 Markland Dr., Etobicoke, Ont. M9C 1M8. Lūgumā minams pilns vārds un uzvārds, dzimšanas gads un dzīves vieta, kā arī minami dati par mūzikālo izglītību, vai darbojas kādā latviešu dziedātāju koŗī un kādā kapacitātē. Tāpat jānokaidro, kādā veidā vēlas stipendiju izlietot (mācību iestādēs, kursos, privātās studijās u.c.).

Atvadījušās sešas Toronto organizācijas

Majora Pēteŗa Baloža izvadīšanā Ņujorkā no Toronto piedalījās Voldemārs Eizenarms. Viņš no dzīves aizsauktā majora Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Jonkeru dievnamā, kur notika aizlūgums, atvadījās sešu Toronto latviešu organizāciju vārdā, noliekot ziedus un vainagus no korporācijas Lettonia Toronto kopas, šīs kopas dāmu komitejas, Toronto korporāciju kopas, Latviešu virsnieku apvienības Kanadā, DV Kanadas valdes un DV Toronto nodaļas.

MONTREALA

● Montrealas pensionāru apvienības 30 biedri piedalījās pirmā šī gada sanāksmē 5. janvārī Latviešu namā. Priekšnieka vietnieks J. Vilnis pieminēja īsā laikā mūžībā aizgājušos 3 biedrus, to vidū arī apvienības vadītāju V. Krauli. Godināja 3 biedrus, kam janvārī ir dzimšanas dienas. Pie galda sēžot sirdsdarbības traucējuma dēļ sabruka 67 g. v. J. Grunde. Viņu nogādāja slimnīcā. Apvienības pilnsapulce notiks 23. februārī pl. 13 Latviešu namā. Darba gaitā izraugāms jauns biedrības vadītājs mirušā V. Krauļa vietā, kā arī jāievēl citas amatpersonas.

Kultūras dienas Montrealā Latviešu biedrības izkārtojumā sākās 14. janvārī igauņu baznīcas sarīkojumu telpās, reizē ar MLB 30 gadu darbības atceri. Gleznu un daiļamatnieku izstādē piedalījās 4 gleznotāji un grupa daiļamatnieku, vairumā sieviešu ar tekstildarbiem. Pirmo reizi piedalījās arī fotografi ar saviem mākslas foto attēliem. Lietiskā mākslā bija izstādīti ādas darbi, bet sieviešu darbu vairums — cimdi, tautiskās zeķes, jostas, prievītes, audumi un citi darbi. Nedaudz metalla un porcelāna izstrādājumu, bet nebija pārstāvēti keramikas un kokdarbi. Vakarā notika MLB balle.

15. janvārī izstādes telpās 50 viesu pulkā notika biedrības darbības atcere. Par tās veikumiem runāja priekšnieks M. Štauvers. Mūzikālos priekšnesumos dzirdējām J. Steprānu (klarnete), J. Poruku (klasiskā ģitāra) un duetu dziedāja J. Mateus ar A. Vītolu, ģitaras pavadījumā, visi jaunās paaudzes pārstāvji. Netrūka arī tradicionālais kliņģeris un gaŗa rinda apsveikumu.

● Montrealas katoļu draudzi 1978. gadā vadīs Norberts Munčs (2880 Lyall, Montreal, Que. H1N 3G9, tel. 255-9040) ar vietnieku J. Auzu, sekretāru J. Peiču, kasieri Ramonu Laizānu un biedrzini A. Auzu. Katoļu draudzi aprūpē prāv. A. Pēkšs.

„Atceros mazo guntiņu ar divām bizītēm, kas tagad izaugusi par Kanadas latviešu gaidu jendas priekšnieci," ar šādiem vārdiem jendas 25. gadasvētkos Intu Kalniņa (attēlā pa kreisi) sveica viņas kādreizējā vadītāja Alma Ozoliņa (pa labi). Vidū Gaujas gaidu vienības vadītāja Silvija Ozola.

Foto: J. Liģers

TORONTO SABIEDRISKĀ CENTRA PROJEKTS NAV AIZMIRSTS

Jau vairāk nekā gadu Toronto latviešu centra izveidošanas komiteja bija gaidījusi uz event. atbildi savam piedāvājumam pirkt Ontario Kreditsabiedrību līgas pašreizējo namu, lai to pārveidotu par jauno Toronto latviešu centru. Atbildi tomēr nesaņēma, jo šī nama īpašnieki nevarēja atrisināt savu telpu vajadzību. Tagad Latviešu centra izveidošanas komiteja saņēmusi atbildi, ka līgas nams pārdodams. Pirms gada prasītā cena bija 1,6 milj. dolaru, bet Centra komitejas piedāvājums toreiz bija 1 milj. 275.000 dol. Tagad namu varētu iegūt par pusotra milj. dolaru, tādēļ Centra komiteja kopā ar latviešu kreditsabiedrību apsver jaunās iespējas.

Latviešu centra izveidošanas komiteja jau apskatījusi daudzus namus un apbūves gabalus Toronto. Komiteja atzina, ka Kreditsabiedrību līgas nams, kas atrodas pie Don Valley Parkway un Eglinton ielas krustojuma tuvumā, vislabāk apmierinātu latviešu sabiedriskās vajadzības. Namā ir divi stāvi un pagrabstāvs, kopā 46.000 kv. pēdu, kas atbilst visām vajadzībām, kādas Centra izbūves komiteja paredzējusi savā oriģinālajā projektā. Šīs ēkas lielums un telpu iekārtojums dotu iespējas izveidot arī telpas mūsu ģimnazijai un abām latviešu pamatskolām. Nams atrodas labā satiksmes rajonā, ir arī pietiekami vietas privāto auto novietošanai.

Latviešu centra izbūves komiteja norāda, ka Latviešu nama pilnsapulce jau 1975. gadā vienojusies par event. pašreizējā nama pārdošanu un līdzekļu ieguldīšanu jaunajā centrā. Arī Latviešu kreditsabiedrība jau agrāk atzinusi šo objektu par piemērotu savām vajadzībām. Centra izveidošanas komiteja sarunājusi ar nama īpašniekiem, lai visi ieinteresētie šo īpašumu varētu apskatīt. Apskate paredzēta 4. februārī no pl. 9 — 12, kad nams būs atvērts apskatei. Īpašuma adrese: 4 Credit Union Dr. (Pirmā iela austrumos no Don Valley Parkway uz dienvidiem no Eglinton Ave.)

Ceturtdien, 9. febr., pl. 19 paredzēta sapulce Latviešu namā visām organizācijām un interesentiem, lai iepazītos ar financiāliem, saimnieciskiem un citiem datiem par centru. 12. februārī, pl. 15 Latv. namā notiks Latviešu nama akcionāru ārkārtas sapulce. Sabiedriskā centra izveidošanas komiteja jau sagatavojusi Centra statūtus un citu vajadzīgo informāciju.

J. C.

Pārmaiņas raidītāja Brīvība vadībā

Par raidītāja Brīvība (Radio Liberty) Minchenē latviešu valodas raidījumu daļas vadītāju ar 1. janvāri iecelts Vilis Skultāns. Viņš nomainīja līdzšinējo vadītāju Voldemāru Kreicbergu, kas, sasniedzis izdienas gadus, pensionējās.

Ar 1. janvāri raidījumu redakcijas darbā Minchenē stājušies Līga Morusa no ASV. Raidījumu redakcijā Minchenē bez V. Skultāna un Moruses vēl darbojas Egons Švarcs no Vācijas, Margarita Ausala no Anglijas un Juris Kaža no ASV. Bez tiem katrā zemē iesaistīti pastāvīgi līdzstrādnieki, kas redakcijai piegādā ziņas un sagatavo pat veselus raidījumus.

Saņemtās vēstules liecina, ka raidītāju Brīvība, tāpat Amerikas Balsi, Latvijā klausās daudzi un tie samērā labi dzirdami, kaut krievu traucētāji tos cenšas nosegt. P. B.

Vai Maskavas pirksts?

AUSTRUMVĀCIJAS ĀRLIETU MINISTRIJA SLĒDZ DER SPIEGEL BIROJU AUSTRUMBERLĪNĒ

Austrumvācijas „demokratisko komūnistu apvienības" manifesta publicēšana Hamburgas nedēļas žurnālā Der Spiegel abu Vācijas daļu vidū attieksmes tā saasināja, ka Austrumvācijas ārlietu ministrija piesūtīja protesta rakstu Bonnai, neielaida Der Spiegel jauno korespondentu Fāteru un pat slēdza Der Spiegel biroju Austrumberlīnē. Stāvokļa normālizēšanu neizdevās panākt pat diplomātiskā ceļā, kaut Rietumvācijas pastāvīgais pārstāvis Austrumberlīnē Gauss vairākkārt apmeklēja turienes ārlietu ministriju, bet Austrumvācijas pārstāvis Bonnā Kols savukārt apmeklēja šejienes ārlietu ministriju.

Austrumvācijas ārlietu ministrija izsauca arī Rietumvācijas televīzijas korespondentu Austrumberlīnē, kas tēlevīzijā bija ziņojis par šo manifestu un kā par to atsaucas Berlīnes iedzīvotāji. Televīzijas korespondentam piedraudēja ar izraidīšanu.

Stāvokli saasināja manifesta otrā daļa, ko Spiegel publicēja šī gada pirmajā numurā. Manifestā asi uzbrukts Honekeram un vairākiem SED politbiroja locekļiem. Austrumvācija nosaukta par valsti ar absolūtu tiesību nedrošību, kurā valda kaila patvaļa. Manifests aicina protestēt, jo „protestēšana ir pirmais pilsoņu pienākums . . . un nevar 17 miljonus uz mūžu ieslodzīt." Bez paša Honekera arī politbiroja locekļiem K. Naumanim, A. Nordem, V. Lambercam un K. Hāgeram pārmesta tāda pati varas kāre un ieņemajam amatam nepietiekama kvalifikācija. Viņu dzīves stils esot kritizējams. Tie izmantojot savu amatu, nododoties korupcijai, liekēdībai un krusttēvu būšanu visur, kur vien skatoties.

„Kad šos tiesību pārkāpējus apcietinās? Kad parlaments atcels no amata valsts prezidentu Honekeru par satversmes amata solījuma neievērošanu? Kad augstākā tiesa sodīs politbiroju par patvarīgo tirgošanos ar cilvēkiem — 50.000 Rietumvācijas markas par katru izlaisto režīma kritiķi?" jautā tā sauktie „demokratiskie komūnisti" un savā manifestā kritizē vidējos partijas darbiniekus. Nekad Vācijā neesot bijusi tāda monopolizēta valdošā kliķe kā tagad Austrumvācijā, kas zemi pārvērtusi par savu pašapkalpošanās veikalu. Neviena agrāk valdošā šķira tādā veidā neiepirkusies speciālos veikalos importētās rietumu preces kā tagadējā, netika apkārta ar ordeņiem, apbalvota ar prēmijām, ārstēta speciālās klīnikās, apbērta ar dāvanām un nodrošināta ar augstām pensijām kā šī koruptā kasta, sūdzas „demokratiskie komūnisti".

Tieši šī manifesta pēdējā daļa visvairāk sakaitināja SED lielos biedrus, jo uzbrukts pašam politbirojam, kas ir neaizkarams un nekritizējams, tāpat kā lielajā „brālīgajā" valstī Pad. savienībā.

Rietumvācijā daži politiķi, tāpat žurnālisti un politiskie komentātori manifesta īstumu apšauba. Ir pat tādi, kas domā, ka to Der Spiegel piespēlējusi Austrumvācijas drošības ministrija, lai saasinātu attieksmes abu Vācijas daļu starpā, un tur iejaukta pat Maskava.

P.B.

Pa kreisi jaunais ASV latviešu skautu priekšnieks Jānis Šķiņķis no Ņujorkas un līdzšinējais priekšnieks Raimonds Čaks. Jauno priekšnieku ievēlēja rakstveida vēlēšanās, līdzšinējam vairs nekandidējot. J. Šķiņķis pārņēma amatu 10. decembrī Milvokos.

Foto: J. Jaunkalnietis

Montrealas Latviešu biedrība 30 gados

Montrealā 1948. gada janvārī nodibinājās Montrealas Latviešu palīdzības komiteja, pirmā latviešu organizācijas Kvebekas provincē. Tās vadību uzņēmās Kārlis Lazdiņš, kas šeit bija ieceļojis jau 1929. gadā. Pirmie latvieši Montrealā no Vācijas nometnēm sāka ierasties 1946. gadā. Līdz tam laikam šeit uzturējās tikai 3 latviešu ģimenes un daži vieninieki, nekādas organizācijas nebija. Veclatvieši K. Lazdiņš un A. Roga ieceļotājiem palīdzēja sagādāt apmešanos un darbu, atbalstot arī materiāli jaunās dzīves uzsākšanai. Ieceļotāju vidū bija mākslinieces solo dziedātāja Caunīte, Karlsone un Valdovska, kas veicināja rosmi kultūrālā laukā: dažādas sanāksmes notika katru ceturtdienas vakaru.

Montrealas Latviešu biedrība vēlāk ieguva savu tagadējo nosaukumu. To vadījuši 12 priekšnieki. Pirmais priekšnieks bija K. Lazdiņš (mira 1963. g.), visilgāk biedrību vadīja enerģiskais Emīls Mazutis (no 1959. līdz 1968. gadam, viņš mira 1977. g.). Kopš 1972. gada biedrību vada M. Štauvers.

A. Caunītis, M. Ikvilds un V. Kraulis 1948. gada februārī ierosināja dibināt latviešu centrālo organizāciju Kanadā. K. Dobelis Edmontonā rūpējās par dibināšanas sapulci 1948. gada 25. septembrī. Tā dzima LNAK. Dibinātāju sanāksmē piedalījās arī visi 3 ierosinātāji no Montrealas.

Ar esošo Latvijas goda konsulu Gaburiju Montrealas latšiem neizdevās sadarboties. Tie lūdza sūtni K. Zariņu Londonā izraudzīt citu konsulu, kas arī pēc pāris gadiem sekmējās: Montrealā ieradās konsuls Vilis Tomsons, ar kuru sadarbošanās bija laba.

Biedrības drāmatiskā kopa ar Irmu Graudiņu un Aleksandru Klinklāvu pirmo izrādi sarīkoja 1949. g. 12. maijā. Biedrības ierosmē un paspārnē radās vairākas sekcijas un kopas. Jau 1949. gadā nolēma izdot MLB Ziņotāju, katru mēnesi tautiešu informēšanai. 4. aprīlī iznāca pirmais numurs A. Klnklāva redakcijā. Ziņotāju vēl rediģējuši A. Spūrmanis un I. Skrastiņš (ilgāku periodu), kā arī īsāku laiku vairāki citi. Tagad to rediģē M. Štauvers; biļetens iznāk 500 eksemplāros.

Arī latviešu ev. lut. draudzes (māc. A. Gaudiņš) sākums meklējams Latviešu biedrībā, tāpat Latviešu inženieru apvienība ārzemēs atjaunošanās ierosmi guvusi no MLB (inž. N. Zoldners u. c.). Vairāki pasākumi sākās O. Vīndedža laikā, kā gleznošanas un foto grupa, orķestris (J. Tilga), jauktais koris (A. Grants) un deju grupa (Pļavinska). Deju kopa vēlāk izveidojās par patstāvīgu Ačkupu, un radās vīru koris Junda, bet pārējās vienības panīka un vairs nepastāv. E. Mazuša laikā ļoti aktīva darbība izpaudās kultūrālā dzīvē, veltot daudz pūļu bērnu nometnes noorganizēšanā un izveidošanā Tērvetē.

1972. gadā par biedrības priekšnieku ievēlēja M. Štauveru, kas pārcēlās no Vinipegas. Viņa ierosmē dzima vairāki pasākumi. Montrealā notika arī pirmie Jaunatnes dziesmu svētki (1975), trešie būs atkal Montrealā 1979. gadā. M. Štauvers vada arī Ziņotāju. Viņš bieži prezidē organizāciju padomē, kā arī pārstāv Latviešu biedrību LNAK, tāpat ik gadus rīko kultūras dienas ar izstādi.

Montrealas Latviešu biedrība 30 gados daudz veikusi Montrealas un apkārtnes latviešu dzīves veicināšanā, rosinot un mudinot nepagurt un kuplinot latviešu dzīvi ar kultūrāliem sarīkojumiem.

Agrumu Pēteris

TĀ AIZIET PASAULES GODĪBA

Vinstona Čērčila portrets noslēpums, par kuru nezināja 23 gadus, atklājies pag. nedēļā — to iznīcinājusi premjēra dzīvesbiedre.

Baronese Spensere-Čērčila — Vinstona Čērčila atraitne mira mēnesi atpakaļ. Viņas mantinieki domāja, ka pienācis laiks paziņot atklātībai par gleznas iznīcināšanu.

Grēms Sazerlends (Sutherland), viens no pasaules labākajiem gleznotājiem, kas šo portretu gleznoja, izteicies, ka tas ir vandalisms. Gleznu 80. dzimšanas dienā Čērčilam dāvināja angļu parlaments. Jau tad lords Heilšems (Hailsham) ar nožēlu izteicies, ka glezna ir briesmīga. Pēc pasniegšanas glezna nozuda, jo arī Čērčils nevarēja ciest attēloto stīvo veci. Izrādās, ka Čērčila dzīvesbiedre gleznu iznīcinājusi jau pirms premjēra nāves. „Es zināju, ka sers Vinstons gleznu nevar ciest un vēl mazāk viņa sieva," izteicies gleznotājs Sazerlends. Viņš aplēsis gleznas vērtību uz 100.000 dol.

INDIANAPOLE

● Māc. P. Nesaule latviešu luterāņu kapsētā zemes klēpim atdeva 73. g. vecumā mirušo pensionāru Oskaru Svechu. Viņš atstāj atraitni, divas meitas ar ģimenēm un mazbērnus.

Izīrējams

mājas otrs stāvs — 3 istabas, virtuve un balkons — no 12. febr. Zvanīt 699-8305.

Dzīves jēgu meklējot

MĀC. A. ČOPA REFERĀTS TLB SARĪKOJUMĀ

Toronto latviešu biedrības aicināts, māc. A. Čops svētdien, 22. janvārī, Latviešu namā vairāk nekā simt klausītājiem referēja par reliģisko dzīves un pasaules skatījumu.

Ievadījumā referents noskaidroja starpību starp reliģiskām jūtām un ticību. Tur, kur cilvēks ar prātu sāk analizēt savas reliģiskās jūtas, tās kļūst par ticību.

Reliģiju lielā daļa cilvēku saņem mantojuma ceļā no saviem vecākiem, kas jau pieder pie kādas konfesijas — tātad reliģija jau pastāv, pirms bērns nāk pasaulē. Kļūstot par jaunieti, tas sāk lietas vērtēt un var nostāties opozicijā pret reliģiju — tradicionālo baznīcas iekārtu u.t.t. Personiski pārdzīvojumi viņu var novest atpakaļ pie reliģijas — ciešanas vai svētlaimes pārdzīvojumi.

Pie ticības lielus zinātniekus noveduši pētījumi un atziņas, kas liek saredzēt augstāko intelliģenci jeb Dievu, kas visu ir iekārtojis. Sacītajam par piemēru referents minēja Nobela prēmijas laureātu Einšteinu, arī Planku. Zinātnieki caur fizikas un bioloģijas pētījumiem nonākuši pie religiskām atziņām.

Dzīvajā šūniņā, no kā attīstīsies cilvēks, tas jau ir ieprojicēts visās sīkdaļās. Pati dzīvība no bioloģiskā viedokļa ir dziļš noslēpums, kas liek saprast, ka pasaulē valda cilvēkam neaptveramā intelliģence.

Nevaram paiet nepieminējuši arī skaistuma pasauli, ko vērojam dabas veidojumos, mūzikā un krāsu pasaulē. Viss tas liek cilvēkam nonākt pie atziņas, ka viņš pats nav savs cēlonis, bet stāv kāda augstāka prāta vadībā, kas noteic visu kosmu. Cilvēks atrodas tā varā, kas liek dzimt un dzīvot. Nekas dzīvē nav bezjēdzīgs, bet ierindots lielajā kosma kārtībā.

Kāda ir reliģiskā cilvēka attieksme pret pasauli? Referents atgādinaja apustuļa Pāvila vārdus — brāļi, nemīliet pasauli un to, kas ir pasaulē. — Ar to teikts, ka pasaule ir ļauna.

Jēzus sacīja — jūs esat pilsēta, kas stāv kalnā. — Cilvēkam jāmīl pasaule tā, kā Dievs mīl — ar dievišķu mīlestību. Ar šādu reliģisku skatu cilvēks atradīs jēgu dzīvei.

Pēc referāta klausītājiem bija iespēja izteikt savus vērojumus un jautāt. TLB priekšnieks J. Briedis pateicībai pasniedza māc. A. Čopam grāmatu. — TLB dāmas bija rūpējušās par kafiju un cepumiem.

E. E.

BOSTONA

● Daugavas vanagu un bijušo karavīru eglīte 7. janvārī ALTS namā bija pulcinājusi 120 dalībnieku. Svētbrīdi vadīja māc. F. Ruperts, aizlūgumā pieminot kritušos karavīrus. LKOK vltn. J. Luiks lasīja referātu — No zobena saule lēca. Viņš runāja par pirmo latviešu rotu dibināšanu un Latvijas atbrīvošanas cīņām, par Rīgas atstāšanas 1919. gada 3. janvārī līdz atgriešanos ar uzvaru 23. maijā, pleskārdamies arī vēsturiskiem notikumiem un cīņām pie Airītēm, kur krita plkv. O. Kalpaks, kā arī kapt. Zolta rotas cīņām pie Kaugarciema, kur arī Zolts krita. Rīgu atstāja maza 220 vīru grupa un atgriezās jau kā saliedēta armija, tā saucamā Baloža brigāde. Režisors Reinis Birzgalis un aktrises Mirdza Melkerte un Kristīne Kirša deklamēja Skalbes un Akurātera dzejoļus pie skatuves dekorājuma — Brāļu kapu uguns. Sardze baltos mēteļos stāvēja A. Oga un A. Mačs, kā tas bij parasts dzimtenā katru gadu 6. janvāri. Dubultkvartets Tēvija J. Ansberga vadībā iepriecināja klāusītājus ar Ziemsvētku un patriotiskām dziesmām.

● Daugavas vanagu aicinājumam par kopēju Ziemsvētku apsveikuma izsūtīšanu 1977. g. bija atsaukušās 84 gimenes, kopā saziedojot 1.000 dol. Apsveicēji bija izteikušies vēlēšanos ziedot: L. Āboliņas deju grupai 20 dol., DV apvienībai pievienojot vēl 30 dol. Amerikas latviešu tautiskai sav. 55 dol. Latviešu mantojuma fondam radio raidījumiem 45 dol. Latviešu skolas stipendiju fondam — 20 dol. DV apvienībai pievienojot 30 dol. Minsteres latviešu ģimnazijai 10 dol., DV apv. pievienoja vēl 90 dol., Zīberga fondam 10 dol. Jamaica Plain lut. baznīcai 10 dol. DV apv. valde pateicās visiem ziedotājiem, sevišķi aktierim un gleznotājam Jānim Lejiņam par skaisto un latvisko zīmējumu kopējam svētku apsveikumam.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

28. janvārī pl. 6 un 29. janv. pl. 5 Latviešu namā V. Richtera „Nebēdnieki". Ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.

2. februārī pl. 14 Latviešu namā pensionāru kārtējā sanāksme. Filmas izrāde. Dziesmu kamoliņa mēģinājums.

4. februārī, pl. 20 Ukraiņu zālē, 515 Broadview Ave. kabarē „Dzenis un kompānija".

4. februārī no pl. 9—12 Ontario Kreditligas nama apskate, 4 Credit Union Drive (Eglinton Don Valley).

4. februārī pl. 19 Latviešu namā Toronto latv. katoļu draudzes dāmu komitejas aizgaveņa vakars ar gaismas bildēm. Piedalās Biruta Senkēviča.

5. februārī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas Gaidu un Rīgas skautu vien. gada svētki.

5. februārī, apm. 12.30 (pēc dievkalpojuma) Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās draudzes pēcpusdiena ar māc. J. Cālīša referātu „Jēzus brīnumdarbi".

9. februārī pl. 19 Latviešu namā Toronto latv. centra sanāksme. Visi ieinteresētie laipni aicināti.

11. februārī pl. 19 vīru koŗa Viesturs koncerts Lietuviešu zālē Bloor ielā.

12. februārī pl. 11 Latviešu namā Latviešu sporta apvienības Kanadā kongress.

12. februārī pl. 14 Latviešu namā ārstu panelis „Kas ir cilvēks", TLB sarīkojums.

12. februārī Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās pēc dievkalpojuma, apm. 12.30, draudzes dāmu gada sapulce un dāmu komitejas vēlēšanas.

12. februārī pl. 17 Latviešu namā LNAK kultūras nozares un LPB KK kopējais gadskārtējais sarīkojums „Balsis un atbalsis". Referenti J. Valters un I. Vīksna, piedalās A. Purvs, K. Sidars, prof. A. Dreimanis, prof. H. Tichovskis un I. Purva.

17. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas telpās Saulaines pārvalde rīko Saulaines vakariņas un jautro stundu.

17. — 19. februārim LNJAK rīko Šī māksla ir jauna sarīkojumu virkni un balli.

18. februārī pl. 18.30 Latviešu namā tradicionālā pankūku balle nama dāmu komitejas sarīkojumā. Ieeja brīva.

19. februārī pl. 17, Sv. Andreja baznīcas zālē latviešu komponistu un tautasdziesmu koncerts. Piedalās Ingeborga Birne-Veinberga (soprāns), Martha MacVicar (soprāns), Juris Ciruls (baritons).

24. februārī pl. 20 Sv. Jāņa baznīcas zālē Mākslinieku vienības Latvis izstādes atklāšana. 25. febr. izstāde atvērta no pl. 12—21, 26. febr. no pl. 14—20.

25. februārī Ķemermiestiņā — DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums.

25. februārī pl. 19.30 Latviešu namā kostīmu balle „Pasaku pilī". TLB sarīkojums. Dekorēt palīdz Diždancis V. Āpšes vadībā.

11. martā Toronto korp. kopas rīkotā Kalpaka bataljona piemiņas balle ar lūgtiem viesiem Harbour Castle viesnīcā pl. 18.30. Pieteikšanās pie I. Magona, 63 Rockport Cr., Richmond Hill, Ont. L4C 2L7, tel. 884-2643 līdz 18. febr., pēc tam „Lotus" puķu veikalā 792 Bathurst St., Toronto, Ont. M5R 3G1, tel. 533-3884 līdz 9. martam.

1. aprīlī, sestdien, pl. 19 Toronto vanadžu koŗa Zīle 6. gadskārtējais koncerts Lietuviešu zālē, 1021 College St.

14. un 15. aprīlī pl. 19 Bickford Park vidusskolā Larisas koncerts. Rīko DV Toronto nod.

16. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

15. aprīlī — Seneca kolledžā, **Minkiera auditorijā starptautisks vakars deju kopas Daugaviņas sarīkojumā.**

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

23. aprīlī DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums.

28. — 30. jūlijā Sidrabenē lielsarīkojums.

HAMILTONA

11. februārī plkst. 19.30 gadskārtējais karnevāls Pigbridžā, Robert's restorānā, Sanford un King ielu stūrī. DV Hamiltonas nod. sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

18. februārī pl. 19 JANDĀLVAKARS Folksart telpās, 185 Bunting Rd. (pie Queen Elisabeth Way) Piedalās: Aldas Henišas baleta studijas audzēkņi ar uzvedumu Livingstona „Kaijas'. DV Sv. Katrīnu nod. vanadžu kopas ansamblis Senatne un tautas deju kopas Jandāls un Jandāliņš u.c. priekšnesumi. Pēc tam deja un bufete. Spēlēs Runči. Ieeja $5, pensionāriem un studentiem $3. No Toronto braucot, lietot Niagaras ielas nobrauktuvi, pa Service Rd. līdz Bunting Rd., tad pa kreisi.

Baltijas jautājums un AN

ASV ārlietu ministrija, atbildot uz Apvienotās baltiešu nacionālās komitejas Amerikā lūgumu par Baltijas valstu jautājuma pacelšanu Apvienotajās nācijās, savā atbildes vestulē raksta:

"Kā zināms, ASV nekad nav atzinusi Baltijas valstu piespiedu pievienošanu Pad. savienībai. Mūsu nostāja un rīcība ir saskaņota ar šo politiku un to apstiprina mūsu diplomātiskā Baltijas valstu pēdējo brīvo valdību konsulāro pārstāvju atzīšana. Bez tam ASV valdība atbalsta radio raidījumus Baltijas tautu valodās un visus šos gadus uztur kontaktus ar baltiešiem. Vašsirdīgi sakot mēs neticam, ka Baltijas valstu jautājuma pacelšana Apv. nācijās būtu praktiska. Daudz Apvienoto nāciju valstu līdzdalībnieces nedalīsies mūsu uzskatos par Baltijas valstu stāvokli. Ierosinot šo jautājumu, ir iespējams, ka balsošanas rezultāti būtu nelabvēlīgi un nepakalpotu ASV un baltiešu interesēm".

Vēstuli parakstījis ASV ārlietu ministrijas ierēdnis Pad. savienības jautājumos Malons Hendersons.

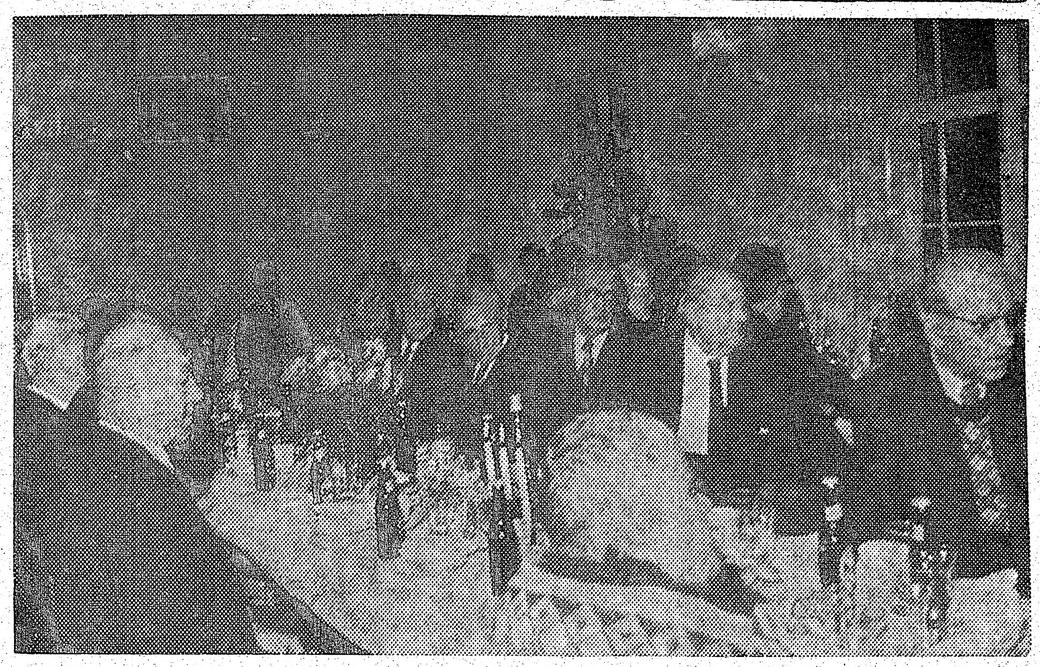

Latviešu pensionāri brīvajā pasaulē bauda pelnītās vecumdienas. Augšējā attēlā redzama pensionāru sanāksme Mūsmājās, Anglijā, kur DVF Koventrijas vanadžu kopa viņiem rīkoja eglītes vakaru ar atspirdzinājumu galdu un kafiju. Dziedāja jauktais koris Senatne.
Foto: H. Blezūrs

Viktors Upeslācis

Teorija par trušiem

I

Īstenībā tā ir teorija par bailēm no padomju kultūras sakaru komitejas visvarenības, kuŗas priekšā latviešu trimdinieki nobīstas un tāpēc pret šādiem sakariem nostājas noraidīgi. Šis nav jauns uzskats, vismaz tas ir tikpat vecs, cik ilgi nu jau Latvijas okupanti sūta „ekskursantu", mākslas vai literātu delegācijas uz brīvo pasauli. Argumentācija iet apmēram šādi: Ko baidāties? Ne viss iet komūnistiem „pēc plāna un grafikas", un tā arī šinī lietā. Mums jābūt gudrākiem un viņu trūkumi jāizmanto. Lai brauc „kultūras sakarnieki". Mēs zināsim, ko ņemt un ko ne. Bet no tiem baidīties nozīmē pierādīt mūsu vājumu.

Šo domu izplata galvenokārt latvieši, kas okupantu plānus brīvajā pasaulē palīdz īstenot: iespiežot biļetes un programmas un gādājot telpas un klausītājus.

Salīdzinot ar visu latviešu trimdas masu, šīs teorijas sekotāju nav daudz, bet tie nāk gandrīz vienīgi no jaunākās un vidējās izglītotās paaudzes, kas seko sava laika biedru — profesoru un doktoru ietekmei, kuŗi savukārt savu slīpējumu ir smēluši Amerikas kontinenta liberālā koeksistences gaisotnē. Šie latvieši ir apdāvināti cilvēki un kļūs potenciāli vadītāji jau visai tuvā nākotnē. Tādēļ nopietni jāapsveŗ viņu atklātība, aktivitāte un līdz ar to viņu filozofijas virziens.

Blakus teiktajam vēl jākonstatē, ka trimdā vispār ir radies moderns, bet īsts latviešu cilvēka tips. Ņemot vērā ilgos gadus un faktus, ka vairumā tie ir jau dzimuši ārpus Latvijas, tie ir jūtīgi latvieši. Kā mēdzam teikt — tie ir nacionāli: pārzina latviešu literātūru, valodu un tradicijas, sūta bērnus latviešu skolās un pamazām parādās lielo organizāciju dzīvē. Tas taču ir iepriecinošs fakts.

Īstenībā šāda vecuma un kalibra cilvēku mums ir daudz. Akadēmisko organ. loc. skaits ir pārsteidzoši liels, nemaz nerunājot par neorganizētajiem. Bet kas īsti spilgti piesaka savu klātieni latviešu kultūras laukos, ir tieši tie, kas arī visskrasāk saduŗas ar latviešu trimdinieku vairākumu, kas komūnistu īstenību ir piedzīvojuši paši. Kamēr pēdējos ne par mata tiesu nepārsteidz brīvībā izkļuvušo latviešu liecības, tikmēr ir jau gadījumi, kad piem. māc. J. Šmita runa par 18. novembri neapmierina, tāpēc nedēļu vēlāk notiek otrs akts ar „pareizo pieeju".

Bet ir arī otrādi: kamēr šīs mūsu jaunākās un vidējās paaudzes grupas nostāja — ar visu šķietamo sadarbību — ir tomēr visumā motivēta ar to pašu skaidro mērķi par Latvijas demokratisko neatkarību, tikmēr skarbā pieredze zem komūnisma liek viņu tēviem katru iecietību pret mūsu tautas iznīcinātājiem turēt aizdomās. Neapšaubāmi — šīs aizdomas ir nepelnītas (izņemot dažus pamuļķus — jaunceptus latviešu komūnistus). Bet tikpat neapšaubāmi ir, ka Latvijas laika latvieši saprot komūnismu labāk, un uzskatīt viņu spriedumus par „vecīšu šļupstēšanu" ir naīvi.

Tā nonākam pie interesanta un arī nomierinoša atklājuma, kas daļēji gan atzīts citos mūsu preses rakstos (un ko minēju rakstā „*Mēs un laika zobs* šinī laikrakstā pag. gadā īsi pirms LNAK vēlēšanām), ka mums, trimdas latviešiem vispār, nav mērķu neskaidrības. Tieši otrādi — ir viens skaidrs mērķis — brīva, neatkarīga demokratiska Latvija. Bet ir gan taktikas dažādība. Ja tā — tad taktiku pārspriest ir tieši vēlami, jo tā ir līdzeklis mērķa sasniegšanai.

Šādu analizi tagad stipri atvieglo neviens cits kā pats PBLA valdes priekšsēdis Ilgvars Spilners. Apceļodams visu pasauli no Eiropas līdz Austrālijai un plaši publicēdams savas runas latviešu presē, viņš ir pelnījis kreditu par atklātu un var redzēt — nopietnu mē-

(Turpinājums 11. lp.)

Skautu un gaidu eglīti Milvokos dedzināja 8. janvārī, reizē atceroties arī vecos strēlniekus un viņu Ziemsvētku kaujas. Eglīti aizdedzināja vecais strēlnieks V. Berģis, mazskauti un guntiņas. Svētbrīdi vadīja māc. Kr. Valters, bet par Latvijas valsts gaisa spēkiem stāstīja kaŗa lidotājs A. Runka. Augšējā attēlā V. Berģis iededzina eglīti. Aiz viņa redzams māc. Kr. Valters un Milvoku Gaujas skautu vienības priekšnieks V. Muižnieks.
Foto: V. Jaunkalnietis

LŪDZ. ATSAUKTIES

Sakarā ar novēlējumu lūdz steidzami atsaukties Sigismundu Sēlgu, dzim. 1929. gada 8. novembrī, Rīgā. Rakstīt N. Biseniekam, 18 Lyndhurst Grove, Chaddesden, Derby, England.

Teorija par trušiem

(Turpinājums no 10. lp.)

ģinājumu savilkt kopā vairākus pro un kontra šinī problēmā. Tagad ir vismaz viens atbildīgs (gan personisks ne PBLA) uzskats, ko var pārspriest, un tas būtu jādara pēc iespējas plaši, jo okupantu „sakaru frontē" akcijas turpināsies un to mērķis, kā arī Spilners to atzīst, ir „jaukt latviešu trimdas aktīvitātes". Tā kā nav mūsu interesēs, lai mūsu aktīvitātes kāds jauktu un vismazāk, lai to darītu Maskava, tad taktikas gadījumi iegūst citālu nozīmi. Tāds vai citāds cīņas veids tieši izšķir karus.

Visumā I. Spilners min vispār zināmus apstākļus un motivācijas. Piem., ka ir „nacionāli noskaņoti cilvēki, kas lepojas ar saviem labiem sakariem okupētajā Latvijā, ar turienes apstākļu personīgu pazīšanu un domā, ka latviešiem Latvijā ir jādod iespēja ar visiem līdzekļiem pavērt logu un durvis uz rietumiem, lai tie redzētu šejienes kultūras, gara un saimniecisko dzīvi un labklājību". (Visi citāti no Montrealas Ziņotāja. V.U.). Bet tāpat esot nacionāli trimdas latvieši, kas „pilnīgi atturas no jebkādas saskares ar latviešiem Latvijā vai pat ar tur taisītu rotas lietiņu, nemaz nerunājot par turienes publikācijām". Trimdas latviešu vairums tomēr turoties „kaut kur iecietīgā vidus līmenī". Šiem latviešiem, pēc raksta spriežot, Spilners pieskaita sevi. Šie cilvēki „vērtē un pieņem to un tos no okupētās Latvijas, kas ir pieņemams no viņu latviskā viedokļa".

Ļoti interesants ir tālākais domu gājiens: „Šie iecietīgie trimdas locekļi skatās labvēlīgi uz Latvijas apciemojumiem, nebaidās no padomju varas pārstāvjiem kā kādiem 'pārcilvēkiem', kas zina visu un kas var pārliecināt ar savām 'velnišķīgajām' propagandas spējām." Lasot šādas rindas, rodas neizbēgams secinājums: tie, kas nav iecietīgi pret okupantu sakariem, ir tādi tāpēc, ka viņiem bail no padomju pārstāvjiem.

Šāds „čekista - pārcilvēka" tips un „padomju politiskās aparātūras viszinības un visvarēšanas mīts ir padomju režīma radīts," saka tālāk Spilners un turpina: „jo iebaidītus cilvēkus ir vieglāk kontrolēt... Diemžēl, gluži nopietni nacionāli latvieši mēdz šo mītu pastiprināt," nobeidz Spilners.

Secinājums: nopietniem, nacionāliem latviešiem, kas „šo mītu neapzinīgi pastiprina", pēc Spilnera domām nav citas motivācijas kā tikai bailes! Viņi tātad ir bailīgi. Skaidrs, ka bailīgi cilvēki nevar vest cīņu pret tautas apspiedējiem. Tam ir jāpiekrīt.

Nule Toronto korporāciju kopas atklātā literārā sanāksmē Ilgvars Spilners šo domu par bailēm, uz jautājumiem atbildot, pasniedza pāris „rozes". Blakus tādiem stipriem izteicieniem kā „revolūcionāra pieeja" un „uzdrošināšanās nostāties pret režīmu", viņš rūpīgi palika iecietības pusē. Un pēdējā vārdā, kad literārā vakara vadītājs nevienam vārdu vairs nedeva, viesis referents deva Toronto latviešiem savai baiļu teorijai arī vārdu, raksturodams tās pretiniekus kā trušus, kas auto spožajā gaismā uz ceļa sastingst un nezin, ko darīt.

Tā nu ir atklāta valoda un silti apsveicama situācijas noskaidrošanai. Teorijā par trušiem tomēr paliek vismaz divi neskaidri jautājumi: a) vai tiešām „nopietnajiem nacionālajiem" latviešiem nav nekāda cita, nopietnāka motīva par bailēm, kad tie neatzīst t. s. „kultūras sakarus"? un b) vai šāda „trušu teorija" ir faktors trimdas vienībai?

Mēģināsim šos gadījumus izgaismot šī raksta nobeigumā šī laikraksta turpmākā numurā.

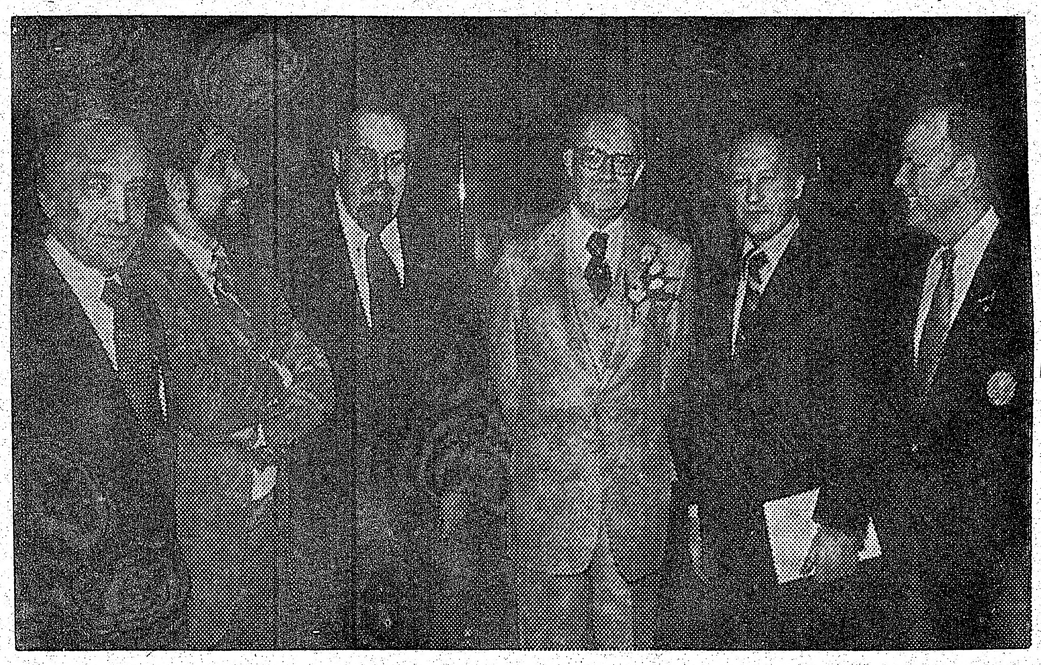

Komponista Imanta Saksa 60 gadu jubilejas koncertā Toronto satikās arī ASV un Kanadas latviešu centrālo organizāciju vadītāji. Attēlā no kreisās: konsuls Dr. E. Upenieks, ALA politiskās informācijas biroja vadītājs Dr. O. Pavlovskis, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, jubilārs I. Sakss, PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners un sarīkojuma rīcības komitejas priekšsēdis E. Krūka. Foto: J. Liģers

Sagatavojami Latvijas apciemošanai

ALJA VALDES SĒDE KLĪVLANDĒ

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības pirmā šī gada valdes sēde notika 7. janvārī Klīvlandes Apvienotās draudzes telpās priekšnieces Dzintras Lejiņas vadībā. Viņa aizrādīja, ka daudz darba prasīs kongresa rezolūciju īstenošana, sevišķi par jaunatnes izglītību un politiskām atziņām. Jācenšas sadarboties ar citām jaunatnes organizācijām un citām vienībām latviesu centros. Jauniešiem jāpiedalās ar rakstiem periodiskajos izdevumos, sevišķi jauniešu biļetenā, ko apvienība izdod kopīgi ar Kanadas latviešu jaunatnes apvienību.

Apvienības agrākais priekšnieks U. Sīpols ziņoja par Amerikas latviešu ģimnazijas plānošanas komisijas darbību. Viņš pārstāvēs apvienību Mičigenas universitātes simpozijā, ko rīko vairākas nacionālu jauniešu grupas, kas iestājas par cilvēka tiesībām Pad. savienībā un citās komūnistu okupētās zemēs.

Nozaru vadītāji un valdes locekļi ziņoja, ka pasākti jau vairāki darbu projekti. Informācijas daļas vadītājs Z. Muižnieks ziņoja, ka ASV vidienē jau tiek kārtoti nedēļu nogaļu kursi, kas notiks Gaŗezerā jau martā un aprīlī. Līdzīgus kursus rīkos arī rietumu un austrumu apgabalos.

Sniedze Ruņģe ierosināja, ka kursos būtu pārrunājami arī jautājumi, kas sagatavotu jaunatni okupētās dzimtenes apmeklējumiem, iepazīstinot jaunatni ar turienes apstākļiem. Valdes priekšsēde Dz. Lejiņa aizrādīja, ka septembrī Sidrabenē (pie Toronto) notiks jaunatnes nometņu darbinieku un vadītāju sanāksme, kuŗā aicināti piedalīties arī ASV jaunieši vadītāji, lai apmainītos darba pieredzē. Sakarus ar Baltijas studentu apvienību kārtos politiskās nozares vadītājs Andris Ieviņš.

Sekretāre Ingrīda Priedīte ziņoja, ka saņēmusi no Eiropas un Austrālijas jauniešu apvienībām ierosinājumu izveidot ASV tūristu mītņu tīklu, lai varētu uzņemt ciemiņus no citām zemēm. Ņujorkā jau tādas mītnes iekārtotas. Maija Straute ziņoja, ka izloze „Lats Laimei" devusi 7.400 dolaru atlikuma. Valde nolēma daļu izlietot stipendijām, bet pārējo noguldīs bankā.

Sniedze Ruņģe zināja pavēstīt, ka kādā universitātē glabājoties dokumenti no Latvijas patstāvības gadiem. Valde atvēlēja 100 dol. šo materiālu apzināšanai. Ienāca ierosinājums izveidot ciešākus sakarus ar latviešu skolām, kur skolēni varētu kļūt par nākošajiem ALJAS biedriem.

Plašas debates izraisījās par Pasaules latviešu jaunatnes kongresa iespējām, ko ierosinājis LNJAK priekšsēdis Imants Purvs. ALJA ārkārtas kongresu, kuŗu ierosināja pagājušā gada kongress, valde nolēma sasaukt maijā. Piešķīra 1000 dol. pabalstu iecerētai Latviešu ģimnazijai Amerikā.

J. E.

MONTREALA

● Organizāciju padomes sēdē Montrealas latviešiem notika 17. janvārī Latviešu namā. Par pagājušā gada darbu ziņoja J. Gributs, Kasieris ziņoja, ka kasē uzkrājušies 500 dol. Neviena organizācija nevēlējās uzņemties padomes vadību 1978. gadam, un tā padomi turpinās vadīt DV nodaļa ar J. Gributu. Aicinās jauniešu deju kopu Ačkupu dot vadītāja palīgu.

P. A.

Sigurdam Lindiņam 60 gadi

DV Centrālās valdes prezidija loceklim Sigurdam Lindiņam 24. janvārī apritēja 60 mūža gadi. Viņš dzimis Rīgā 1918. gadā. Tēvs savā laikā bijis Latvijas saeimas deputāts. Studējis tautsaimniecību un tieslietas. Latviešu leģionā cīnījies 19. divīzijas 42. pulka sastāvā, vairākas reizes ievainots un apbalvots. Bijis tieslietu virsnieks divīzijas stābā. No Vācijas izceļojis uz Angliju, par dzīves vietu izvēloties Līdsu. Vēlāk kaimiņpilsētā Bradfordā izveidojis savus saimnieciško pasākumu. Darbojies DVF Līdsas nodaļas valdē, kur bijis valdes priekšsēdis. Pateicoties Lindiņa rosmei, nodaļa bija otra Anglijā, kas izveidoja savu saimniecisku pasākumu — 1956. g. sāka nomāt namu kluba vajadzībām, bet trīs gadus vēlāk šo ēku nopirka. Piecdesmito gadu vidū jubilāru ievēlēja Zemes valdē, kuŗā kādu laiku bija valdes priekšsēža vietnieks, bet vairākus gadus vadīja kultūras daļu. Vēlāk, apm. 15 gadu, darbojās Zemes valdes revīzijas komisijā, pusi no šī laika būdams komisijas priekšsēdis. 1973. gada martā S. Lindiņu ievēlēja par Centrālās valdes locekli, bet vēlāk kļuva par prezidija locekli un kasieri. Viņš veic arī Centrālās valdes iekšējās informācijas nozares vadītāja amatu. Pirms diviem gadiem darbojās līdz 3. DV globālo dienu izkārtošanā Londonā. Piedalījies dažādos DV notikumos Kanadā, Beļģijā un Rietumvācijā. Apbalvots ar DV nozīmi zeltā, pirms tam saņēmis kā Zemes valdes, tā Centrālās valdes atzinības rakstu. Arī jubilāra dzīvesbiedre Eleonora aktīvi darbojusies DV organizācijā.

Sigurda Lindiņa pienesums DV darbā arī kvalitātīvi ievērības cienīgs. Lai vēl daudz spēka un neatlaidības nākamos gados!

Jānis Frīšvalds

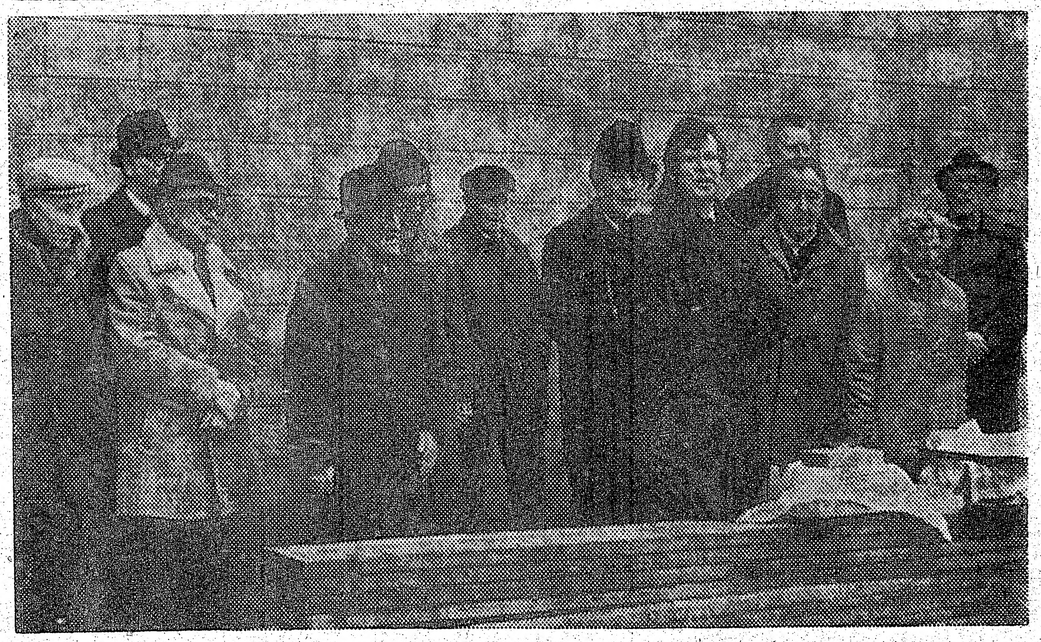

Sidrabenes sabiedriskās ēkas jaunceltnei jau gada beigās nosvinēja „spāŗu svētkus', lai būvdarbus atkal atjaunotu pavasarī. 60 dalībnieku vidū bija arī kaimiņdraudžu viesi. Attēlā no kreisās: E. Koks, Toronto Austrumu draudzes priekšnieks A. Bērziņš, B. Žukovs, Sv. Andreja draudzes priekšn. v. A. Leja, Sv. Jāņa draudzes mācītājs I. Gaide, J. Liberis, mācītājs Ā. Čops, Sv. Andreja draudzes mācītājs J. Cālītis, Sidrabenes pārvaldes priekšnieks M. Blūms, A. Moriss, G. Rāviņa un Ž. Sala. Foto: J. Liģers

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● Pulkvedis Rūdolfs Vēliņš Grand Rapidos 2. janvārī atskatījās uz 85 mūža gadiem. Viņš dzimis Vecpiebalgā, 1914. beidzis Valmieras skolotāju semināru, bet tanī pašā gadā mobilizēts, frontē ievainots. 1915. gadā komandēts uz Pēterhofas kaŗaskolu, pēc tam kā virsnieks nosūtīts uz Rumāniju, kur atkal ievainots un kritis gūstā. 1918. g. atgriezies dzimtenē, bet jau nākošā gada vasarā brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, kur bijis rotas komandieris. Cīņās pret lieliniekiem Latgales frontē par varonību apbalvots ar Lāčplēša kaŗa ordeni. Ilgākus gadus R. Vēliņš dienējis 2. Ventspils kājnieku pulkā Liepājā. 1925. g. paaugstināts pulkveža leitnanta dienesta pakāpē. 1934. g. pārvietots uz 8. Daugavpils kājn. pulku Cēsīs par pulka stāba priekšnieku. Vēlāk bijis bataljona komandieris un Valmieras garnizona priekšnieks. 1940. g. paaugstināts par pulkvedi un piekomandēts Kurzemes divīzijas stābam. Pēc atvaļināšanas no armijas R. Vēliņš atgriezās savā dzimtajā pusē Vecpiebalgā, kur bija skolas pārzinis kādreizējā Vecpiebalgas draudzes skolā, kur pats savā laikā mācījies. Audzinātāja darbu Vācijas posmā atkal atsāka Mērbekas nometnē. Grand Rapidos jubilārs rosīgi darbojās draudzē un citās organizācijās. Apbalvots ar DV krūšu nozīmi zeltā. Gaviļnieku slimnīcā jubilejas gadījumā apsveica draugi un paziņas.

Valters Zirnītis

BAFALO

● Ar smagu sirds lēkmi 12. decembrī savā lauku saimniecībā Varisburgā miris Jāzeps Peipins. Saimniecību viņš iepirka pirms vairāk nekā 20 gadiem, straujas upītes krastā, mežu ielokā. Tā daudziem tautiešiem bija Jāņu svinēšanas un zaļumos izbraukšanas vieta. Darbs Bafalo riepu fabrikā iedragāja nelaika veselību, saindējoties ar silakona putekļiem. Viņa novājinātā sirds beidza pukstēt 67. dzīves gadā. Pirms gada mira arī aizgājēja dzīvesbiedre. Paliek divas meitas — Lūcija, kas studē Bafalo universitātē, un Terīza, kas kā stipendiāte pašreiz studē Francijā. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja amerikāņu katoļu garīdznieks.

E. Alka

ŅUJORKA

● Ziemsvētku vakara dievkalpojumos trīs Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes baznīcas bija pilnas, kopējais apmeklētāju skaits varētu pārsniegt 1200. Visās trijās vietās notika liturģiski dievkalpojumi ar solistu piedalīšanos. Jonkeros dievkalpojums sākās jau pl. 5 vakarā. Dievkalpojumu vadīja bijušais Bruklinas Betlēmes zviedru draudzes mācītājs P. Jaunzemis, kas aizstāja saslimušo māc. A. Ozolu. Bronksas pamatskolas bērnu koris nodziedāja vienu, bet Ņujorkas latviešu koris dir. A. Jansona vadībā trīs dziesmas. Šis koris nodziedāja arī jaunās komponistes Ilzes Akerbergas pirmatskaņojumu Svētajā naktī ar Zentas Liepas tekstu. Pati komponiste šinī laikā spēlēja ērģeles Betlēmes baznīcā Bruklinā, kur bija ieradušies arī viņas vecāki un pārējie ģimenes locekļi. Te dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš, bet trīs instrumentālisti no zviedru draudzes uzstājās ar solo gabaliem. Šinī laikā bija arī dievkalpojums Salas baznīcā māc. O. Gulbja vadībā. Dziedāja Longailendas koris dir. R. Baloža vadībā. Dievkalpojumos varēja vērot daudz jaunās paaudzes pārstāvju. Pirmo svētku dienas dievkalpojumā solo dziedāja bass-baritons J. Kļaviņš.

Bez jau izsludinātām divam jauniešu iesvētēm Betlēmes un Salas baznīcās, šogad varētu būt arī trešās iesvētības Jonkeru baznīcā, ja būs pieteicies vajadzīgais dalībnieku skaits. Šīs iesvētības paredzētas Vasarsvētkos, 14. maijā.

● Ņujorkas draudzes Bruklinas skolas eglītes vakarā 8. janvārī pēc māc. P. Jaunzemja vadītā dievkalpojuma skolas audzēkņi lejas zālē rīkoja priekšnesumus. Vidusskolas audzēknes S. Bogdanovica un A. Jēgere deklamēja, bet H. Dorbes ludziņas Pieci kaķi izrādē piedalījās visi skolas audzēkņi. Ludziņu bija iestudējusi A. Černoka, dekorācijas gatavojis K. Černoks, mūzikālo pavadījumu spēlēja S. Bogdanovica. Sarikojumā bija ieradušies ap 100 apmeklētāju, vēlāk pakāvējoties pie bērnu vecāku sagādātā azaida.

,Vk

ČIKAGA

● Čikagas latviešu draudžu sadarbības komitejas un Čikagas latviešu jaunatnes pulciņa rīkotā lekciju ciklā Čikagas latviešu namā par virstematu — Kas un kā tagad valda Latvijā — referēja DV ASV informācijas daļas vadītājs A. Braunfelds un prof. Dr. J. Peniķis, bet panelī Ciānas draudzes telpās bez abiem referentiem vēl piedalījās māc. V. Vārsbergs un Amerikas latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdes vietnieks A. Inka. Paneli vadīja J. Vilciņš. Lekciju ciklu ar lūgšanu atklāja māc. U. Cepure. Dr. J. Peniķis iztirzāja Pad. savienības struktūras uzbūvi. Tā pēc savas iekārtas atšķiras no pārējām pasaulē pazīstamām imperijām ar to, ka ne vien saimnieciski izmanto svešas zemes, bet cenšas rādīt arī citu cilvēku. Staļina laikā komūnistu upuru skaits bijis trīs reizes lielāks nekā nacistu. Panelī, kas darāms latviešu latviešu tautas pastāvēšanai, referents savu viedokli izteica īsreferātos, kam sekoja jautājumi un atbildes. Pārrunas izraisījās diezgan spraigas, bieži novirzoties no temata. Lietišķīgi pašreizējos apstākļus raksturoja mācītājs V. Vārsbergs. Apmeklētāju panelī bija ap 60, bet iepriekšējās divās dienās sliktā laika dēļ pavisam tikai 70 dalībnieku.

● DV Čikagas apvienības Jaungada sagaidīšanas ballē Latviešu namā bija ieradušies ap 200 apmeklētāju. Vanadžu kopas priemērotu uzvedumu bija sagatavojusi Māra Antena, tēlotājos vēl piedaloties Vijai Bārdai, Elizabetei Daukstei, Verai Dāboliņai un Zentai Polītei. Vanadzes bija gatavojušas vakariņas. Par atspirdzinājumiem rūpējās saimniecības vadītājs Aleksandrs Eizis ar palīgiem J. Grigali un P. Dišleru. Spēlēja E. Jansona deju orķestris. Apvienības priekšnieks A. Bārda sveica viesus Jaunajā gadā, tāpat arī divus apvienības biedrus — A. Rozentālu ar 65 dzīves gadiem un A. Būmani 81. g. dzimšanas dienas gadījumā. Zāli gaumīgi bija dekorējušas Sarma un Marta Priedulājas.

A. Zaube

INDIANAPOLE

● Latviešu luterāņu dievnama sabiedriskajās telpās 22. janvārī notika Indianas latviešu pensionāru biedrības kārtējais saiets, kuŗā interesantu referātu par Latvijas kolonizāciju nolasīja mag. oec. Fr. Teirumnīks. Saietu ievadīja biedrības priekšnieks māc. P. Nesaule. Pensionāri pakavējās pie kafijas.

● Kad Indianapoles stadionā atklāja ledus hokeju ar Pad. savienības valsts komandu un atskaņoja Internacionāli, skatītājos atskanēja skaļi „bū" saucieni, daudzi himnas laikā atstāja savas vietas, lai pēc tam atkal atgrieztos. Daži latvieši raidīja saucienus kādam savam tautietim krievu komandā.

(vgs)

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais papiņš

Jānis Eduards Celms

dzimis 1909. gada 22. decembrī Saulkrastos, Latvijā,
miris 1978. gada 17. janvārī Niagara Falls, Kanadā.

Kas manu vārdu turēs,
Tas nāvi neredzēs ne mūžam.
(Jāņa 8-5)

Dziļās sērās

sieva, dēls, meita, znots un mazmeitiņa,
brālis ar ģimeni Latvijā, māsa
Zviedrijā un māsa ar ģimeni ASV

Bij. DV Rietumvācijas un Centrālās valdes loceklis, DV Kanadas valdes priekšsēdis, DV dibinātājs

MAJORS

Pēteris Balodis

1978. gada 1. janvārī piepulcināts Aizsaules pulkiem.

Sērās

DV Centrālā valde

Alma Lūsis

dzimusi 1897. gada 26. martā,
mirusi 1978. gada 18. janvārī.

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Ansis Rutce

dzimis 1888. gada 24. janvārī,
miris 1978. gada 10. janvārī.

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

Divu katoļu organizāciju satikšanās

Latviešu katoļu biedrība Vācijā Druva un Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Vācijas vienība 7. un 8. janvārī satikās draudzības dienās Harpštatē, prāv. A. Smeltera draudzes mājā. Druvas vadība ziņoja par organizācijas darbu aprūpes, informācijas u. c. jautājumos. Biedrības biļetens izsūtīts 5 reizes gadā visām latviešu katoļu ģimenēm un interesentiem vairāk nekā 500 eks.

Latv. katoļu studentu apvienības Dzintars Vācijas vienība savā konventā atskatījās uz paveikto 1977. gadā un iecerēja jaunā gada norises. Sarīkota organizācijas 30 gadu darba atcere Minsterē, referāts un darba konvents Krēfeldā Dr. J. Indānes izkārtojumā, tikšanās dziesmu svētku laikā Londonā kopā ar Anglijas dzintariešiem un valstssvētku konvents kopā ar vienības kapellāna prāv. R. Mutuļa 65 mūža gadu atceri A. Spoģa izkārtojumā. Vienības seniora A. Homkas iniciātīvā radās iespēja presē plaši apcerētā jaunatnes politiskā semināra sarīkošana Minsterē, kurā piedalījās 60 jaunieši 10 referentu un rīkotāju vadībā par tematu Cilvēka tiesības 1977. g. Referātu un diskusiju virsvadība atradās Minsteres latviešu ģimnazijas internāta vad. Imanta Baloža rokās, aprūpe — A. Spoģa.

Satikšanās referātu daļā A. Spoģis skāra baznīcas uzdevumu vispār un konstatēja pašreizējo situāciju, ka baznīcas kļūst tukšas un jaunatne atraujas nost. Referenta atzinums: pašreiz ticība un morāle arvien vairāk sairst, pret ko ļoti maz varam darīt. Šodien vairs nepastāv tradicionālā kristietība, kas līdz šim veidoja sabiedrību, sabiedrisko domu un kultūru. Pārpalikušas tikai kristīgas saliņas bezdievības okeanā.

Agrākā visas tautas baznīca kļuvusi par atsevišķo pārpalikušo garīgi ievirzīto ticības kopību, kuŗi tagad arī kritiski nostājas pret apkārtnes materiālistisko domāšanu un t. s. zinātnisko viedokli, bet zinātne arī šodien ir nespējīga pierādīt materiālisma pamattezes. Tas nozīmē: apkārtnes pretrunu rezultātā rodas jauna ticīgo izlases kopība, kuŗa dzīves un Dieva pieredzes atziņās būs stipra atvairīt materiālisma briesmas garīgajam cilvēkam. Šī kopība arī cenšas saprotamā kritiskā veidā nodot kristīgo mācību nākamām audzēm. Baznīca nedrīkst kļūt par debatētāju klubu, tai Kristus uzdevums, sūtība un pilnvaras: cilvēcei izdalīt žēlastības.

—xy—

PENSIONĀRI NĀK AR IEROSINĀJUMIEM

„Pensioners Concerned Ontario" 19. janvāŗa valdes sēdē, klātesot Kanadas pensionāru apvienības vadības eksekutīvai direktrisei Andrea Vinsentei sagavoja pensionāru lietu iesniegumu Ontario karaliskajai komitejai. Sēdē piedalījās Toronto latviešu pensionāru apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs, jo apvienība ir balstiesīgs loceklis „Pensioners Concerned" organizācijā. Pēc iesnieguma apskates un pieņemšanas to iesniegs Ontario komitejai vēl šinī mēnesī, pēc tam izšķirs pensionāru ierosinājumus, kas skar dažādus pensiju veidus un citus ar pensionāriem saistītus jautājumus. Sanāksmi filmēja, intervijas ieskaņojot televīzijas raidījumam. Pārraidījums paredzēts 7. februārī pl. 21, „Chanel 10."

(ls)

Tris dienas Plazas . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

sviedusa cilvēka ādā iespiests, skopumā, neapmierinātības sagrauts 10 minūšu laikā pirms savas meitas laulībām (meita ieslēgusies vannas istabā) Rojs rīkojas kā nabaga tārps skudru pūznī. Ar Roja lomu Valdis Mārtinsons izrakstīja sev goda pilnu apliecību. Tikai retais no kopas aktieŗiem tik karsti spēj ticēt tam, ko tas uz skatuves dara, kā V. Martinsons. Trešajā cēlienā, kas visneveiklāk rakstīts, ar tādu partneri laimētāja ir Norma (Vija Vare). Viņas naīvā cietēja māte, kaut arī teksts vienmuļi atkārtojas, reaģējumi pārblīvēti, negadījumi seko viens aiz otra, droši un ne bez panākumiem tā žonglēja līdz Roja gājieniem.

Jārunā atkal par autora smieklu kāri pat vissarežģītākajos gadījumos. Gaidot vannas istabas durvju atvēršanos, vecāku izmisuma klauvējienus, zeķu plēšanu, briljanta gredzenu pārlaušanu, drēbju (tēva viesību tērps!) pārplēšanu, jā, pat locekļu izmežģīšanu — visu postu jucekli izlabo par labu uznākušais lempīgais līgavainis, kas ar vienu vārdu pie slēgtām durvīm — neblēņojies — visu griež par labu. Meitene gatava doties laulāties. Droši vien autors smieklu un raudu asaras slaucīdams — rakstīs kādu citu epizodu un liks skatītājiem zīlēt: raudāt vai smiet.

Tīkama ir sekretāre Gunta Krūmiņa. Īsajā uznācienā pie veikalnieka Sama no viņas nāk ledains aukstums, uz Sama sievu paskatoties. Andris Leja jau pazīstams no kādreiz redzētām mazām lomām. Galvas palieciens vai pirksta pacēliens jau liecina, ka A. Leja spēj smīdināt, ja arī vēl tikai valdās. Tā tas bija šoreiz ar viņa gandrīz mēmo sulaini, tāpat ar lempīgo līgavaini.

Lai kāds būtu izrādes koplējums, vienu var teikt, ka šī bija izrāde, kur ansamblis visdrošāk apliecināja, ka viņi ir jau diezgan nobrieduši, lai varētu ķerties pie komēdijas. Tā tiem līdz šai izrādei pēdējos gados visgrūtāk padevusies. Atkal kāds darbs padarīts un jaunās atziņas iegūtas, iespējams, ka arī mainītas pret citām, kas savukārt prasa pārbaudījumus. Pārbaudījumus darbā.

Emma Kalniņa-Znotiņa

Ilggadējais DV Niagara Falls. nod. valdes priekšsēdis

Jānis Celms

dzimis 1909. gada 22. decembrī Saulkrastos,
miris 1978. gada 17. janvārī Niagara Falls

Ak, retākas rindas . . .

sēro:

DV Niagara Falls nod. saime

DV Niagaras nodaļas vanags

Jānis Celms

miris 1978. gada 17. janvārī Niagarā

Daugavas Vanagu Kanadā Bēŗu Fonds

Mākslinieku izstāde Kultūras dienās

Mākslinieku vienības Latvis gadskārtējā izstāde notiks — LNAK kultūras nozares rīkoto Latviešu kultūras dienu ietvaros no 24. - 26. februārim Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās, 200 Balmoral Ave. Tāpat kā iepriekšējā gadā, ar vienu līdz diviem darbiem piedalīties aicināti arī pārējie latviešu mākslinieki Kanadā, kas nav Latvja biedri. Darbi jānogādā 9. februārī no pl. 17 - 21 izstādes telpā. Lai palīdzētu segt izstādes izdevumus, noteikta 5 dol. iemaksa par katru iesniegto darbu. Par žūrijas noraidītiem darbiem to neatmaksās.

Darbu iesniedzot, māksliniekam jāmin savs vārds, uzvārds, darba tehnika un nosaukums. Izstādes atklāšana 24. februārī pl. 20, un tā vēl būs atvērta 25. februārī no pl. 12 - 21 un 26. februārī no pl. 14 - 20. Darbi no Latvja izstādes rezervējami 3. Baltiešu tēlotājas mākslas izstādei, kas notiks no 10. maija līdz 4. jūnijam Toronto universitātes Harthause telpās, Baltiešu studiju (AABS) apvienības kongresu laikā.

Latviešu māksliniekiem šai izstādei darbi nogādājami 3. martā no pl. 17.30 - 21 Sv. Jāņa baznīcas telpās. Katrs māksnieks var iesniegt divus darbus. Minimālā maksa 3 dol. par katru darbu. Tuvāka informācija pie Latvis valdes priekšnieka Edg. Krūmiņa tālr. 536 - 6347.

(ls)

„Jūsu draugs Džimijs Kārters"

AR SVEŠVALODAM NEDRĪKST JOKOTIES

Neveiklais ASV prezidenta Kārtera runas tulkojums Varšavas lidlaukā izraisīja plašu atbalsi visā pasaulē. Kaut gan prezidents nelaimīgajam tulkam Sejmoram nosūtīja pateicības rakstu, parakstoties "Jūsu draugs Džimijs Kārters", Varšavā amerikāņu delegācija poļiem par incidentu atvainojās.

ASV ārlietu ministrija neslēpj, ka administrācijā vājākā joma esot svešvalodu pārzināšana. Donalds Barness, ministrijas tulkošanas daļas vadītājs, atrunājas, ka angļu un amerikāņu kultūrai esot aizspriedumi pret svešvalodām, un aizspriedumi arī pret tiem, kas tekoši runā citas valodas. Nora Lejina, kas vada ārlietu ministrijas tulku nodaļu, izsakās, ka tulkošana pati par sevi esot visai nepatīkams uzdevums un tulkotājs bieži tiekot padarīts par grēkāzi. Kāds ārlietu resora tulks savu amatu raksturojis tā, ka tulks esot mašīna, ko runātājs iedarbina, un kad beidzis — izslēdz un pamet.

Ja atbildīgās starptautiskās apspriedēs svarīgus un pat liktenīgus vārdus tulkojumā sagroza vai sakropļo, tam var būt visai bīstamas pēcsekas. Kad Niksonam bija apspriedes Kremlī, viņš izmantoja tikai komūnistu tulku. Amerikāņiem gan bija pašiem lieliski krievu tulki, bet Niksons, Kisingera ietekmē, vienkārši nevēlējās, ka vēl kāds amerikānis šajās sarunās būtu klāt.

Tā kā ASV ārlietu ministrijai ir tikai 17 pastāvīgi štāta tulki, kuŗu atalgojums ir 17.000 līdz 29.000. dol. gadā, tad, īpašos gadījumos tā izlīdzas ar valodu pratējiem no ārienes. Ar tiem nolīgti īpaši līgumi, un par savu darbu tie saņem 150 dol. dienā (vgs)

Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes slēpēšanā

Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes slēpēšanā notiks sestdien un svētdien, 24. un 25. februārī, Monstone Ski Resort, 18 jūdžu ziemeļos no Barry, Ontario, 400. ceļa pagarinājumā. Sacīkšu organizācija ir lietuviešu ziņā. Sacīkstes slalomā sāksies sestdien, 24. februārī, pl. 10. Piedalīšanās maksa 3 dol. Reģistrēšanās no pl. 8.30 līdz 9.30. Sacīkšu atbildīgais vadītājs ir M. Empakeris, 6 Robinhood Rd., Islington, Ont., M9A 2W7, tālrunis (416) 231-1487. Meistarsacīkstes plārraudzīs baltiešu slēpēšanas komiteja ar V. Kļaviņu kā priekšsēdi, tālr. 762-7188. Cross- country meistarsacīkstes sāksies svētdien, 25. februārī, pl. 10, reģistrēšanās no pl. 8.30—9.30. Dalības maksa $3. Meistarsacīkstes notiks visām vecuma grupām, vīriešiem un sievietēm. Sacīkstēm jāpieteicas līdz 4. februārim. Tiem, kas pieteiksies sacīkšu dienā, dalības maksa būs 5 dol. Z. Z.

(65. turpinājums)

„Es domāju par to nepareizo strīpu, pa kuru esat sākusi iet."

Narda brīdi klusēja, tad iesāka: „Kad es pirmo reizi apmeklēju Rīgu, man bija neatvairāmas ilgas redzēt savu dzimto pusi, bet tur netiku. Tad kāda Intūrista aģente man paziņoja, ka Rīgas viesnīcas pašā augšējā stāvā ar rietumu tūristiem pa laikam draudzīgi aprunājoties kāds laipns tautietis, kam neoficiāli iespējams izkārtot arī tālākus neatļautus izbraukumus ārpus Rīgas. Vientuļā istabā pie galda sēdēja Džims Kollins, kuru pirmo reizi ieraudzīju. Viņš toreiz saucās par Jāni Kalniņu. Arī viņš bieži uzturoties rietumos, varbūt ar laiku palikšot tur pavisam, labi saprotot manu vēlēšanos. Varot palīdzēt, jo sakaru komitejā nemaz tādi suņi nesēžot, kā to mēdzot iztēlot klaida latvieši. Oficiāli izbraukt no Rīgas tālāk par noteikto robežu gan nedrīkstot, bet neviens apkārtceļš labam mērķim nevarot būt par grūtu un garu. Krievu uzraugi visu nevarot izkontrolēt, bet latvieši daudzreiz piemiedzot acis, jo visiem taču esot latviešu sirds. Tie saprotot rietumu tūristu vēlēšanos un labprāt palīdzot."

Viesnīcas apkalpotāja ienesusi Kaukaza vīnu un dažas melnā kaviāra maizītes. Kalniņš pieskandinājis savu glāzi. „Uz draudzīgu iepazīšanos, tautiete!" viņš teica, iztukšodams savu glāzi pirmais. „Redziet, vīns nav saindēts, es nenomiru," viņš savilka seju smaidīgā grimasē.

„Kāpēc lai es apšaubītu jūsu labā vīna kvalitāti?" atbildēju, brīnīdamās par Kalniņa naivitāti, kopējot padomju uzraudzības iestāžu pratinātāju izdarības ar apcietinātiem.

„Vai jums nelīktos, ka vīnā varētu būt kāds stimulētājs, lai transā no jums izvilinātu kādus noslēpumus, ka esat šeit ieradusies, nu teiksim, izplatīt nožēlojamo izdevumu Latvietis Latvietim?"

„Es tā nedomāju," vienaldzīgi atbildēju.

„Visi, kas šinī istabā ieradušies, mocījušies ar šādiem aizspriedumiem, ja tiem izrāda īstu latvisku sirsnību," Kalniņš tēloja sarūgtinājumu.

„Pret īstu sirsnību man nekad nav bijuši aizspriedumi."

„Jauki no jums to dzirdēt!" Kalniņš priecīgi iesaucās un piepildīja jaunu glāzi. „Es pieņemu, ka mūsu savstarpējā uzticība nodrošināta."

Kaukaza vīns bija stiprs, likās, stiprāks par parastajiem rietumu vīniem. Tas sildīja un reibināja. Arī Kalniņš arvien vairāk atplauka omulībā.

„Tagad pie lietas," viņš teica. „Es jūs rīt pulksten astoņos gaidīšu ar taksametru pie viesnīcas durvīm. Esat gatava!"

Kalniņš vārdu turēja. Braucām pa Rīgas un Jelgavas šoseju uz rietumiem. Pēkšņi viss norisinājās kā jau kādreiz dzirdēts vai lasīts. Viņpus Olaines uz lielceļa stāvēja kāda privāta mašīna. Kāds no tās izkāpa un māja ar roku, lai apstājamies. No mašīnas izkāpa vēl otrs braucējs valsts drošības komitejas ierēdņa uniformā. Vai mūsu šoferis nevarot viņiem palīdzēt? Motors sabojājies. Šoferis pacēla Volgai vāku un pataustīja motora vadus. Mašīna priecīgi ierūcās.

Uniformētais vīrs pateicās un apprasījās, kurp mēs braucot, vai esot personas dokumenti? Paviršiieskatījies Kalniņa papīros, ierēdnis tos vienaldzīgi sniedza atpakaļ. „Un jūs, pilsone?" viņš jautāja, pavērsdamies pret mani.

Jutu, ka man caur ķermeni būtu izskrējusi elektriskā strāva. Uztraukumā varbūt būtu apraudājusies, ja pēkšņi neiejauktos Kalniņš: „Pilsone ir rietumu tūriste, viņa brauc apciemot savu dzimto pagastu Zemgalē."

„Vai nezināt, ka ārzemju viesiem aizliegts atstāt Rīgu? Mums cienījamā pilsone jāaiztur, lai neskaidrotu viņas brauciena īstos iemeslus," ierēdnis vēsi teica.

Tad Jānis Kalniņš ar viņu par kaut ko klusi sarunājās, likās, pat bez sevišķas intereses. Mums atļāva ceļu turpināt.

„Es jūs izglābu no lielām nepatikšanām. Šāda neveiksme man gadījās pirmo reizi," Kalniņš nopūtās, kad mašīna atkal uzsāka skrējienu.

„Pateicos jums!" es atbildēju un klusēju. Parastais provokātoriskais triks!

„Rīgā mani izsauca uz valsts drošības komiteju, Narda turpināja savu stāstu. „Tur man lika parakstīties, ka esmu nelikumīgi atstājusi Rīgu, dodoties slepenā izbraukumā."

„Patiesībā mums būtu jūs jāapcietina līdz lietas izmeklēšanai, labākā gadījumā no republikas jāizraida uz to zemi, no kuras esat iebraukusi," ierēdnis mierīgi teica un turpināja: „Mēs tomēr nevēlamies ne vienu, ne otru no šiem administrātīvajiem līdzekļiem. Padomju vara ir humāna. To saprot un atzīst visi progresīvi cilvēki. Daudz no tiem vēlas strādāt savas tautas labā. Jūs varētu būt viena no tiem, protams, ja jūs to ar savu parakstu apliecinātu." To teicis, viņš pabīdīja man jau sagatavotu tekstu.

„Es krievu valodu nesaprotu," aizbildinājos.

„Te nav nekas vairāk rakstīts par to, ko esmu jums jau teicis."

„Un kas man tādā gadījumā būtu jādara?"

Nekas vairāk kā tas pats, ko darītu katrs godīgs cilvēks! Jums jāuztur ciešas kultūras saites starp svešatnes un dzimtenes latviešiem. Es domāju, ka tas būtu katra intelliģenta svešatnes latvieša interesēs. Jūsu parakstam ir tikai formāla nozīme, lai mēs varētu jūs ievest mūsu daudzo kultūras darbinieku sarakstos. Jūsu dzejas lasījums mūsu izcilākiem literātiem jau apliecināja jūsu interesi šinī virzienā."

Atstāstot šo sarunu, Narda minēja Kalumam arī gadījumu ar kolchoza rozi, kuru bija iemetusi atkritumu tvertnē.

„Ar ko esmu iemantojis šādu jūsu uzticību?" Kalums jautāja pēc pagaŗa Nardas stāstījuma. „Vai jūs esat pārliecināta, ka visu dzirdēto tūliņ nepaziņoju uz Rīgu?"

„Tā ir mana atbilde jums par nepareizo strīpu," Narda lūkojās pāri ziedu kaudzei zāļu laukuma vidū. Zāles laistītājs bija pazudis. Tramvaji nāca un gāja. Kalums sadrūmis klusēja, tad pēkšņi uzlēca no sola:

„Jūs taču varat savas saistības, ja par tādām vispār var runāt, pārtraukt katrā laikā. Pie velna ar visiem Kolliniem, Rājumiem, Norām un visiem citiem!"

„Jūs neesat vienīgais, kas man ieteic nožēlot grēkus un atgriezties," Narda nopūtās. „Vai jūs zināt, kas ir terrors?"

(Turpinājums sekos)

Valentīns Pelēcis

MANA VECTĒVA — MALĒNIEŠA ATMIŅAS

Mazdēliņ, tā laikam mūsu,
malēniešu, klizma,
laikam gan, tie mūsu sentēvi
un senmātes,
caru, popu Dievu Jahvi —
nesaprata—
nesaprata arī vācu kungu
eņģelīšus debesīs.

Kopš šie svešinieki Tālavu
bij samaluši,
sava Jahves vārdā paņēma
i mūsu tīrumus,
i mūs pašus siekstās
svētīja par vergiem,
lai mēs viņiem bailēs klausīgi
līdz nāvei.

Daži tomēr aizmuka no
akmeņpilim,
daži ar no pusķēniņa
muižas Alūksnītes,
Laimu meklēdami purvos,
gāršās, silos,
Māras slāpes dzesēdami
Pededzē un Vaidavā.

Vēl i citos mežu strautos,
lukstos,
paslēpās pa retam
pārgalvniekam,
lai tur vēlreiz kurtu savus
līdumus,
apsētu tur vēlreiz pašu
brīvestības tīrumus.
Maz tiem savās klētīs savas
maizes tika,
svešu kungu vagari tos
atkal sadzina —
kur vien siekstas bargo muižu
rijās gaidīja,
smagie spriguļi tos atkal
bēdu tiesā iekūla . . .

Alma Richtere

GRĀMATAS

Grāmatas bērniem —
brīnumu pasaule!
kalniem,
Caur pasaku varavīksnes

Tās ievada īstenībā.
Grāmatas bērniem —
dārzs pavasarī!
Dzīves jaunumi plaukst
tur kā ziedi . . .
Rada interesi, jūsmu un
prieku!

Grāmatas jauniešiem
degošas lāpas
Austošās dzīves ceļos!
Ceļš pēc ceļa gaismojas,

Uz kalnu taciņa parādās . . .
Grāmatas modina
tautas tikumus:
Mācities, cīnities, izturēt!

Grāmatās gara celsmi
Rod gudrību slāpstošie!
Grāmatās pasauli
pārstaigāt var!

Grāmatu Grāmata nedienās,
Vecumā, izmisumā
Spēku un cerību dod.

Daudz var dot grāmatas,
Ja tu tās mīli,
Turi sev tuvu kā draugus.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mācītājs Arturs Dūmiņš

Mīlestība

Teksts: Pāvila vēstule kolosiešiem 3:14, "Un pāri visam tam lai ir mīlestība, kas ir pilnības saite."

Ja ieskatāmies cilvēku un tautu dzīvē šinī pasaulē, tad šķiet, ka ir daudz kas ko vēlēties... Ņemot rokā avīzi vai pāršķirstot kādu populāru žurnālu, šķiet, ka cilvēce ir nogājusi no īstā ceļa, zaudējusi kaut ko vērtīgu un lielu, bez kuŗa mūsu dzīve ir bezjēdzīga un ļauna.

Mūsu laikmets ir iezīmēts ar lielām pārmaiņām, kur vecais dzīves pamats tiek ārdīts un grauts, apsolot uzcelt kaut ko jaunu, vēl labāku. Palasīsim pret demokratiju un kristietību vērstu literātūru un mēs redzēsim, ka tie ir tie, kas vērš savas naida sarkanās liesmas pret visu pasauli, lai to iznīcinātu, apsolīdami "paradīzi" un novezdami cilvēkus verdzībā, no kuŗas tie ārā vairs netiek.

Kāds domātājs teica: "Bez pārmaiņām nav progresa," un varbūt viņam ir taisnība. Tomēr ne katra pārmaiņa jau ir progress. Ir zīmīgi, ka Krievijas revolūcijas varasvīri, kas tā iestājās par pārmaiņām, negrib par tām vairs dzirdēt, kaut arī radītā lauksaimniecības sistēma katru gadu rada iztrūkumu. Un tomēr, pārmaiņas ir gandrīz nenovēršamas. Laika ritums ir kā varens veltnis, kas traucas pāri visam, saskalda veco un to pārveido. Kas gan varētu pretoties šīm pārmaiņām, kas kā zemes racējs iet pāri visam un to nolīdzina.

Kādā žurnālā atrodams raksts, kas nosauc mūsu laiku par „buldozeru laikmētu." Ar šo vareno mašīnu palīdzību cilvēkam ir dota vara visu nolīdzināt un pārveidot. Tiek nolīdzināti kalni un piepildītas ielejas, lai radītu jaunus, vairāku līniju satiksmes ceļus, vai arī celtu jaunas pilsētas. Kāds zinātnieks teicis: "Turpmākie desmit gadi nesīs vairāk pārmaiņas cilvēka dzīvē nekā pēdējais gadu simtenis kopā. Teiktais zīmējas sevišķi uz sasniegumiem un lidojumiem kosmā un kosma ķermeņu novērošanā.

Visu kopā saņemot, šķiet, ka laikmets, kuŗā dzīvojam, ir trauksmes, dziņu un cīņu laiks. Cilvēks ir nemierā ar savu dzīvi un iekārtu un cenšas sasniegt kaut ko jaunu un nebijušu. Bet traucoties pēc jaunā, mēs atstājam novārtā daudz ko no tā, kas dzīvei ir nepieciešams un vajadzīgs. Mēs jautājam, kas ir pamatā visām masu slepkavībām un citiem noziegumiem, kas rāda arvien jaunus, nedzirdētus rekordus? Kas ir par iemeslu tam, ka, pretēji dzīves progresam, daudzi neatrod dzīvei ne jēgu, ne vērtību?

Atkal un atkal mums jājautā: Kas mūsu dzīvei ir vairāk vajadzīgs kā gaiss, ko elpojam, ūdens, ko lietojam, pārtika, bez kuŗas dzīvot nevaram, kā saule un siltums, kas dod mums dzīvību un spēku? Tā ir mīlestība. Pāvils, kuŗu saucam par mīlestības apustuli, izskaidro, kas ir mīlestība un ko tā mums dod. Savā "mīlestības dziesmā" korintiešu vēstules 13. nodaļā viņš saka: "Tā tic visu, cerē visu, panes visu. Tā nelielās ar savu labumu, tā nepriecājas par netaisnību. bet par taisnību..." Viņš mīlestību pacel pāri ticībai un cerībai. Runājot par "gara augļiem" (Gal. 5:22), viņš pirmā vietā liek mīlestību un tikai tad nāk prieks, miers, pacietība un laipnība.

Mēs, kas dzīvojam tālu no vietas, kur pirmoreiz sauli ieraudzījām, glabājam savās sirdīs dzimtenes mīlestību. Tā ir kā gaiša liesma, gaismo mūsu dzīves ceļu. Tā neļauj mums aizmirst savu valodu, dzimteni un tautu. Tā dod mums sparu cīnīties par taisnību un mūsu tautas brīvību pašu zemē un visā pasaulē.

Vai mēs daudzreiz neesam kā saberzti, mazi akmentiņi, kā smiltis plašajā jūrmalā, svaidīti un berzti pēc patikas? Kas spēs mūs atkal vienot un padarīt par stipru, varenu klinti lielajā pasaules jūŗā? Tā ir mīlestība, mīlestība uz Dievu un cilvēku. Ir tikai viena atbilde šai irstošai, naida pilnai pasaulei: ir vajadzīgs Jēzus Kristus un Viņa svētā mīlestība.

Kādreiz mums, jauniem studentiem, prof. Kārlis Kundziņš vienā no savām lekcijām teica: "Ja jūs man jautātu, kas ir tas tipiski jaunais un neparastais, ko Jēzus ir ienesis šinī pasaulē, es gribētu jums teikt — tā ir mīlestība, kas iet pāri visam.

Kad kāds rakstu mācītājs jautāja Jēzum, kas ir tas augstākais bauslis, viņš atbildēja: "Tev būs to Kungu savu Dievu mīlēt no visas sirds, no visa sava spēka un no visa sava prāta. — Tev būs savu tuvāku mīlēt kā sevi pašu. Nav cita lielāka baušļa par tiem." (Marka ev. 12:30)

Lielie Dieva vīri vienmēr bijuši mīlestības paudēji. Jēzus Kristus ietekmē Viņa mācekļi, īpaši Jānis, kļuva par mīlestības apustuļiem. Pāvils no kristiešu ienaidnieka kļuva par vispazemīgāko Kristus kalpu un mīlestības pravieti. Viņš bija arī tas, kas mudināja sava laika kristiešus ar dedzīgiem vārdiem: "Pār visu apvelciet mīlestību, jo tā ir pilnības saite ."Pāvils zināja, ka Kristus mīlestība bija viņu padarījusi no ienaidnieka par sekotāju un kalpu. Mīlestība spēj ienaidnieku pārvērst par draugu.

Viens no mīlestības sludinātājiem ir arī archibīskapa zizļa nesējs mūsu vidū. Jau kā jauns students viņš rakstīja: "Bet arī mīlestība var būt dažāda. Brīžiem tā ir kā maza, tikko manāma dzirksts, bet brīžiem tā var kļūt par varenu liesmu, kas gaismo un rāda mums dzīvē ceļus sasniegt cēlus mērķus un ideālus. Cilvēks, kam nav mīlestības sirdī, vairs nedzīvo, jo dzīve ir mīlestība un mīlestība ir dzīve. .Dzīve bez mīlestības ir kā kokle bez stīgām, kā nākts bez mirdzuma..." (archibīskaps Arnolds Lūsis)

Mīlestība uz Dievu ir palīdzējusi viņam iziet cauri daudziem grūtiem brīžiem un sasniegt cēlus mērķus un idealus.

Kā būs ar mums? — Mācīsimies no apustuļa Pāvila: "Par visu apvelciet mīlestību..." Ar mīlestību var atrisināt daudzas sasāpējušas problēmas. Tā vajadzīga arī cilvēku un tautu kopdzīvē. Ja naidu aizstātu ar mīlestību, tad revolūsiju un kaŗu vairs nebūtu.

Nav vērts runāt par mieru un to propagandēt, ja tur nevalda mīlestība. Miers var būt tikai tur, kur valda Kristus mīlestība. Tā ir mīlestība, kas mīļ Dievu pār visām lietām un savu tuvāko kā sevi pašu. Ja tā darīsim, tad būsim viena sirds un dvēsele, un gaiši staros mūsu nākotne.

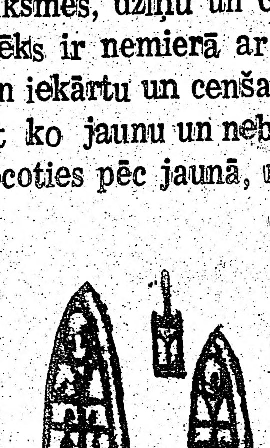

Pāvila vēstule Timotejam

„Es zinu, kam es ticu, un es esmu pārliecināts, ka Viņš ir spēcīgs pasargāt man uzticēto mantu līdz viņai dienai."
— 2. Tim. 1:12b.

„Mēs zinām, ka visas lietas nāk par labu tiem, kas mīl Dievu, jo tie paklausījuši Dieva mūžīgajam aicinājumam."
— Rom. 8:28.

„Mēs zinām, ka tad, kad mūsu miesas telts būs nojaukta, mums piederēs Dieva mājoklis, kas nav rokām celts, bet kas ir mūžīgs debesīs."
— 2. Kor. 5:1.

Pāvila pirmais „Es zinu". — „Es zinu, kam es ticu, un es esmu pārliecināts, ka Viņš (Kristus) ir spēcīgs pasargāt man uzticēto mantu līdz viņai dienai." Mēs neklausāmies cilvēkos, kas runā minējumos. Kad esam slimi, mēs meklējam ārsta padomu, kas runā ar pārliecību, un mēs to izjūtam. Kad esam svešā pilsētā nomaldījušies, mēs darām pareizi, ja prasām pēc ceļa virziena tuvākajam policistam. Un ja gribam gūt skaidrību garīgās lietās, mēs darām labi, ja mēs griežamies pie tāda vīra kā Pāvila, kas saka: „Es zinu". Viņš satikās ar Jēzu Kristu Damaskas ceļā, runāja ar Kristu un Kristus runāja ar viņu. Viņš smēlās no Jēzus Kristus gara.

Pāvils raksta vēstuli Timotejam, vienam no saviem gados jauniem darba biedriem: „Es

(Turpinājums 18. lp.)

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

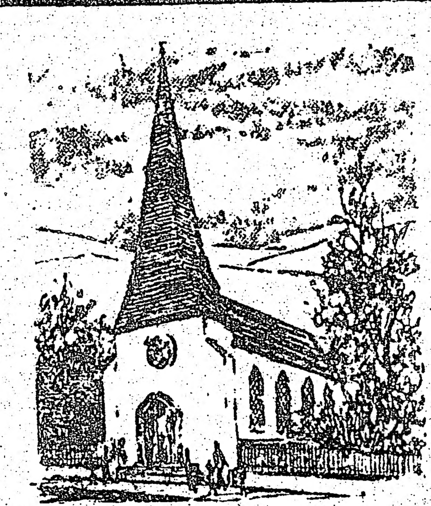

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

29. janvārī pl 11 dievkalpojums.

5. februārī dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Biroja stundas — trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

Ticības jautājumu stundas — Ceturtdienu vakaros pl. 19 novembrī – Sv. Andreja baznīcā. Vada māc. I. Gaide un J. Cālītis. Visi sirsnīgi aicināti!

29. janvārī pl. 15 dievkalpojums.

5. febr. pl. 13 dievkalpojums angļu valodā.

5. febr. pl. 15 dievkalpojums. Gaidu un skautu gada svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

29. janvārī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

29. janvārī māc. R. Ekšteina piemiņas dievkalpojums.

12. februārī dievkalpojums — viesis māc. Fr. Čukurs.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 — 9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures

29. janvārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase.

29. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

5. februārī pl. 16 dievkalpojums. Pl. 17 draudzes vakars, veltīts misijai.

12. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase.

12. februārī pl. 11 Lūdzamās dienas dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

29. janvārī pl. 11 dievkalpojums, pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

29. janvārī pl. 14 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-6838

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3128.

Daži paregojumi 1978. gadam

Kāds latviešiem labvēlīgs astrologs, iedziļinājies mūsu tautas centienos un paredzēdams šo centienu rezultātus, piesūtījis laikrakstam savus petījumus. Tie ir galvenokārt zīlējumi par mūsu sabiedrisko darbu un iespiestā vārda likteņi.

Vispirms visas latviešu organizācijas vienošoties neparastā vienprātībā kāda plāna īstenošanā: kopīgas, latviešu grāmatniecībā vēl nebijušas vārdnīcas izdošanā. Vārdnīcā būšot ievietoti nepārprotami paskaidrojumi par daudzo un dažādo latviešu organizāciju mērķiem un — galvenais — līdz šīm ar lielo burtu savienojumiem apzīmēto organizāciju tiešo nozīmi; līdz šim ne vienam vien latvietim bijusi problēma atrisināt, ko, piem., nozīmē KLMB vai ELJA, un vēl daudzi neskaitāmi mīklaini burtu savienojumi.

Piem. ABC darbinieki sanāksmē lēmuši, ka tas tur un tur notiks tā un tā... Vai (otrs piemērs): LBV komitejas priekšsēdis, ziņodams par sava vietnieka saslimšanu, vietnieka sekretāra vietas izpildītāja neierašanās gadījumā līdz protokolēt, ka sēdes nenotikšanas gadījumā BBRV kasē revīzija nenotiks: nesaskaitīto līdzekļu un summu revidēšana atlikta, un visu esošo grāmatvedību ar visu nesaskaitījumu pārskaitīs pārnesumā uz TDAP kasi. Ļautiņi mīļie! No piemēra redzams, ka vārdnīca ir vajadzīga, tāpat kā ātrās palīdzības glābšanas spēkrati. Vārdnīcas izdošanas veicināsanai un pasteidzināšanai atliks amatpersonu vēlēšanas; priekšsēži un vietnieka sekretāra vietas izpildītāji paliks bez amatpersonu vārdiem un posteņiem (2-4 gadu darbības laikam līdz nākošām vēlēšanu kampaņām.) Visi ieslēgsies kopējā darbā, tāpat kā dzimtenes labklājības laikos siena un āboliņa novākšanas talkās, kad lietus tuvojās. Vārdnīcu katram pieprasītājam izsniegs bez maksas.

Feļetonistiem plānoti speciāli kursi jokdarības izjūtas izkopšanai. Iespējams, ka daži feļetonisti aiz iedomības un pašpārliecināti par savu talantīgo rakstības veidu par šādu feļetonistu apmācību vīpsnās, piem. Latvija Amerikā slejās nu jau sen aizmirstie, Kri Krī, Tiltills u.c. Šā iemesla dēļ arī minētais laikraksts veicinās feļetonistu apmācību. Tajā dzīvu dzīvu dalību ņems karikātūrists Dadzis, kas pagaidām savu talantu rakstu rindās parāda reti, jo aizņemts ar trāpīgām karikatūrām. Katrs redz, ka tam ir vēl kas ko teikt, lai mācītos pasmieties ne tikai par citiem vien, bet arī pašam par sevi, kas ir visgrūtāk.

Laikraksti iegādāsies kompjūterā sistēmas ierīci daudzo dzejdarbu populārizēšanai. Tā kā dzejnieku latviešu tautai daudz, redakcijas ir pārslogotas. Autoru vārdi nav kompjūtera sistēmai svarīgi, jo kā dzejas cienītājiem būs jaū zināms, pašreizējā laikmeta dzejdari atdarina viens otru; par katra stilu redaktors nav atbildīgs, tikai par kvantumu.

Kā redzams no augšminētā paregojumu uzskaitījuma, astrologs mērķtiecīgi vērojis un ziņojis astroloģiskos pētījumus, galvenokārt uzsverot latviešu sabiedriski kultūrālo apvāršņu izgaismojumu.

Vējzaķis

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Torontšo
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējie, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. **Ināra un Arvīds Tīrumi**

Latviešu Kreditsabiedrība Toronto meklē

darbinieku - darbinieci

ar vismaz 2 gadu praksi kreditsabiedrības vai bankas vadības darbā. Alga pēc vienošanās un darba spējām.

Pieteikties pie J. Reinberga, tel. 922-2551.

DENVERA

● Mācītājs Žanis Upīte Denverā 2. janvārī piedzīvojis triekas lēkmi. Viņam jau agrāk bija veselības sarežģījumi. Garīgo aprūpi Denverā uzņēmusies — mācītāja B. Vēvere-Andermane un māc. K. Sautiņš, kas vadīs arī dievkalpojumus Kolorado Springā B. Vēvere-Andermanes vīrs studē Fortkolinā, netālu no Denveras, un paredzams, ka viņi Kolorado uzturēsies apmēram divus gadus. Dievkalpojumi notiks reizi mēnesī. Pagaidām atliktas draudzes vēlēšanas, kamēr noskaidrosies mācītāja Ž. Upīša veselības stāvoklis. **Rb**

Kā jūs varat ietaupīt naudu ar savām vecajām Vintario lozēm.

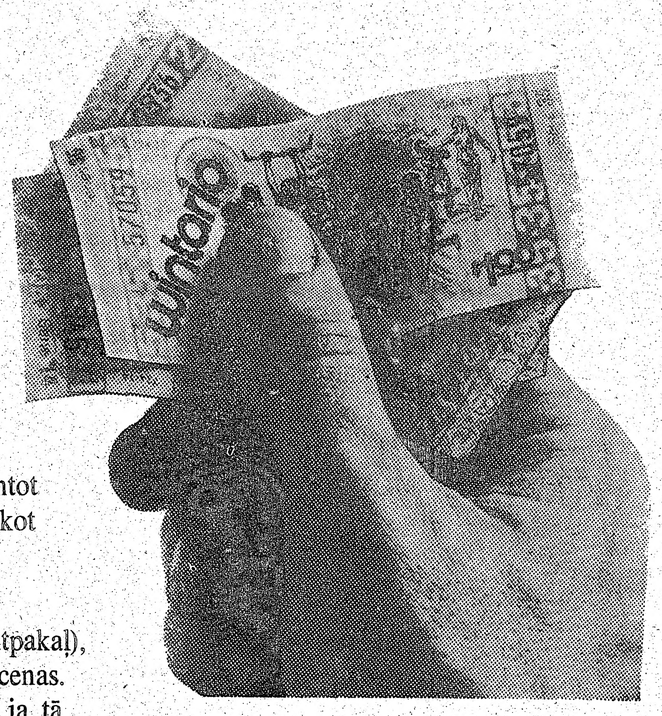

Te ir veids, kā tas iespējams:

Sākot ar 20. janvāri, jūs varat izmantot vecās Vintario lozes par atlaidi, pērkot Kanadas grāmatas un žurnālus.

Šo plānu sauc HALF BACK (pusi atpakaļ), jo jūs dabūjat atpakaļ pusi no lozes cenas. Katra loze maksā vienu dolaru, bet ja tā nav laimējusi, tā tomēr ir 50 centu vērta jaunas HALF BACK programmas ietvaros.

JUMS IR JĀRĪKOJAS ŠĀDI:

Katrai lozei, kas nav laimējusi, jums otrā pusē jāatzīmē jūsu vārds un adrese, Tai tad ir 50 centu vērtība, pērkot ikvienu Kanadas autora grāmatu vai pasūtinot kādu kanadiešu žurnālu.

Jūs varat izlietot četras lozes par 2 dolariem katrai attiecīgai grāmatai vai pasūtinājumam, ja grāmata vai pasūtinājums maksā vismaz 3 dol.

KUR ŠĀDAS GRĀMATAS IEGĀDĀTIES?

Jūs varat pirkt šādas grāmatas ikvienā grāmatu veikalā Ontario provincē, kur izlikta raksturīgā HALF BACK zīme. Paņemiet tikai līdz jūsu apzīmētās Vintario lozes.

KĀ DABŪT ŽURNĀLA PASŪTINĀJUMU?

Izvēlieties žurnālu no saraksta HALF BACK, kas dabūjams attiecīgos grāmatu veikalos, Vintario ložu pārdotavās vai Kultūras un Atpūtas ministrijas birojos. Tad jūs izpildiet pievienoto pasūtinājuma formu un nosūtiet ar apzīmētām Vintario lozēm un čeku par trūkstošo summu.

Lūkojieties pēc šīs zīmes

HALF BACK
THE ONTARIO REBATE PROGRAM THAT TURNS OLD WINTARIO TICKETS INTO DISCOUNTS

KURAS LOZES IR DERĪGAS?

HALF BACK programma sākas 20. janvārī un beidzas 1978. g. 12. aprīlī. Ir derīgas vienīgi Vintario lozes no sešām izlozēm — 19. janvāŗa, 2. februāŗa, 16. februāŗa, 2. marta, 16. marta un 30. marta. 19. janvāŗa izlozes lozes ir pārdošanā, sākot ar 6. janvāri, un beidzamā diena, kad lozes jāiesniedz HALF BACK programmas ietvaros, ir 12. aprīlis.

HALF BACK — Ontario atlaides programma, kas vecās Vintario lozes pārvērš par izmantojamām.

Robert Welch, Minister of Culture and Recreation
William Davis, Premier

Province of Ontario

Latvijas . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

noteikšanās tiesībām, principiem, ko aizstāv ASV. Šinī runā nepārprotami, bet vārdā nesaucot, tikai pieminētas Baltijas valstis, kā tās ir tikušas iekarotas, apspiestas un veltīgi saukušas pēc palīdzības. Froviks ir mūsu labs paziņa no Helsinku konferences laikiem, kad viņš no ārlietu ministrijas Vašingtonā koordinēja ASV darbību konferencē. No tikšanās ar viņu ieguvu vislabāko iespaidu kā ļoti spējīgu, taisnu un patiesu diplomātu, kādus, diemžēl, bieži nesatiekam.

Belgradas akcija deva mūsu nacionālpolītiskajiem darbiniekiem arī vērtīgu pieredzi, kā darboties dažkārt nelabvēlīgos apstākļos un kā vērst diplomātu un preses uzmanību uz Baltijas valstu jautājumu. PBLA vēstule Brežņevam, prasot Pad. savienībai izvākties no Baltijas valstīm, rādīja mūsu gatavību arī konfrontēties ar padomju režīmu.

Pateicos par labo sadarbību, kāda bija ar Imantu Freimani, Mudīti Krastu, Jūliju Kadeli, Olģertu Pavlovski, Gunāru Meierovicu, Jāni Bolšteinu un Pasaules baltiešu apvienības ietvaros ar īgauņu darbinieci Jutu Virkmā un ASV Lietuviešu Nacionālās padomes vadītāju Dr. K. Bobeli. Tāpat vērtīga bija sadarbība ar senātora Doles asistenti Aldu Tālbergu Viti. Šīs ir personas, kas dažādos laikos darbojušās Belgradā, kā arī ar to saistītā darbā pirms un pēc Belgradas vizītēm. Liels paldies arī — visiem citiem līdzdarbiniekiem un organizācijām, kas piedalījās šinī darbā un kas ziedoja financiālus līdzekļus. Belgradas akcija varēja notikt tikai tāpēc, ka mums ir Latvijas Brīvības fonda līdzekļi nacionālpolītiskam darbam. Mūsu centieni bija koncentrēti uz Baltijas valstu neatkarības atgūšanas jautājumu. Individuāli cilvēka tiesību pārkāpumi ir jānovērš, bet tiesību liegšana baltiešu tautām ir daudz lielāks pārkāpums, jo tas attiecas uz miljoniem cilvēku. Forsēta industriālizācija ir līdzeklis, ar ko Pad. savienība izdara plānotu Baltijas valstu rusifikāciju, kas tieši vai netieši notiek ar rietumu zemju aizdotā kapitāla un technoloģisko līdzekļu palīdzību. Par šiem un citiem Pad. savienības pārkāpumiem mēs runājām, ka tie attiecas uz Helsinkos parakstīto vienošanos.

Atbildes, ko mēs saņēmām, nesolīja ātru brīvības brīnumu, bet uzsvēra vajadzību nepārtraukti un neatlaidīgi strādāt brīvības labā, lai arī ceļš būtu vēl tāls. Baltieši tiek atzīti kā tautas, kam pienākas neatkarība pašu brīvās zemēs.

Dr. Ilgvars Spilners,
PBLA valdes priekšsēdis

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

CU Assurance

AUTO

Automobiļu briesmas Rīgā . . .

Līdz šim jau izņemtas vairāk nekā 700 braukšanas atļaujas, un iespējams, ka tuvākā nākotnē viņu skaits palielināsies līdz 1000 . . . iekšrīgā atļautais lielākais braukšanas ātrums automobiļiem paredzēts 9 km stundā, kamēr tālāk pilsētas robežās maksimālais ātrums noteikts 15 km.

1925. gada 26. maijā

* * *

Kontrole uz pontonu tilta. **Pēdējās dienās novietots uz pontonu tilta vidū policijas postenis, kam uzdots raudzīties, ka automobiļi un autobusi nebrauktu pāri tiltam ātrāk kā 10 km stundā.**

1930. gada 13. oktobrī

No «Jaunāko Ziņu» slejām

UN NEKUSTAMU ĪPAŠUMU

APDROŠINĀŠANA

Skyline Real Estate Ltd.

2168 DUNDAS ST. W., TORONTO

533-8553

Ilmars Jankevskis

Haiparka rajonā izīrējams

mēbelēts vai nemēbelēts dzīvoklis

ar vienu guļamistabu, vienai vecākai dāmai.

Zvanīt pēc pl. 18 — 534-2059.

JAUNAS GRĀMATAS

R. Birzgalis — Letiņš trimdā	$6.50
Rutiņa U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
Z. Liepa — Mans logs, dz.	$5.00
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūras, rom.	$8.00
Latviešu karavīrs II p. k. l. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm.	**$24.00**
A. Eglītis—Kas izpostīja latvisko stūrīti? ilust.	$11.00
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, impr.	$14.75
V. Saulīte — Dzīvības trauksme, dzejoļi	**$7.20**
Jānis Rudzītis — Raksti	**$40.00**
2. Unāms — Kārlis Ulmanis	**$15.50**
Jānis Jaunsudrabiņš 1877 — 1977	**$2.00**

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Kā sakrāt līdzekļus ar 1000 dol. gadā.

Kamēr jūs esat savos divdesmitajos, jūs varbūt neesat ieinteresēts par pensijas laika ienākumiem.

Papētījiet zemāk pievienoto tabulu. Reģistrētais pensijas uzkrāšanas plāns jums var ietaupīt lielu naudu, tāpēc ka tiek pieskaitīti procenti un tie dod procentu procentus.

Ja jums, darbu izbeigušam, patiktu ceļot, papriecāties un jūs tiešām vēlētos kļūt neatkarīgs, paraugaities, ka jūs varat ietaupīt pie pus miljona (atkarā no procentu lieluma), sākot taupīt tūliņ un ietaupot tūkstoš dolaru gadā.

Noguldot $1,000 katru gadu uz:	**5. gadiem**	**10 gadiem**	**20 gadiem**	**30 gadiem**	**40 gadiem**
Summa pieaugs, atkarā no % likmes:					
5%	$5,802	$13,207	$34,719	$ 69,761	$126,840
6%	5,975	13,972	38,993	83,802	164,048
7%	6,153	14,784	43,865	101,073	213,610
8%	6,336	15,645	49,423	122,346	279,781
9%	6,523	16,560	55,765	148,575	368,292
10%	6,716	17,531	63,002	180,943	486,852

Jo ātrāk jūs sākat taupīt, jo labāk.

Protams, tam par pamatu ir 1000 dol. ietaupījums gadā. Ja jums ir darba vietā pensiju plāns, jūs varat ietaupīt vairāk, pat līdz 3.500 dol. vai 20% no nopelnītā ienākuma, kas ir mazāks. Ja jums nav pensiju plāna, jūs varat ielikt pat līdz 5.500 dol. vai 20%, kurš no tiem ir mazāks.

Sāciet tuvākā laikā uzkrāt labu pensiju ienākumu. Izvēlieties plānu, kā, piem., mūsu, kas ir pazīstams ar savu sekmīgumu. Ieguldiet tik daudz, cik valdība atļauj. Apjautājieties pēc attiecīga ierēdņa savā kreditsabiedrībā Reģistrētā pensiju plāna jautājumos, kas jums palīdzēs palielināt jūsu līdzekļus.

Lieciet lielas cerības uz Reģistrēto Krāšanas Plānu,

(Registered Savings Plan)

Latviešu kreditsabiedrībā Toronto. Maksā 9%, aprēķinot ik dienas.

Garantē: Co-Operative Trust Company of Canada.

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZIRĒ TELPAS

sarīkojumiem · viesībām
klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠKĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu un piektdienu vakaros līdz pl. 8.00
Māra Gugāns-Lūsis

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņi
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

221-6100 — 5385 Yonge St. Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) Willowdale, Ont.
445-5385 — 18 Northdale Rd. Willowdale, Ont.

Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2065
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 5.00 pēcp.
Vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 – 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.
432 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5. Tālr. 531-3098

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

PAVASARA **LE 1-7353**
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.—
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 8.00

Mr., Mrs., Miss ....
Adrese ....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar ....
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese ....
....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu ....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.
....
(Vārds un uzvārds)
Adrese ....
(Adrese)

Atzīts līdzeklis pret vēža slimībām

Ņūdžersijas likumdevēji ar 47 pret 6 balsīm pieņēmuši likumu, kas atļauj šajā pavalstī ražot un pārdot letrolu, kas it kā palīdzot vēža slimību apkarošanā. Nūdžersija ir pirmā ASV pavalsts, kas nu to legālizē. Līdz šim letrolu par spekulātīvām cenām varēja pirkt tikai melnajā tirgū. (vgs)

Pāvils . . .

(Turpinājums no 15. lp.)

zinu, kam es ticu." Nebija neviena, kas varētu Pāvilu izkustināt no viņa ticības un pārliecības. Cilvēks, kas ir pārliecināts par kaut ko, ir drošs cilvēks. Viņš it kā aicina katru no mums tāpat ticēt. Tapēc jautāsim: Vai man ir tāda pārliecība, kāda bija Pāvilam? Vai es esmu sastapies ar Jēzu Kristu?

„Mēs zinām, ka tiem, kas mīl Dievu, visas lietas nāk par labu, ja tie paklausījuši Dieva mūžīgajam aicinājumam."

Kad Pāvils rakstījis šos vārdus, viņš ir sists un dauzīts, vajāts, akmeņiem mētāts, cietumos ieslodzīts, cietis kuģu avarijas, viņa apustuļa amatu apšaubīja viltīgi brāļi... Bet visi šie piedzīvojumi nākuši viņam par labu. Viss tas ir sekmējis evaņģēlija izplatīšanos! „Mēs zinām, ka visas lietas nāk par labu..." Šos vārdus Pāvils varēja uzrakstīt, tādēļ ka viņš bija Dieva Gara iedvesmots. Šie ir Dieva vārdi. Tos runā pats mūžīgais Dievs.

Visas lietas! Tas nozīmē, ne tikai labās, bet arī ļaunās, ne tikai tīkamās, bet arī nepatīkamās, ne tikai gaišās, bet arī tumšās, ne tikai veselība, bet arī slimības. ne tikai priecīgi notikumi, bet arī negaidīti bēdīgi pārsteigumi... Tādēļ arī sāpēm un ciešanām, neveiksmēm un zaudējumiem, pārsteigumiem un dzīves skarbumiem, visam tam, kas mums šķiet nevēlams, no mūžības viedokļa visam ir sava jēga.

Ievērosim, ka nav rakstīts, ka „visas lietas visiem nāk par labu." Visas lietas nāk par labu tikai tiem, "kas mīl Dievu". Te nav runa par Dieva mīlestību uz mums, bet par mūsu mīlestību uz Dievu. Dievs mīl mūs vienmēr. Mēs ne vienmēr mīlam Dievu. Tādos brīžos, kad mēs nemīlam Dievu, visas lietas nenāk mums par labu, bet tikai tādiem, kas vienmēr mīl Dievu.

Pāvils nekad nefilozofēja par mūžīgo dzīvošanu. Kad viņš rakstīja par sevi, viņš atzina: ja viņš vajadzīgs, viņš ir gatavs palikt vēl šeit un darīt to darbu, kas viņam uzticēts. Radītājs cilvēkā ielicis ilgas pēc labāka. Mēs dzīvojam ilgās, un līdz ar apustuli Pāvilu drīkstam teikt, ka Dievs rūpējas par mums, ka Viņš pārvalda mūsu pagātni, tagadni un nākotni, rūpējas par mums katru dienu.

K. B.

SAGATAVO DOKUMENTUS IENĀKUMU NODOKĻIEM

Mark Tuomola, B.A.

191 Eglinton Ave. E.,
Suite 206, Tornto (Somu kreditsabiedr. ēkā)
Tel. 488-1801

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) Ietaupa darbu un laiku 2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

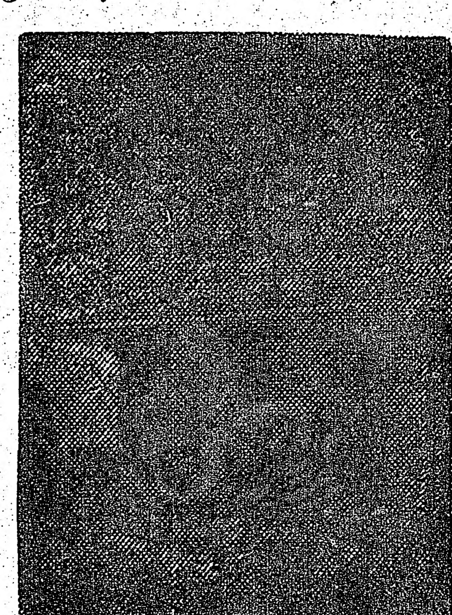

- △ LIETUS NOVADA CAURULES
- △ LOGUS
- △ DURVIS
- △ MARĶĪZES (Awnings)
- △ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS

534-2864

Īpašnieks Artūrs Mīme
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

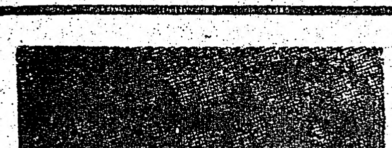

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss • Rodemstock • Crist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles • Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS

161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3

Tel. 537-1401

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA
FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2-(416)863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St.Toronto 5,Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1463, Toronto

VALUTE

DIMANTI • PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924

470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale

221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

(416) 466-1514

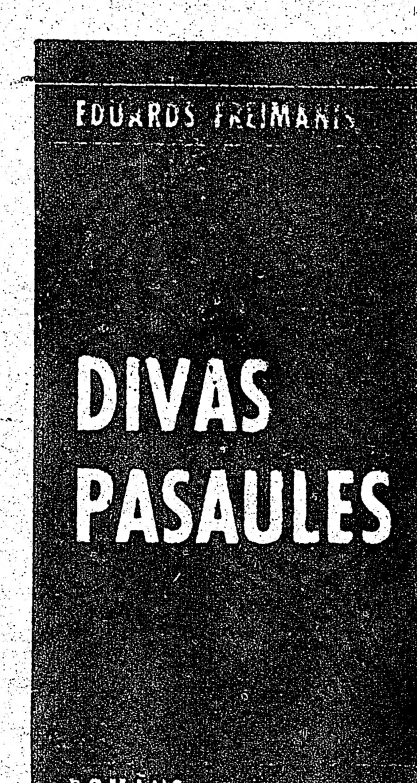

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas ievērojami trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 322 lappuses un tā maksā $8.00. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Pilsoņi un nacionālie pilsoņi

IEVĒLĒTA JAUNA PADOME LATVIEŠU PALĪDZĪBAS KOMITEJAI ZVIEDRIJĀ

Latviešu palīdzības komiteja Zviedrijā (LPK) savu nozīmi nav zaudējusi arī pēc 32 gadu ilgas darbības. Sevišķu vērību kmiteja veltī sakaru uzturēšanai ar Zviedrijas valsts un pilsētu pašvaldību iestādēm, pēdējos gados it sevišķi ar iecelotāju pārvaldi, kas materiāli atbalsta minoritāšu organizācijas. Komiteja sniedz padomus arī juridiskajos jautājumos un palīdz izkārtot iesniegumus un pieprasījumus zviedru iestādēs. Sevišķa vērība veltīta jaunatnei, atbalstot papildskolas darbību Stokholmā un katru vasaru rīkojot bērnu un jauniešu vasaras nometni, kuŗā uzturas latviešu jaunieši arī no Vācijas, tāpat jaunatnes audzinātāju kursus.

Palīdzības komitejas birojs Stokholmas centrā kļuvis par latviešu apzināšanas centru. Biroja telpās notiek tikšanās, mazāki sarīkojumi, arī izstādes. Telpās atrodas plaša grāmatnīca, kuŗā var iegādāties visas trimdas latviešu grāmatas, arī mākslas amatnieku darbus un skaņu plates. Turpat atrodas arī bibliotēka, kuŗu arvien papildina ar jaunām grāmatām. Komiteja atbalsta arī kultūrālos sarīkojumus, izplatot lielāko sarīkojumu ieejas biļetes. Visi biroja darbinieki ir atalgoti, tie ir, tā saucamie „archīvāri", kas saņem atalgojumu no valsts.

Latviešu palīdzības komiteju pārvalda padome, valde un revīzijas komisija, ko ievēl biedri, kas izņēmuši palīdzības darba kartes un līdz ar to samaksājuši biedru naudu. Biedru skaits visus gadus bijis ap 700. Padomi 20 locekļu sastāvā ievēl uz diviem gadiem. Tā savukārt izrauga valdi un revīzijas komisiju. Jaunās padomes vēlēšanas pa pastu notika no 10. līdz 12. decembrim. Komitejas atbalstītāju darba kartes bija izņēmuši 665, kas visi arī bija balstiesīgi. Vēlēšanās piedalījās trīs nogrupējumi, katrs ar savu sarakstu: latviešu apvienotie pilsoņi, Apvienotie nacionālie pilsoņi un Sociāldemokrati. No pirmā saraksta padomē ievēlēti 6 padomes locekļi (1975. g. 5), no otrā saraksta — 8 (8) un no trešā 6 (7). Apvienotie pilsoņi vienu vietu iegūvuši, bet sociāldemokrati vienu zaudējuši.

No pirmā saraksta padomē ievēlēti: Dr. med. Jānis Ābolinš, Mirdza Vestena (rakstniece Mirdza Čuibe), Dr. Andrievs Eiche, Viesturs Dinvietis, Noldis Millers un Ieva Zālīte. No otrā saraksta: Dagnija Kreicberga (biroja vadītāja), Andrejs Šalts, Arvīds Padēls (valdes priekšsēdis), Andrejs Straubergs (bijušais Minsteres latviešu ģimnazijas vicedirektors), Oskars Sakārnis (prāvests), Māris Slokenbergs, Juris Leimanis un Jānis Bergholcs. No trešā saraksta: Dr. Bruno Kalniņš, Dr. Emīls Ogriņš, Vilnis Zaļkalns (PBLA informācijas biroja darbinieks), Jānis Ritums, Jānis Bauska un Jānis Gulbītis (rakstnieks Viesiens).

Padomes sastāvs nedaudz mainījies, jo ievēlēti pieci jauni locekļi: V. Dinvietis, N. Millers, J. Bergholcs, A. Straubergs (LPK padomē darbojies jau agrāk) un V. Zaļkalns. Jaunās padomes pirmā sēde paredzēta martā, kad ievēlēs jaunu valdi 7 locekļu sastāvā un revīzijas komisiju. Valdē lielas pārmaiņas nav sagaidāmas, jo pēc statūtiem valdes locekļu skaitam proporcionāli jāatbilst no katra saraksta ievēlēto padomes locekļu skaitam.

Pēteris Bauzis

Kārtera . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

ASV aizsardzības ministrs Harolds Brauns rūpējas par to, lai prezidents Kārters allaž pirmajā vietā liktu amerikāņu un visas brīvās pasaules militāri stratēģiskās intereses.

Roberts Štrauss ir prezidenta Kārtera padomdevējs starptautisku tirdzniecisku nolīgumu jautājumos. Pagaidām viņu varētu uzskatīt par vissekmīgāko prezidenta padomdevēju. Pauls Vranke atomieroču ierobežošanas nolīguma sarunās ar Pad. savienību acīm redzot bauda prezidenta Kārtera uzticību. Piedzīvojušu rietumu diplomātu un politisku komentātoru kopvērtējumā starptautiskajās problēmās gala vārdu sacījis pats prezidents Džimijs Kārters. Vēl lielāka nelaime tā, ka viņš, pretēji profesionāliem diplomātiem un arī saviem tuvākajiem līdzstrādniekiem, visiem līdzekiem centies dominēt arēnā, kas prasa rūdīta politiķa talantu un kuŗa, diemžēl, trūkst Džimijam Kārteram viņa valdīšanas pirmajā gadā. Būdams inženieris, viņš katrai problēmai atrod loģisku atrisinājumu, bet ignorē tos spēkus, kas nākošā pakāpē noteic politisko līdzsvaru un klimatu visu tautu un valstu attieksmēs.

Lai izbēgtu no paša radītās Vašingtonas ārpolitikas nestabilās atmosfairas, Kārteram turpmāk būtu vairāk jāuzklausa savu izraudzīto profesionālo padomnieku ieteikumi; to vidū varbūt nākamajos gados vairs nebūs vietas starptautiskās politikas akadēmiskiem teorētiķiem, varbūt nebūs vietas prezidenta diplomātiskajiem izsūtamajiem zēniem un arī citiem nekvalificētiem starptautisko problēmu atrisinājumu ieteicējiem. Vai tas nozīmētu Vēnsa, Brzežinska, Janga un citu pagaidām par kompetentiem uzskatītu politisku padomnieku krišanu nežēlastībā? Jā un nē. Gala vārdu tik un tā teiks pats Džimijs Kārters. Visa atbildība būs viņa ziņā. Ja viņš šo atbildību apzināsies, mēs varēsim paļāvīgāk raudzīties nākotnē.

Aleksandrs Ķegumnieks

DV Toronto ned. valdes sēde

DV Toronto nodaļas valdes sēdi 19. janvārī DV namā priekšsēža Z. Akota aicinājumā ievadīja ar klusuma brīdi, pieminot mūžībā aizsauktos: bij. DV Kanadas valdes priekšsēdi majoru Pēteri Balodi, bij. DV Niagaras nodaļas ilggadējo priekšsēdi Jāni Celmu un Toronto nodaļas biedru Jāni Krasovski.

Saņemtas pateicības vēstules no ilgi slimojušā DV saimes locekļa E. Ileka par svētku veltēm un LKOK biedrības sekretāra A. Laura Lankasterā (Pa-ASV) par biedrībai novēlētiem līdzekļiem grūtībās nonākušo LKOK atbalstam dzimtenē. Vanadžu kopas priekšniece Margrieta Dumpe zinoja, ka vanadzes aizvien cenšas apciemot slimniekus mājās un slimnīcās.

Saņemta sirsnīga pateicības viestule no grūti saslimušās dziedones Ksenijas Brantes Ņujorkā par viņai nosūtīto veltī.

Vanadžu kopas gada sapulce notiks 5. martā, pl. 14, DV namā. Pēc sarīkojumu daļas vadītāja V. Ķuzes ziņojuma vienojās rīkot 18. martā DV namā biedru vakaru ar ievestiem viesiem. Estrādes dziedātājas Larisas koncerts Toronto notiks 14. un 15. aprīlī.

Nodaļas gada sapulce notiks 26. februārī, pl. 12.30 (plkst. 13 pie katra biedru skaita) DV namā. Sekretārs V. Brasliņš ziņoja, ka apsveikti biedri dzīves gadu jubilāri. T. Zirnim 21. janvārī apritēja 60 gadi un E. Sausajam 19. janv. 70 gadi pārstāvi.

Par nodaļas pārstāvi Patiesības fondā izraudzīja Gunti Suksi, par pārstāvi TLTA saimniecisķās padomes sēdē 24. janvārī — K. Markitantu.

O. K.

Izraēlā inflācija pieaugusi par 35 proc. gadā

Izraēlas jaunais valsts budžets ir 13 bilj. dol. liels, ar 522 milj. dol. iztrūkumu. Pēdējo 13 mēnešu laikā Izraēla devalvējusi savu naudu 12 reizes, tās parādi pārsniedz 7 bilj. dolaru, inflācija zemē pieaugusi par 35 proc. gadā. Pie tam Izraēla ir viena no tām zemēm, kur ir augstākie nodokļi. Zemes aizsardzība no valsts budžeta prasa ap 40 proc. Kopš 1973. gada „arabu kaŗa" ASV militārā palīdzība Izraēlai pārsniedz 3 bilj. dolaru, kas ir amerikāņu nodokļu maksātāju ārtava. Pēc ASV kaŗa lietpratēju ieskatiem, Izraēlai pašreiz ir vairāk apbruņojuma un kaŗa materiālu nekā Ēģiptei, Sirijai un Jordānai kopā, bet bez ASV palīdzības Izraēlai nav iespējams iztikt.

Vai Eiropa saņems 8000 amerikāņu kaŗavīru?

Savā nesenajā apmeklējumā Eiroopā ASV prezidents Kārters NATO vadības apspriedē apsolīja palielināt Eiropas aizsardzības spēkus ar 8000 amerikāņu kaŗavīriem. Kā ASV kaŗaspēka augstākajam komandierim viņam ir tiesības nosūtīt šos vīrus pāri „lielajam dīķim", bet Vašingtonā pret šo solījumu jau dzirdama ņurdēšana un norāde, ka tas atkarīgs no kongresa, kas kontrolē valsts līdzekļu izlietošanu.

Liels skaits likumdevēju izteikušies, ka jau pašreizējie 315.000 amerikāņu Eiropas aizsardzībai esot par daudz, šis skaits esot jāsamazina, ne jāpalielina. Par laimi, viņu vidū ir daudz arī piesardzīgāku politiķu, kas ieteic samazināšanu izdarīt vienīgi tad, ja tāpat tiek samazināts arī zem Kremļa pavēlniecības Austrumeiropā esošais Varšavas pakta kaŗaspēks.

Liela amerikāņu kaŗaspēka uzturēšana aizjūras zemēs nelāgi ietekmē dolara pirktspēju. Ir arī piebildes, ka ne visas NATO locekles nes savu taisnīgu daļu Eiropas aizsardzībai, tā palielinot „bagātās Amerikas nastu, kas tagad atkarīga no tā, kā izkārtosies komūnistu līdzdarbība Italijas un Francijas valdībā.

(vgs)

Kanadā nogāzies padomju satelīts

Padomju atomspēka militārais satelīts, novirzoties no orbita, 24. janvārī, pl. 4.45 no rīta nogāzies Kanadas Ziemeļrietumu territorijā, netālu no Jellovnaifas pilsētas. Satelīts lidojis kā „balta ugunīga bumba pie debesīm." Pad. savienība satelītu izmantojusi ASV flotes operāciju izlūkošanai. Satelīts bijis apmēram ledusskapja lielumā un tikai pirms diviem gadiem krievi to iešāvuši orbijā. Kanadas gaisa spēku lidmašīnas izlidoja no Edmontonas, lai pārbaudītu radioaktīvitāti. Arī ASV nosūtījusi savus gaisa spēkus uz notikuma vietu radioaktīvo nokrišņu pētīšanai. Šie nokrišņi gan būšot minimāli, jo satelīta raķete izdegusi gaisā, saskaroties ar zemes atmosfairu.

ASV prezidents Džimijs Kārters agrā rīta stundā telefonējis Kanadas ministru prezidentam Trudo, ziņojot, ka amerikāņi izsekojuši satelītam, kad tas ielidojis Kanadas gaisa telpā. Kanadas aizsardzības ministrs Bernijs Dansons izteicies, ka Kanada jau kopš decembŗa zinājusi, ka padomju satelīts var novirzīties no orbita, lidojot pāri Ziemeļrietumu territorijai.

Kremlis izdod par bruņošanos 40% vairāk nekā ASV

ASV Centrālās izlūkošanas pārvaldes (CIA) jaunākais pārskats rāda, ka Pad. savienība pag. gadā bruņošanās vajadzībām izdevusi 40 proc. vairāk nekā ASV tanī pašā laikā. CIA saka, ja Pad. savienības izdevumi tiktu aplēsti pēc ASV cenām, to kopsumma būtu 130 bilj. dolaru, kamēr ASV izdevusi tikai 90 biljonus.

Kopš 1975. gada Maskava izdevusi jauniem ieročiem, lai modernizētu un palielinātu savu kaŗaspēku, 76 proc. vairāk par amerikāņiem, tāpat pētījumiem bruņošanās jomās viņu izdevumi ir krietni lielāki. Savviem jūŗas spēkiem Pad. savienība izdod 33 proc. vairāk par amerikāņiem, bet tanī pašā laikā ASV izdod savai gaisa flotei divreiz vairāk par krieviem.

CIA piemetina, ka izdotie biljoni jau nu gan nenosakot militārās iedirbes spēju, ko ietekmē kaŗaspēka sagatavotība un lielums, ģeografiskie apstākļi, militārie koncepti, morāle, vadība un pārraudzība.

Ziemsvētku kauju atcere Klīvlandē

Klīvlandes vecie latviešu strēlnieki ar viesiem pulcējās Ziemsvētku cīņu atceres sarīkojumā Apvienotās draudzes nama lielajā zālē. Aktu ievadīja ar svētbrīdi māc. K. Briedis. Sarīkojumu atklājot, strēlnieku kopas priekšnieks J. Ozoliņš, kas pats bijis šo lielo cīņu dalībnieks, izteicās:

Aiztecējis jau 61 gads kopš 1916. g. 23. decembŗa, kad sākās slavenās Ziemsvētku kaujas, kuŗās zaudēja vairāk nekā 9000 kritušo. Par šīm cīņām un strēlniekiem kāds augstāks diplomāts strēlnieku tēvam J. Goldmanim teicis, ka latviešu strēlnieki esot tik daudz vērti, cik paši sveŗot zeltā.

Lai nezustu kaŗa laikā un cīņās nodibinātā vienotība un draudzība, 1923. gadā 19. decembrī Rīgā nodibināja Latviešu veco strēlnieku biedrību. Dzimtenē varējās skatīt senās cīņu vietas un pieminekļus zīmīgiem ierakstiem. Pie Kalnciema Silinieku māju pagalmā, jelgavnieku celtā pieminekli 167 kritušo latviešu strēlnieku kopiņai iekalti šādi vārdi: „Iz nāves tumsas jūs sauli nesāt Latvijai." Latviešu vecie strēlnieki izvēlējās par savu svinamo atceres dienu 6. janvāri, t. i., Zvaigžņu dienu. Notika dievkalpojums Māras baznīcā. Brāļu kapos iededzināja svēto uguni, goda sardzē pie altāŗa nostājās strēlnieki savos baltajos tradicionālajos tērpos. Nākošā rītā strēlnieki atkal pulcējās pie kaŗa mūzeja, sakārtojās ierindā pa pulkiem, un ilggadējais biedrības priekšnieks ģen. A. Auzāns komandēja: Mierā, cepures noņemt, un no kaŗa mūzeja parādījās karognesēji ar cīņu karogiem. Visi orķestŗa pavadījumā nodziedāja Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils. Visi šie svētceļnieki lēni virzījās uz Brāļu kapiem, kur godināja krītušos kaŗavīrus un nolika vainagu.

Pēc nodziedātās Latvijas valsts un ASV himnas atceres brīdī Klīvlandē sākās priekšnesumi, kuŗos piedalījās soprāns V. Briede un baritons A. Kalnapuķe ar solo dziesmām un duetiem L. Zemesarājas klavieŗu pavadījumā. Vijoles solo atskaņoja V. Kubuliņš. Pēc koncerta vecie strēlnieki un viesi sēdās pie dāmu klātajiem cienasta galdiem.

J. E.

MONTREALA

● Montrealas kreditsabiedrības gadskārtējā pilnsapulce 4. martā pl. 15 Latviešu namā.